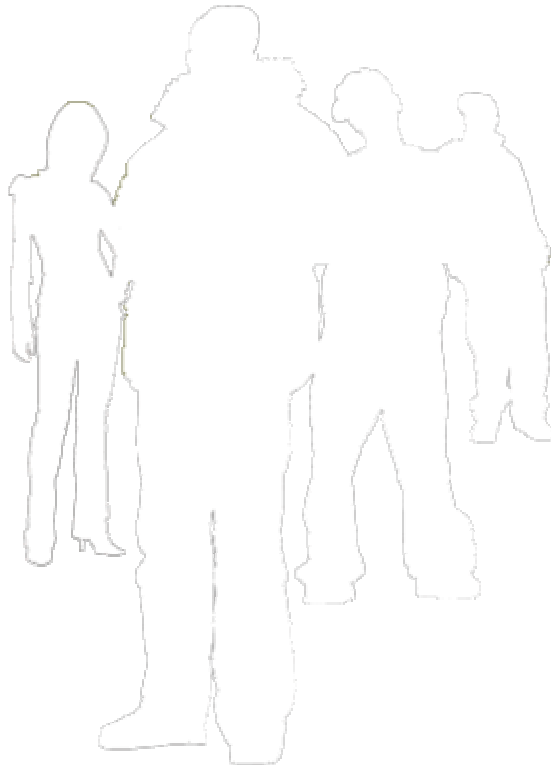

UNGDOMSBAROMETER

En undersökning om hur ungdomar ser på begreppet ansvar

Bakgrund till projektet

På uppdrag av CSR Västsverige har vi gjort en undersökning om hur ungdomar i Västergötland ser på samhället och hur de tolkar begreppet ansvar. Ola Bergstrand, Handels har tillsammans med Tomas Ekberg, Västra Götalandsregionen formulerat frågeställningarna. Vi satte upp en turnéplan med sammanlagt tio orter som vi skulle besöka i Västra Götalandsregionen under sommaren 2009. Tanken med besöksorterna var att vi skulle få en stor bredd och besöka allt från större städer till små samhällen, och varva "rika" områden med mer utsatta platser, traditionella och mer mångkulturella områden. Viktigt var även att orterna var utspridda över hela Västra Götaland. Detta för att få en inblick i ifall åsikterna skiljde sig beroende på vart man befann sig. Efter varje besöksort skrev vi våra egna tankar i en fältdagbok.

Syfte

Syftet med projektet var att gå ut och skapa en dialog med ungdomar för att se hur de ställer sig till olika samhällsfrågor och för att lyfta fram deras egna åsikter och tankar kring ämnet. Vi ville skapa en dialog med ungdomarna då vi tror att det leder till att man spinner vidare i diskussionen då man får ta del av andras åsikter. Vi är själva 19 år och hoppas det varit till en fördel för oss att vi som är unga lättare får kontakt med andra unga.

Besöksorter

Borås, Tranemo, Ulricehamn, Angered, Marsstrand, Kinna, Lidköping, Uddevalla, Skövde, Vänersborg

2009-08-10

Moa Nilsson och Louise Solar

Hållbar idé AB

Innehållsförteckning

	sid
Intervjuer	
Borås	4
Tranemo	10
Skövde	18
Angered	28
Vänersborg	37
Lidköping	46
Uddevalla	52
Ulricehamn	61
Marstrand	67
Kinna	77
Fältdagbok	87
Diskussion	97

Sammanställning av intervjuer

BORÅS MÅNDAG DEN 29/6

Intervju 1

Ida 13 och Pauline 13

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

P: Att man ska göra det som man blir tillsagd att göra, som när föräldrarna säger åt en att göra något så skall man göra det.

Är ansvar viktigt?

I: Ja, för saker blir inte gjorda om jag inte skulle ta ansvar.

P: Ja, det är viktigt för att föräldrarna måste kunna lita på en.

Tar du/ni ansvar?

P: Det beror på, hemma har jag ansvar över att hålla rent på mitt rum och att hjälpa till.

I: Ja, i skolan tar vi ansvar för våra läxor och sådant. Det är för vår egen skull så därför är det viktigt.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

I: Politikerna tar ansvar "dem som sitter där uppe"

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

P: De som inte bryr sig tar inte ansvar. Till exempel om de inte bryr sig om att göra det de blir tillsagda.

I: Ungdomarna som förstör saker och som förstör för andra tar inte heller ansvar. Till exempel personer som bråkar på lektioner i skolan.

P: De förstör saker utan att bry sig.

I: De faller för grupptricket och tänker inte efter innan de gör något.

Intervju 2

Rosanna 15, Felicia 17, Annie 17 och Rebecca 17

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

R: "Vi känner inget ansvar" nej, men det är när man tar hänsyn och hjälper folk när de är i nöd. Till exempel om ens kompis skulle må dåligt är det självklart att man hjälper till.

Är ansvar viktigt?

Ro: Ja det är viktigt! Om inget skulle ta ansvar skulle det vara kaos i samhället.

A: Man behöver inte ta ansvar när man är liten, då är det föräldrarnas ansvar att lära en. Man får ta mer och mer ju äldre man blir.

Tar du/ni ansvar?

R: Ja, man ansvarar för sin framtid igenom att ansvara föra sitt skolarbete. Andra saker som man måste ta ansvar över är pengar, vänner och pojkvän.

A: Det är självklart att man ska ta ansvar. Tar man inte ta ansvar nu kommer man inte att göra det senare i livet heller. "man blir misslyckad om man inte tar ansvar"

F: Jag tycker det är viktigt att lära sig ta ansvar tidigt och om man inte gör det som barn är det upp till föräldrarna att lära dem. Senare när man blir äldre är det upp till en själv.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

A: Staten tar ansvar för lagar och ekonomi så att landet ska fungera. "staten är som föräldrar för landet" Andra personer som tar ansvar är polisen.

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

Ro: De som lever på A-kassa och som inte söker jobb. De som inte bryr sig och tar tag i sitt eget liv.

A: Alkoholister och drogmissbrukare tar inte ansvar ifall de inte försöker bli av med sin sjukdom. Då de går att bli frisk om man verkligen försöker och de går ju att få hjälp. Folk som inte försöker bidra till samhället tar inte heller ansvar det verkar som att folk tror att alla andra ska hjälpa dem med försörjning och att klara sig i livet.

Intervju 3

Sofia 14 och Linn 14

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Att ansvara över sig själv och ta hand om sina egna grejer som skolan, ingen ska behöva säga åt en vad man ska göra utan klara det själv och det är viktigt att veta vart gränser går. Man måste även respektera andra människor och deras saker och åsikter.

Är ansvar viktigt?

Ja, det är viktigt att man tar ansvar för att få en bra framtid. Det är viktigt att sköta skolarbetet.

Tar du/ni ansvar?

Ja, för skolan och ibland måste jag även ansvara för mina syskon. Eftersom vi spelar basket är det viktigt att man kommer i tid till matcher och träningar så att inte de andra i laget får lida för det.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Statsministern tar ansvar, men det är viktigt att alla hjälps åt så att ingen går runt och inte gör något.

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

De som förstör och skräpar ner och slänger saker i naturen tycker inte jag tar ansvar, folk verkar inte fatta att vi måste ta hand om miljön, och vi försöker i alla fall ta ansvar för den. Folk som förstör för andra tar inte heller ansvar.

Intervju 4

Unitet 15, Mergem 16 (båda killar)

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

U: Ansvar är då man tar hand om saker som man skall göra och gör det.

M: Man ansvarar för att man ska gå rätt väg i livet. Det är inte föräldrarnas uppgift att ta hand om en när man har blivit vuxen.

Är ansvar viktigt?

Ja! Det är viktigt, som när man blir vuxen, då måste man ta hand om sin familj och ansvara för den. Om man inte tar ansvar för sina egna barn och lär dem att ta ansvar kommer inte de att ansvara för saker heller. Man skall sprida vidare det till sina barn så att senare generationer blir ansvarstagande. Det är även viktigt att bidra med pengar till sjuka, handikappade eller fattiga också kan få ett bra liv.

Tar du/ni ansvar?

Självklart! I skolan måste man plugga för att det skall gå bra i livet.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Politikerna tar ansvar, fast jag tycker att det inte skulle finnas enbart partier att rösta på utan mer att man kunde rösta på speciella personer som man tyckte har bra åsikter och att partierna samarbetade mer med varandra än vad de gör nu. Jag tycker inte heller att det endast skall vara ett parti som har makten, som nu med moderaterna, då de bestämmer allt. Jag tycker också att det borde vara lagligt att ladda ner eftersom alla inte har råd att köpa skivor och DVD skivor.

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

"Kungen" nej, men jag vet inte. Jag tycker att han är ganska onödig och hade hellre haft en president. Jag kan inte se vad kungen gör för samhället. Sen är det klart att handikappade och sjuka inte tar lika mycket ansvar i samhället beroende på att de inte kan. Man tar ansvar på olika sätt och olika mycket beroende på hur ens livssituation ser ut. Även de som går på bidrag tar ansvar för familj och hushåll hemma.

Intervju 5

Maria 23 och Elin 17

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Ansvar med vadå? Jättestor fråga. Herregud! Men de är väl att man måste tänka och hålla koll på saker. Jag håller på med hästar och att de ska få mat och skötsel är mitt största ansvar.

Är ansvar viktigt?

Ja. Annars dör hästarna. Skolan är väl lite viktig också.

Tar du/ni ansvar?

Ja vi tar ansvar, både för oss själv och för våra hästar.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Hjälporganisationer de e bra! De tar ansvar för något frivilligt. Folk som står i mot gruppträck tar också ett väldigt stort ansvar, när de till exempel säger åt en vän att inte köra rattfull.

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

Ja det är klart. Det finns massa folk som inte tar ansvar. De som kör bil onyktra och som snor saker. Jag har till och med hört om folk som snor hästar nu. Folk som langar tar inget ansvar då de kan bli stora konsekvenser för deras handlingar. De som köper tar egentligen inte heller ansvar.

Intervju 6

Emil 17 och Martin 17

Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Det handlar om att ta egna beslut och göra saker enligt regler som finns och följa lagarna.

Är ansvar viktigt?

Ja, det är det. Annars kunde man göra vad som helst, som att sno saker och sånt. Det är föräldrarnas uppgift att lära barnen att ta ansvar, sedan är det upp till var och när man börjar ta eget ansvar själv. Vissa börjar ta stort ansvar väldigt tidigt, medan andra är sena med att bli ansvarstagande.

Tar du/ni ansvar?

Ja det gör jag! Jag gör det jag måste, som att göra läxor och för fotbollsträningar. Man måste ansvara för massa. Men jag behöver inte ansvara för mina syskon, utan det är mer mitt syskon som får ansvara för mig. Man måste lyssna på varandra och man måste ta ansvar för varandra.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Snuten tar ansvar, till exempel för folk som är fulla och för folk som förstör och klottrar i samhället. Som privatperson kan man ta ansvar genom att kontakta polisen om man ser något.

Finns de någon som inte tar ansvar i samhället?

P: Vandaler och gangster tar inget ansvar, och jag tror inte heller att de bryr sig om vad ansvar innebär. De förstör vårt samhälle.

TRANEMO ONSDAG DEN 1 JULI

Intervju 1

Centrum, Isak 18 år

Kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Jadu, ansvar, det kan ju vara vad som helst! Med musiken och mitt band får jag ta mycket ansvar. Alla i bandet måste ta ansvar för att det skall fungera och vi har olika ansvarsområden som vi har hand om, och om inte alla sköter sitt område så spricker det. Mitt ansvar i bandet är att skriva låtar och att ha hand om webbdesignen. Det finns att göra i ett band om man säger så.

Vi repar två gånger i veckan, dock reser folk bort ibland och så är det mycket i skolan. Det är varje persons eget ansvar att kunna låtarna till spelningar och så, så om man inte tar sitt ansvar kommer det att sinka de andra bandmedlemmarna.

Självklart måste jag även ta ansvar i skolan över mitt arbete där, så att framtiden blir bra. Jag tycker att det är viktigt att man tar eget ansvar då man går i skolan för sin egen skull.

Ansvar i samhället tycker jag också är viktigt. Jag tänker på organisationer som hjälper andra människor, som ett projekt som hjälper hemlösa i Afrika, och andra organisationer som skänker pengar till behövande.

En annan sak som jag tycker är viktigt är att man ansvarar för miljön. Till exempel att man försöker åka mindre bil, släcker lampor, källsorterar och försöker att tänka på att leva på ett sätt som inte skadar miljön. Till exempel har vårt band gjort musik till en film om hållbar utveckling, och det har gjort att jag har blivit mer insatt i vad det handlar om.

Är ansvar viktigt?

Jag tycker att det är viktigt! Framförallt att man tar eget ansvar och att man tänker själv och fattar egna beslut. En sak som jag har funderat över är det här med att man nu kan sätta in chipp i människor för att de skall komma in på klubbar och för att människor skall kunna larma fall de bli överfallna eller liknande, det tycker jag är fel. Det känns som att vi människor börjar bli lite av kontrollfreak om vi skall operera in chipp som gör att presidenten i landet kan veta exakt vart man befinner sig. "det är korkat, och människorna går för långt"

Man måste kunna vara självständig och fatta egna beslut, men jag tycker inte att vi behöver operera in chipp i människor.

Tar du/ni ansvar?

Som jag sade innan så tar jag ansvar för mitt band, och för mitt skolarbete. Jag tar ansvar för mig själv helt enkelt. Men jag försöker även tänka på att ta ansvar för miljön så gott det går. Ansvar är viktigt för att andra människor skall kunna lita på en.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Dels Obama, och dels ungdomar som åker iväg med olika hjälporganisationer, som volontärarbeten. De som hjälper människor i nöd tar också ett stort ansvar. Föreläsare är med bra då det kan vara väldigt svårt att göra en sådan grej, och det hjälper många människor. De som jobbar för en bättre miljö tar med ett stort ansvar. Jag tycker att de som hjälper andra människor tar ett stort ansvar, som folk som lär personer i andra länder att läsa och skriva. Det händer att vissa länder blir bedragna, och skriver på kontrakt de inte borde ha skrivit på. Detta på grund av att de blivit lurade för att de inte kan läsa. De människorna måste få en chans att utbilda sig.

Kulturskolan tar mycket ansvar, de har nämligen fått indragen budget vilket har gjort det svårt för dem, men de fortsätter att kämpa för kulturen ändå.

Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

Politikerna i Tranemo tycker inte jag tar ansvar! De vill spara in på lärare, och jag tycker att de lägger pengar på helt fel saker. Till exempel har de köpt en stor lagerlokal till ingen nytta. De borde tänka mera på vad som behövs, som till exempel att anställa bra och utbildade lärare så att skolorna blir bättre. Eller att lägga mer pengar på kulturen, som att bygga ett kulturmuseum och satsa på ungdomarna.

Jag tycker även att George Bush inte tog något ansvar, han försökte inte göra något för en bättre värld utan ville bara kriga och tänkte på att tjäna pengar, Som det här med bråken med Irak. Det blev liksom inget vettigt gjort. Obama däremot tycker jag tar ett väldigt stort ansvar.

”Ansvar innebär att man ser vad ens handlingar har för konsekvenser” Det känns som att de som styr världen nu bara vill få saker ur världen snabbt utan att tänka på vad konsekvenserna blir. Som det här med kärnkraftsverk, kärnkraften kommer inte att försvinna bara för att man gräver ner de giftiga avfallen i kapslar i marken. Det känns som att vissa kommissioner och annat enbart finns för syns skull, för att det skall se bra ut för Sverige.

Intervju 2

Egzon 17 år kille, Berat 20 år kille och Stefanie, 19 år tjej

Kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

E: "Det är att man skall sköta sig själv och ta eget ansvar"

B: "Jag håller med, att man skall kunna sköta sig själv"

S: "Att man skall kunna ansvara för sig själv och för de i sin omgivning"

Är ansvar viktigt?

S: Ja, det är klart att det är viktigt. Om man tar ansvar så får folk tillit till en. Man skall vara noga med att vara sig själv, fast det är klart, tjuvar som snor saker är inte ansvarsfulla, och då skall man inte vara sig själv, alltså en tjuv.

B: Ja, det är ju jätteviktigt! Man blir mognare av att ta ansvar och andra uppfattar en som en mogen och ansvarsfull person. Det är viktigt för att man skall kunna leva ett bra socialt liv.

E: Ja, absolut, om man tar ansvar för sig själv och sin omgivning så blir man mer respekterad i samhället, och man får mer tillit från andra människor. Folk ser ner på en om man inte tar ansvar.

Tar du/ni ansvar?

B: "Ja det gör jag väl". Det beror på vad för ansvar! Jag tar ansvar för mina bröder och för min familj, som när jag håller koll på dem och skjutsar dem till fotbollsträningar.

E: Ja, till exempel om jag skall träna. Då ser jag till att komma i tid till träningarna, man måste visa respekt för laget så att ens egna handlingar inte går ut över laget. Jag tar även ansvar i skolan, och för vad jag äter. Det är viktigt att äta bra för att kunna prestera bra på träningar och matcher.

S: Ja det gör jag, jag jobbar och har en egen inkomst. Det är ansvarsfullt! På jobbet har jag ansvaret för försäljningen. Min familj har en hund som jag ansvarar för, den måste borstas, gå ut och rastas, tvättas och bli ompysslad och må bra. Det är viktigt att man plockar undan om hunden skulle "skita" på gatan. Jag ansvarar för min familj med och för mitt syskon.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

E: Polisen tar ett stort ansvar för samhället, fast det är ju deras jobb! Det är viktigt att det finns poliser som håller reda på samhället. Hjälporganisationer som FN och Röda korset tycker jag tar ett stort ansvar på grund av att de hjälper andra människor.

S: Svår fråga, människor som nattvandrare och håller koll på oss ungdomar tar ansvar. Och Securitas.

Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

B: Reinfeldt tar dåligt ansvar, han lovade förhöjt studiebidrag men det har inte hänt. Jag tycker även att USA har tagit ett dåligt ansvar då de orsakade finanskrisen i världen, det borde ha kunnat förebyggas på något sätt.

S: De som vandaliserar samhället, till exempel de som gör sönder terminalerna här i Tranemo. De som förstör för andra tar inget ansvar.

Intervju 3

Tranemo sjö, Sejnam 13 år och Jenny 12 år, båda tjejer

1. Ansvar, kan du/ni berätta lite kort vad du kommer att tänka på om du hör ordet ansvar.

S: När man hjälper till hemma och ansvarar för huset om man är själv. Låser dörren och ser till att min hund har det bra. Min syster brukar ta ansvar för mig.

J: Att ta ansvar för sitt skolarbete.

2. Är ansvar viktigt?

S: Ja det är viktigt. Jag tränar gymnastik och då är det viktigt att komma i tid och hjälpa laget. Annars kan de bli dålig laganda och de andra i laget blir besvikna på en. Det går också sämre på träningarna.

D: Om inte ansvar fanns hade det blivit problem.

S: Det hade inte heller blivit rent hemma.

3. Tar du/ni ansvar?

S: Genom att städa mitt rum, ta hand om sig själv och se till att duscha och hålla hälsan. Om man ser någon som behöver hjälp ska man ropa på någon som är vuxen.

D: Jag tar ansvar genom att hjälpa till hemma.

4. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

S: Föräldrarna, lärarna, statsministern. Obama tar hand om USA som är ett stort land.

D: Kommunen tar extra mycket ansvar, alla som bor i kommunen hjälps åt att ta ansvar.

5. Finns det någon som inte tar ansvar?

Djuren kan inte ta ansvar.

Intervju 4

Agor 13 år, kille

1. Ansvar, kan du/ni berätta lite kort vad du kommer att tänka på om du hör ordet ansvar.

Hålla reda på saker. Till exempel mattider.

2. Är ansvar viktigt?

Ja, det är viktigt. Om man inte tar ansvar skulle allt bli kaos. Det är viktigt för allas skull, men jag tycker inte att småbarn ska behöva ta ansvar

3. Tar du/ni ansvar?

Ibland, hemma brukar jag inte städa mitt rum eller hjälpa till förutom när jag verkligen måste. Jag tycker att det är så tråkigt så jag orkar inte. Men jag försöker ta ansvar för skolan. Det är viktigt att inte förstöra för klasskamraterna och där brukar jag anstränga mig mer.

4. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Obama har stort ansvar, han hjälper andra och har koll på nästa hela världen.

5. Finns det någon som inte tar ansvar?

Alla tar ansvar mer eller mindre, Alla måste hjälpas åt och bidra med sitt för att det ska bli en bra värld. Till exempel igenom olika arbeten.

Intervju 5

Ingela, 20-årig tjej

1. Ansvar, kan du/ni berätta lite kort vad du kommer att tänka på om du hör ordet ansvar.

Att man ska ta ansvar för sig själv och kunna klara sig utan någon annans hjälp. Jag tar hand om min katt det är ett av mina ansvar. Det är också viktigt att tänka på miljön, man kan åka buss och tåg och försöka källsortera mer.

2. Är ansvar viktigt?

Ja, det är klart. Det är viktigt att man tar ansvar för sig själv så att man trivs med sig själv och så att folk kan lita på en. Det är viktigt att man inte förstör i samhället till exempel, då tappar folk förtroende och respekt för en och det är inte bra för en själv.

3. Tar du/ni ansvar?

Ja, för mig själv och för min katt. Om någon skulle vara svårt skadad skulle jag ringa en ambulans eller om någon av mina vänner mår dåligt skulle jag finnas där för den ifall den ville det. Men man kan samtidigt inte tvinga på någon sitt ansvar. I grund och botten är det upp till en själv och det är viktigt att inse att man måste ta ansvar för sig själv och sina egna handlingar.

4. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Inget som jag kan komma på nu. Det skulle väl i så fall vara miljöskyddsföreningar och djurskyddsföreningar.

5. Finns det någon som inte tar ansvar?

Garanterat! I första hand tänker jag på narkomaner och vandaler. Föräldrar som inte uppfostrar sina barn ordentligen och låter de vara ute för sent på kvällen, då hamnar de gärna i fel sällskap som senare i livet kan leda till dåliga samhällsgrupper.

Intervju 6

Fanny 15 år och Daniella 16 år

1. Ansvar, kan du/ni berätta lite kort vad du kommer att tänka på om du hör ordet ansvar.

F. Måste ta ansvar för allt man gör och det någon säger åt en att göra (till exempel föräldrarna). Att ta hand om sina skolarbeten så man klarar av skolan. Att man tänker på hur man beter sig mot sig själv och mot andra i ens omgivning.

D. Man ska göra det man blir tillsagd att göra av sina föräldrar och av lärare i skolan. På fritiden rider jag så då måste jag ta ansvar för hästen och lyssna på vad min ridlärare säger.

2. Är ansvar viktigt?

F. Ja, det är det, då vet folk att de kan lita på en och att personen kan ta ansvar för saker.

D. Ja! Om man inte hade haft ansvar hade man struntat i allt och det hade inte varit bra alls för en. Det är viktigt att ta ansvar för sitt jobb.

F. På badplatsen till exempel är det viktigt att alla hjälps åt och ser till att hålla det rent. Om ansvar inte var en självklarhet skulle det vara skräpigare än vad det redan är, och det hade ju varit synd.

3. Tar du/ni ansvar?

F. Ja, i skolan, när jag skriver mina uppsatser och när jag vill låna en dator, då får jag lämna in något i pant för att få låna ett tangentbord. Jag tar ansvar över mig själv och hur jag beter mig mot andra, ibland brukar jag också passa mina småsyskon.

D. Jag tar också ansvar för skolan och för min hund. Hon är väldigt nyfiken och gillar att stöka ner så jag måste ofta städa efter henne. När vi är ute och går så måste jag se till att plocka upp efter hennes "skit".

4. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

F. De som jobbar för miljön och för det vidare till folket om vad som är bra eller dåligt. Ibland får man tänka till om vad som är bra och dåligt för miljön, Sopgubben och trädgårdstjänsten tar också ansvar för miljön och naturen.

5. Finns det någon som inte tar ansvar?

D. Oansvariga ungdomar som gör inbrott, snor bilar och slänger ner elagregat i sjön. Jag tror att de gör det för att få uppmärksamhet och så att folk ska tycka att de är häftiga. Alkoholisterna tar inte något ansvar. De sitter i busskurerna här i Tranemo och dricker öl. Fast nu har de satt en regel att de bara får köpa 3 öl per dag, det tycker jag är bra.

SKÖVDE MÅNDAG DEN 6 JULI

Intervju 1

Sara 21 och Edona 17

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

S: Jag kommer att tänka på att man tar ansvar för sig själv och familjen. Alltså de närmsta och folk i sin närhet. Man tar också ansvar för sitt jobb och ser till att sköta det igenom att komma i tid och göra sina arbetsuppgifter.

E: Jag säger samma som henne, jag tycker att man tar ansvar för det mesta.

S: Det är viktigt att man är en bra förebild och att man gör det som är rätt så att man inte gör något dumt som yngre kompisar eller syskon tar efter.

2. Är ansvar viktigt?

E: Ja det tycker jag är viktigt.

S: Om ingen tog ansvar så skulle inget fungera. I samhället skulle det bli förvirring. Till exempel när man kör bil skulle det inte funka i trafiken om förarna inte tog sitt ansvar och följde regler och körde lagligt. Man har själv ansvar att göra saker på rätt sätt.

E: Man måste ha ansvar, annars fungerar inte nått. Allt skulle gå åt helvete.

S: Ja precis! Om en person inte tar ansvar så får andra människor ta ansvar för den personen istället.

3. Tar du ansvar?

E: jag det är klart jag gör. Jag ansvar för det mesta, för allt känns det som. Jag ansvarar för att jag inte skärpar ner, alltså man ska inte slänga skärp på gatan, det är dåligt för miljön. Jag ansvarar också för det som jag ska göra hemma, som det som mamma säger åt mig att fixa. Fast att städa mitt rum, de ansvarar jag för att göra själv det behöver inte min mamma säga åt mig att fixa. Självklart ansvarar jag för mitt skolarbete också, för att det ska gå bra och för att mina studier ska bli bättre.

S: Oja! Jag ansvarar för mitt jobb, ser till att man gör ett bra jobb. När man jobbar blir det automatiskt att man även tar hand om sin egen ekonomi. Jag ansvarar även över mitt eget hem. Jag ansvarar även för mitt hem, mina närmsta vänner, min familj och såklart över mig själv. Det kan vara väldigt svårt att ansvarar för sig själv ibland. Och jag tror att framförallt unga tjejer idag har svårt för att ta tid för sig själva och tänka på sig själva, de tänker oftast mycket mer och ansvarar mer för deras nära och kära och andra människor i deras närhet istället. Killar däremot tänker mycket mer på sig själva och vad som är bra för dem. Tjejer är oftast mer medvetna om andra människors behov än vad killar är.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

S: Nej inte alla, men de flesta gör ändå vad de skall! I vissa länder, som till exempel i Turkiet och Egypten, tar de inte så mycket ansvar för miljön då de skräpar ner ganska mycket på gatorna och det är ingen som plockar upp det. I Sverige tycker jag att vi sköter det ganska bra överlag då vi har det ganska rent om man jämför med många länder. Vi är medvetna om att det är viktigt att ta ansvar för miljön då det är fler folk som skall leva på den och inte bara vi.

E: Nja, eller jo, alla har olika ansvar och alla sköter väl det som de ska sköta. Till exempel, som att betala räkningar, det är något som alla måste göra och ett ansvar som alla vuxna måste ta. Många ungdomar är dåliga på att ansvar för att inte skräpa ner på gatan, och att inte hålla fint i skolan. De ritar på borden i skolan och slänger saker runt omkring sig även om det står en papperskorg två meter ifrån dem. Jag tror inte att det är något som de skulle göra hemma precis. Man är oftast mycket noggrannare med att hålla fint i hemmet än på offentliga platser.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

S: Mammor definitivt tar ett mycket stort ansvar! De tar ansvar för sina barn och deras uppväxt. Pappor tar också ett stort ansvar, men inte lika mycket som mammor tycker inte jag.

E: Ja, mammor tar mest ansvar!

S: Annars finns det ingen speciell som utmärker sig. Alla tar ansvar, barn till exempel, de tar också ansvar då de plockar upp sina leksaker. Syskon tar ansvar för sina yngre syskon, och familjemedlemmarna tar helt enkelt ansvar för varandra. De äldre i samhället, som pensionärerna har med tagit ett stort ansvar, då det är dem som har fostrat upp oss yngre. De har haft en hel livstid på sig att ta ansvar.

E: Nja, jag vet inte riktigt, jag kommer inte på någon mer som tar speciellt stort ansvar än familjen.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

S: Nja, jag vet inte riktigt alltså! Ungdomar i tonåren tar inte så mycket ansvar. Jag kan se tillbaks på mig själv i det här, och jag tror inte att de tänker så mycket på det. De har inte den respekten och den insikten att de skall ta ansvar för så mycket saker som inte rör dem själva. De har så mycket att tänka på i den åldern och det är så mycket som händer så de har fullt upp med sig själva. Jag tycker att ungdomar som super sig fulla varje dag kanske inte tar så stort ansvar, men och andra sidan så kanske de inte mår bra ifall de gör det och behöver hjälp.

E: Jag säger samma som hon, men jag tror att det är väldigt olika från person till person hur mycket ansvar de tar.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

S: Att man inte skall smutsa ner och inte ha sönder saker! Om man inte smutsar ner och förstör saker i hemmet skall man inte göra det i sin egen kommun heller. Kommunen har hand om exempelvis busshållplatser och annat som finns runt omkring oss. Kommunerna försöker ta ansvar, men jag tycker att de till exempel borde satsa mer på skolmaten. När jag var liten så hade vi jättedålig skolmat och alla klagade på maten, och det hör man än idag. Det är ingen stor grej att köpa in bättre skolmat, men kommunen gör aldrig något åt det.

E: Kommunen tar ansvar över själva kommunen, men inte över folket som bor i den. Ungdomarna som lever i kommunen är viktiga för dess framtid.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

S: Inget, att betala skatt, lyda lagen och att köra bil lagligt. Det var en svår fråga, vad är det egentligen staten gör? Är det de som får alla pengar som skall gå till skolmaten?

E: Nej, jag vet inte.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

E: Vet inte, de borde ju ta ansvar, om de inte skulle ta ansvar så skulle det inte gå bra för företaget. De måste även ansvara för att göra det bra för deras anställda, och att företaget i sig går bra.

S: Ja, jag tänker på att de är med i något fack, så att alla ska få de löner som de ska ha. De skall inte heller döma människor som vill jobba hos dem, alla skall få en chans att komma in i företaget. Om till exempel en person som har suttit i fängelse söker jobbet, så skall han inte bli nekad bara för det, han skall ha en lika stor chans som alla andra att få jobbet. Alla är värda en andra chans. Om han som suttit i fängelse inte får jobbet kanske han bara faller tillbaka till det dåliga och kanske hamnar i fängelse igen. Det här med att jobba på ett stort företag kontra att jobba på ett mindre företag, så tror jag att de sköter det här med löner och arbetsmiljön bättre på de stora företagen, och jag tror även att det inte förekommer att man jobbar svart lika ofta. På mindre företag är det lättare att slinka undan med att jobba svart och att inte ge sina anställda korrekta löner.

Intervju 2

Elin 18 och Frida 16

1. Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör det?

E: Öhm..ja vad svårt, att man tar konsekvenserna för sina handlingar, nu när jag fyller 18 får jag ta mer ansvar för mitt liv, Till exempel så tar jag mer ansvar för min ekonomi, snart kanske jag också flyttar hemifrån och då får jag ta hand om mitt eget boende och hushåll, med mat och städning och planera mitt tid bättre.

F: Att man tar ansvar för sig själv och inte skyller på andra, man får ta konsekvenser för saker när man gör fel.

2. Är ansvar viktigt?

F: Ja det är viktigt, och jag tycker att det är viktigt att föräldrarna lär barnen ganska tidigt att man måste ta ansvar för sig själv. Det är en så viktig egenskap så det är bra om man lär sig det tidigt. Man måste kunna stå på egna ben, annars kan det gå dåligt när man blir vuxen.

E: ja, jag håller verkligen med det är jätte viktigt. Man måste till exempel städa sitt rum och hjälpa till hemma i hushållet.

3. Tar du ansvar?

E: Nja. Både jag och nej, jag tar hand om min ekonomi och tar ansvar för den. Ja vill kunna gå min egen väg och därför tycker jag att det är viktigt. Jag är tyvärr ganska dålig på att hjälpa till hemma i hushållet, jag prioriterar inte det tillräckligt helt enkelt.

F: Ja. Jag tar också ansvar för min egen ekonomi, men jag håller med. Jag borde också hjälpa till mer hemma.

E: Jag tror att ansvar i familjen har att göra med gemenskap och respekt. Mamma vill att jag ska göra mer.

F: Säger min mamma till mig att jag ska göra mer hemma så gör jag det, jag har ändå respekt.

På fritiden brukar jag rida också, och där måste jag verkligen ta ansvar. Man blir en ledare för hästen och det är så pass stora djur som man måste veta och ha full kontroll både i stallet och när man är ute och rider. Jag äger inte hästen själv utan hjälper en annan, så jag måste också visa respekt mot den personens regler, hålla ordning och reda i stallet och passa tider.

E. I skolan är det också viktigt att man tar ansvar. Jag går ju i gymnasiet nu och där är det nästan bara eget ansvar som gäller. Tar man inte ansvar där så klarar man sig inte.

F: Till hösten ska jag bo på internat, då är det jätte viktigt att jag tar ansvar för både mig själv och mina handlingar men också människor som jag bor med och som finns i min närhet.

4. Tycker du att folk i allmänhet tar ansvar? 5. / Finns det någon annan i samhället som tar ansvar?

F: När jag tänker på till exempel på min egen klass finns det vissa som tar tag i saker och fixar och planerar med saker som insamling av pengar och klassresor och liknande. Vissa bara åker med och är dåliga på att anstränga sig. Men vi är ju olika. Alla kan inte tycka att allt är kul.

E: Politiker har ansvar, de har mångas ögon på sig och måste hålla vad de lovar. Sjukvårdare av olika slag har också ett stort ansvar i sitt yrke. Ibland händer en människas liv på att dem, då är det jätte viktigt att de är fullt koncentrerade.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

F: Det finns folk som bara hänger med och bidrar inte till samhället. Till exempel de arbetslösa som lever på A-kassa.

E: men man måste ju söka jobb för att få A-kassa. Så försöker man ju i alla fall. En annan sak jag tänker på är att när man är på utflykt med klassen har de flesta tjejerna fixat sina egna matlådor, men killarna har oftast fått hjälp av sina mammor. Jag tror att kvinnor och tjejer i största allmänhet tar mer ansvar är killar, i hushållet och för barn. De är så pass viktiga uppgifter och jag tycker att även ifall det är utsuddat idag finns det fortfarande en ganska tydlig anvisning på hur det ska vara i samhället.

F: Jag tror att det har mycket med mognaden att göra, tjejer mognar snabbare än killar helt enkelt.

7. Vad tänker du på ansvar i förhållande till kommunen?

F: Att man inte ska skräpa ner eller förstöra.

E: Det gymnasiet jag går på har blivit mögelangripet, och det har kommunen vetat om att det skulle bli länge men inte gjort något åt det. Det tycker jag är jätte dåligt för ungdomarna är ändå framtiden och det är viktigt att man satsar på dem.

F: mm jag håller verkligen med.

8. Vad tänker du på ansvar i förhållande till staten?

E: Det är ganska mycket, som att följa lagar och regler och inte skärpa ner eller förstöra, att inte jobba svart och ta emot svarta löner. Det finns regler och lagar och de är till för att följas!

F: mm jag håller med.

9. Vad tänker du på ansvar i förhållande till företag?

E: Att de inte ska dela ut svarta löner, man måste bidra till samhällets resurser annars blir det orättvist om man ska få dem gratis.

F: Jag tycker inte heller att man ska ta emot en svart lön, men det är ju mest företagets fel som vill dela ut det, tar man emot det så blir man lika brottslig som företaget.

E: Fast om man vill klippa en grannes gräsmatta borde det ändå vara ganska okej att ta emot en "svart lön" men nu syftar jag på löner som kommer in regelbundet.

Arbetsmiljön är också viktigt och det är företagets ansvar att se till att man har en bra miljö på sin arbetsplats, Fast självklart måste alla bidra till att stämningen är bra.

Intervju 3

Monica 18, Linn 18, Josefine 17, Michelle 16

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

M: Jag tänker på föräldrar som tar ansvar, de har ett ansvar att ta hand om och uppfostra sina barn så att de får en bra uppväxt och klarar sig bra i livet.

L: Jag tänker på min syster, hon pratar ofta om ansvar. Att man skall ta ansvar för sin familj och att alla familjemedlemmar skall ta eget ansvar för sig själva.

J: Livet, man måste ta ansvar hela livet! Det är viktigt för att man skall få ett bra liv. Man skall ansvara för sig själv, sin familj, djuren om man har det, vänner och allt som hör till en människas liv.

M: Allt man gör i livet, och alla handlingar man utför. Man skall ansvara för vänner, familj och såklart allt som rör en själv. Som skolan och sådant.

2. Är ansvar viktigt?

M: Ja, man måste ta ansvar för det mesta. Man tar inte ansvar om man skyller saker som man gjort fel på andra tycker inte jag. Om man gör något som man ångrar skall man ta konsekvenserna för det själv och ställa allt till rätta igen, andra skall inte få ta skit för något som de inte gjort.

L: Ja precis, det är viktigt att man tar ansvar och inte skyller ifrån sig! Det är omoget om man inte tar ansvar. Jag tycker med att det är viktigt att de som har barn ansvarar för dem, om föräldrarna skiter i barnet kan det bli kriminellt och inte få det lätt i livet då barnet inte vet hur det skall bete sig. Självklart måste barnet börja ta eget ansvar när det är äldre, men då är det viktigt att de vet hur man tar ansvar.

J: Självklart är det viktigt att ta ansvar, annars funkar inte livet! Människligheten skulle liksom inte funka om alla gick runt och inte tog något ansvar. Allt skulle gå åt helvete och jorden skulle inte vara en bra plats att leva på.

M: Ja det är viktigt, annars skulle ingen ta hänsyn för någon annan människa och jag tror att det skulle bli mycket kriminalitet om ingen tog ansvar i samhället och om föräldrar inte tog ansvar för sina barns uppfostran. Det är allas ansvar att samhället skall funka.

3. Tar du ansvar?

M: Ja, om jag till exempel gjort något fel, skulle det såklart vara jobbigt att berätta det för ens familj och för de som blivit drabbade, men jag skulle självklart berätta det. Ingen annan skall få ta ansvar och få skiten för saker som man själv gör. Sen tar jag också ansvar för min skolgång, som att göra läxor och att plugga. Ingen annan skall ju göra ens läxor bara för att man inte orkar, det är upp till en själv.

L: Ja det gör jag väl, jag tar ansvar för mitt eget liv. Typ som över skolan och för de val som jag gör i livet. Det är viktigt att man tar sina egna beslut i livet för det är bara du som vet vad du vill.

J: Jag ansvarar för mig själv och för mina handlingar. För tillfället är det jag själv och mitt liv som är viktigt och jag tror inte att det finns så mycket annat att ta snavar över just nu. Sen när man blir äldre måste man ansvara över barn och hushåll.

M: Man måste ansvara för sig själv, skolan och över allt man gör. Att ha husdjur är ett stort ansvar! Jag har en häst och om jag inte tog hand om den skulle den inte må bra, den skulle inte få mat, inte bli ompysslad och inte bli motionerad. Hästen kan ju inte ta hand om sig själv. Jag har hållit på hela livet med hästar och jag tror att det har lärt mig att ta ansvar för saker även utanför stallet.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

M: Jag tycker inte att alla tar ansvar, mest vuxna. Ungdomar som festar, super och samtidigt skräpar ner och förstör saker i samhället tar inte ansvar. Men det är självklart bara vissa ungdomar som håller på så. En del föräldrar tar inte ansvar för sina barn, utan skiter bara i dem. De kanske inte bryr sig om att barnet skall sköta sig och att det skall gå bra för barnet i skolan, det är föräldrarnas ansvar att hjälpa barnet att klara skolan.

L: Både och, vissa tar ansvar och andra inte. Det beror på vad man har för personlighet och hur man är som människa. Alla borde ta ansvar för sig själv och för sin familj. Man kan inte ta ansvar för allt men alla kan ta ansvar för något.

J: Jag tycker att det har blivit mer och mer att folk tar ansvar, som nu med klimatet! Vi måste ta ansvar över miljön, som att tänka på att släppa ut mindre koldioxid i form av avgaser till exempel. Detta är varje människas eget ansvar att tänka på, jag kan inte säga till en person att han eller hon skall sluta åka bil, men jag kan påverka! Det är bättre om vi börjar åka mer kollektivt.

Om man tänker på vad en förälder har för ansvar mot sitt barn, så tycker jag att det är föräldrarnas ansvar att barnet sköter sig och inte börjar med alkohol och droger. Folk vågar inte säga till ungdomar som super och förstör i staden, men vissa är jättestränga mot ungdomarna. Om någon till exempel skulle bli misshandlad tycker jag att det är en självklarhet att man skall gå fram och säga till!

Mo: Det är väldigt blandat, vissa tar ansvar och vissa gör inte det, som att supa, ta droger och misshandla folk dagen i ända. Det är väldigt individuellt, det går från person till person hur mycket ansvar den tar.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

M: Ja, det finns det! Till exempel, där jag bor, så finns det en person som jämt plockar upp skräp vid bostadsområdet, och vart han än går. Och om han skulle se någon som slänger skräp skulle han säga till. Han tycker om när det ser rent och fint ut, och det är viktigt att man inte förstör i rabatterna. Det tycker jag är jättebra för det är inte fint om rabatterna vid huset är förstörda.

L: Läkare tycker jag tar ett stort ansvar! De tar ansvar för någon annans liv, och kan rädda den personen. Busschaufförer måste också vara väldigt ansvarsfulla då de ansvarar för passagerarnas liv.

J: Poliser! De har ett ansvar för att det inte går runt folk som bråkar eller dödar andra människor. De bestämmer i samhället och ser till att ingen förstör. Polisen vill bara väl även om de kan reta upp folk. Till exempel om någon snattar och blir tagen av polisen, så blir oftast den som snattade sur på poliserna, men de vill bara mänsklighetens bästa.

Mo: Jag tycker att ordningsvakter, väktare och poliser tar ett stort ansvar. De stoppar folk så att de inte bråkar och håller på. De håller ordning i samhället, om de inte skulle finnas skulle alla människor göra precis som de ville. De skulle bli mera slagsmål, mord och stölder.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

M: De som är kriminella, tar droger och super och slår folk då de är höga tar inte ansvar! Då de hamnar hos polisen kanske de inte ens vet om att de gjort brottet för att de vart höga när det hände. Det tycker inte jag är ansvarsfullt!

L: De som gör dumma saker och som bryter mot lagar. De som sitter i fängelse tar inte heller ansvar, det är deras eget ansvar att få ett bättre liv. Även om de behöver hjälp så måste de vilja få ett bättre liv för att få det.

J: Alla i stort sett, ingen är perfekt! Alla gör något dumt i livet, till exempel som att kasta en fimp på gatan. Livet hade faktiskt vart tråkigt om alla tog fullt ansvar hela tiden. Inget hade hänt, något måste hända för att livet skall vara spännande. Allt blir mer levande och man får en kick då det händer saker. Mänskligheten kan inte alltid vara perfekt, för då hade det vart tråkigt att leva tror jag.

Mo: Det är många som inte tar ansvar i samhället! Folk skräpar ner överallt även om det finns en papperskorg. Även om det finns massa papperskorgar så slänger folk ändå skräpet

på gatan. Det är inte bra för miljön, för då återvinns inte skräpet. Och dessutom ser det tråkigt ut.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

M: Att människorna som bor i kommunen skall hålla rent i den. Kommunen skall inte behöva städa efter befolkningen. Man skall hålla rent och tänka på det själv. Det räcker med att kommunen rensar rabatterna och de har mycket viktigare jobb att utföra än att städa efter oss.

L: Jag säger som det hon sa, att man skall hålla rent! Man skall inte slå sönder saker, och man skall se till att det är trevligt för allmänheten.

J: Att de som bor i kommunen skall sköta sig och inte bryta mot lagar, det tycker jag är en självklarhet. Det är inget mer än det som jag tänker på nu direkt.

Mo: Kommunen skall hålla ordning på allt så att det inte är för mycket brottslighet. De skall hålla koll på att folk sköter sig i samhället och inte förstör.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

M: Ingen aning, svår fråga! Vet inte, men det är väl samma sak som att folket skall hålla rent och till exempel inte kross rutor, välta statyer och förstöra på kyrkogårdar. Att förstöra på kyrkogårdar är inte snällt mot de anhöriga. Man skall vara ansvarsfull vart man än är, det spelar ingen roll om man är i sin hemstad eller någon annan stans. I större städer, som i Göteborg, är kanske polisen mer framme så det är lättare att åka fast. Därför skall man sköta sig även när man är borta.

L: Staten kanske kommer med förslag, fixar bättre saker till landet och fixar vård för drogmissbrukare. De hjälper folk som har det svårt.

J: Staten anställer mer brandmän, poliser och sjukvårdare så att samhället blir säkert att leva i. Om det inte fanns några sådana yrken, vem skulle så släcka bränder, och vem skulle då rädda liv? Dessa yrken är viktiga, men även andra yrken som bibliotekarier är viktiga. De är viktiga för allmänbildningen, alla kanske inte har råd eller vill köpa litteratur, och då är det bra att man kan låna en bok och läsa om det som intresserar en. Till exempel om någon skall skaffa en katt, så kan man låna en bok och lära sig om katter. Så alla yrken är viktiga på olika sätt!

Mo: Jag vet inte, jag säger som de andra.

M: Nej men staten är bossen, det är deras ansvar att skaffa fram jobb och löner.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

J: Jag tänker på bossen, det är chefens ansvar att skaffa löner till de anställda. Han har även ansvar för att alla trivs och så att företaget går bra.

L: Företaget skall ha en bra arbetsmiljö, och personalen skall kunna påverka arbetsmiljön och företaget.

M: Alla på företaget skall hjälpas åt till att få en bra arbetsmiljö. Om man blir sjuk skall man få ledigt, och man skall inte behöva oroa sig för att gå till jobbet. Ingen skall vara utanför och det är allas jobb att se till att alla trivs med att jobba på företaget. Men om någon inte skulle trivas skall man kunna prata med chefen så att hon eller han skall kunna göra något åt det.

Mo: Företagen har ansvar för att deras produkter fungerar bra. Grejer skall funka så att konsumenter blir nöjda och att de håller vad de utlovar om produkterna. Detta är extra viktigt om det är ett stort företag, för då sprids dåliga rykten snabbare och större. Företaget har även ansvar för företagets ekonomi.

ANGERED TISDAG DEN 7 JULI

Intervju 1

Juliette 13, Glena 13

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

J: Att man skall ta ansvar för sig själv, och för sin familj. Mina föräldrar har ansvar för mig, för jag är inte gammal nog att ansvara helt för mig själv.

G: Man skall ta ansvar för familjen och för vad man gör. Jag ansvarar för min familj och de ansvarar för mig. De behöver mig.

2. Är ansvar viktigt?

J: Ja det är viktigt, man skall tänka innan man gör och säger något, annars kan det bli fel och man kan hamna i jobbiga situationer som tjafs.

G: Exakt samma, man kan hamna i jobbiga situationer om man inte tar ansvar för vad man gör. Att ansvara för min familj betyder mycket för mig, jag tar ibland hand om min yngre bror och mina äldre syskon har ansvar för mig.

3. Tar du ansvar?

J: Lite, när mina föräldrar är borta passar jag syskonen och hjälper till hemma som att städa om mina föräldrar vill det. Jag ansvarar även över mig själv när jag är i skolan, det är viktigt att jag sköter mig.

G: Jag ansvarar över mig själv och min familj. Då jag till exempel är med kompisar och mina föräldrar vill att jag skall komma hem åker jag hem. I skolan ansvarar jag över mitt skolarbete, man vill ha bra betyg och gå ut grundskolan.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

J: Ja, vissa! De flesta tycker jag tar ansvar men inte alla. Jag vet inte riktigt vilka som tar ansvar och vilka som inte gör det, men det verkar som om de flesta tar ansvar.

G: De flesta tar ansvar, men vissa gör inte det då de inte bryr sig om miljön. Ansvar handlar om allt, miljön med! Jag pantar till exempel flaskor och slänger inte skräp på marken, men alla gör inte det.

J: Slänga skräp är inte ansvarsfullt!

G: Alla skall ta ansvar för sig själva, man skall inte behöva säga till dem vad de ska och inte ska göra.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

J: Partierna och kungen tar ansvar, sen vet jag inte riktigt.

G: Kungen har ansvar över sitt hus, han har säkert mycket att göra. Politikerna kämpar och ser till att de skall få flest röster. Politikerna gör förändringar.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

G: Kriminella tar inte ansvar, de tänker inte ens på att ta ansvar. "de tänker bara på andra kriminella" De som inte tänker på miljön tar inte heller ansvar.

J: Jag tycker att vissa kriminella tar ansvar men andra gör det inte. De som tar kontakt med kontaktledare och försöker lösa problemet tar ansvar tycket jag.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

G: Jag har aldrig tänkt på det. Kommunen skall se till att vi som bor här trivs, det finns vissa som till exempel vill ha mera sportbutiker här i Angered då det inte finns några, men det har inte kommunen fixat.

J: Jag tänker mest på kommuner i andra länder, att det finns ställen där de som bor i den inte ens får någon mat.

G: Kommunen borde lägga pengar på skolor, vår skola håller på att förlora pengar, så vi skall slås ihop med en annan. Om vi skulle klaga på det tror jag inte att de skulle göra något åt det, men de kunde ju försöka i alla fall.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

J: Staten måste ta ansvar. Vi behöver jobb och skolor. Man måste tjäna pengar för att kunna försörja sig själv och sin familj.

G: Man skall kunna betala räkningar och hyra. Föräldrarna har ansvar för oss genom att de betalar räkningar, hyra och kläder. Vi vet inte riktigt vad staten är.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

J: Hm, de behöver få in saker att sälja. Pengar de får då de säljer varor är för att köpa in saker. Företagen borde ha ansvar för deras anställda, de anställda får ju lön och de som jobbar där gör det för att kunna ta hand om sin familj.

G: De har ansvar att behandla oss kunda väl i butiken, och vara snälla mot oss.

Intervju 2

2 tjejer båda 18 år och 2 killar båda 19 år.

1. Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör det.

T1- Öhm, det är väl typ att ta hand om sig själv, det måste man annars gå det knappt att leva.

T2- Att man ska ta hand om sig själv och allt runt om kring sig, som till exempel vänner och familj.

K1- Att man ska ta hand om folk i sin närhet som familj och vänner men också folk i allmänhet. Jag tycker att alla borde vara med i någon form av hjälporganisation, jag är med i IM i ett av deras nätverk som kämpar mot trafficking, det tycker jag är jätteviktigt.

K2- Jag tänker först och främst på mognad, att man ska växa upp och lära sig att klara sig själv.

2. Är ansvar viktigt?

T1- Ja, annars skulle inte samhället fungera, hela samhället bygger på att folk tar ansvar.

T2- Ja, tar inte folk hand om sig själv så skulle hela världen rasa. Alla skulle bli "instängda" ja man måste helt enkelt ta ansvar. Om bara ja skulle ta ansvar och ingen i min närhet, skulle ja inte vilja leva. Det hade inte gått.

K1- Absolut, Man måste ta ansvar för sina egna handlingar. Jag tror att ju mer makt man har, ju mer ansvar har man.

K2- Ja, på en viss nivå, politikerna har mycket ansvar, men även alla andra människor, alla har vi olika jobb och uppgifter i samhället, alla måste se till att sköta sin del. Det funkar inte om man ska gå och säga till varandra hela tiden, man måste kunna ta ansvar och sköta sig själv.

3. Tar du ansvar?

(Det tyckte de att de redan svarat på)

4. Tycker du att folk i allmänhet tar ansvar?

Svar: T1- Ja, det tycker ja, folk tar ansvar för sina egna liv och jag tror att det är viktigt för att man ska kunna fungera ihop som vänner och familj.

T2- Ja, alla måste ju klara av att ta ansvar för sig själva. Jag tycker generellt att busschaufförer och sjukvårdare sköter sig mindre bra, de har liksom människors liv som hängande på sig. När de till exempel strejkar bara för att de ska få högre löner så tänker de inte på alla som går miste om sin välbehövliga sjukvård. Men annars tycker jag att folk sköter sig bra.

K1- Ja det tycker ja, i Sverige har vi ett bra och fungerande system, ja tror att det hjälper till.

K2- Generellt i Sverige tycker jag att folk sköter sig bra, i Sverige har vi ju det faktiskt bättre än i många andra länder, då tänker jag på de länder där det finns organiserad brottslighet och liknande.

Jag tycker att det är dåligt att inte staten i de länderna tar tag i det så att det blir något stop, det tycker jag är ansvarslöst.

5. Tycker du att det finns någon i samhället som tar mer ansvar?

T1- Ja vet faktiskt inte, polisen kanske?

T2- Jag tänker på nattvandrarerna, de är vanliga människor som ställer upp på sin fritid och går runt och håller lite extra koll på ungdomarna. Jag tycker att det är jättebra att de finns.

K1- Alla som hjälper på mer eller mindre sätt utan egen vinnig på det. Allt gör skillnad.

K2- Alla som håller på med olika typer av volontärbete, och som inte tar in pengar på det. Läkare utan gränser och de som får svenska civil kurage priset. De betyder att de har gjort någon väldigt bra för allmänheten, det tycker jag är att ta ansvar.

6. Tycker du att det finns någon i samhället som tar mindre ansvar?

T1- "Min pappa" han tänker bara på sig själv!

T2- Alkolisterna tänker bara på sig själva, de sitter mitt inne i centrum, vi ungdomar vågar knappt gå ut för vi är rädda för dem. De borde ta tag i sina liv.

K1- Alla som tjänar på handlingar som går ut över andra. Detta finns ju till och med vissa som njuter av att göra det. De tar inte ansvar! Men jag tycker också att vi i samhället måste hjälpas åt, vi måste till exempel hjälpa alkolisterna så att de kan komma på fötter igen. Gör vi inte det tar vi inte heller något ansvar.

K2- Egoister och skattefiffare.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till Kommunen?

T1- de är väl att de ska hjälpa ungdomarna att få sommarjobb, och se till att det är fint i staden. Kommunen ska hjälpa till!

T2- Fixa fritidsgårdar och liknande, så att ungdomarna kan hänga där istället för på stan. Jag tycker att de ska fixa även nått sommarnöje för oss nu på sommaren. Vi behöver bli aktiverade.

K1- De ska skapa bra förhållanden mellan människor i kommunen, de ska underlätta och göra kommunen till en bra plats att leva på.

K2- de ska hjälpa ungdomarna att komma ut i vuxenlivet. När ungdomarna kommer från gymnasiet har de flesta ingen aning om hur vuxenlivet fungerar, då måste de få någon form av hjälp tycker jag.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till Staten?

T1- Det där har jag faktiskt inte alls någon koll på.

T2. Inte jag heller.

K1- Det ska också skapa bättre förhållanden mellan människorna i samhället. De måste ta mycket ansvar för polisen också. Det är viktigt att vi har ett fungerande polis system, polisen får inte vara korrupt, det är statens ansvar.

K2- Jag håller med, dels hjälpa ungdomarna som jag sa i den förra frågan men också hålla koll på polisen, ja vill kunna lita på polisen. Det känner jag oftast att jag kan göra nu, men ibland inte.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företagen?

T1- Företagen ska hålla sina löften. Till exempel ska det som står i reklamen gälla, som garanti och priset.

T2- Jag tycker samma. De ska inte ljuga och jag tycker verkligen att alla företag har lika ansvar. De spelar ingen roll om de är stora eller små.

K1- De måste ta ansvar för hela kedjan, från början till slut. Till exempel tycker jag att det är otroligt ansvarslost att använda sig av barnarbete.

K2- De ska hålla sina löften och ha bra förhållanden till sina arbetare. Arbetarna måste kunna trivas, Det är företagets ansvar.

Intervju 3

2 tjejer, 15 och 21 år

1. Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör det.

15- Jag tänker på vuxenlivet, att man ska ta ansvar för allt när man är vuxen.

21- Alla ska ta ansvar för sig själva.

2. Är ansvar viktigt?

15- Ja, jag vet inte riktigt. Men det är nog viktigt, man kan ibland behöva hjälp ifrån familjen.

21- Om man är stor ska man ta ansvar, det blir både mer och svårare ju äldre man blir, man måste kunna klara sig själv.

3. Tar du ansvar?

15- Jag tar ansvar för allt, genom att lära min familj svenska och jag har även lärt mig själv. Att vara en bra tjej, folk ska inte snacka skit om mig utan de ska kunna lita på mig.

21- Man ska ta ansvar för sin familj och sig själv. Familjen är det som ska komma i första hand för de är närmast.

4. Tycker du att folk i allmänhet tar ansvar?

15- Ah det tycker jag att de flesta gör, igenom att inte skräpa ner i samhället och sånt. De är klart att vissa inte gör det, men det får man leva med.

21- Jag tycker samma.

5. Tycker du att det finns någon i samhället som tar mer ansvar?

15- De vuxna, eller alla tycker jag! De vuxna tänker mer och bär mer ansvar. Barn tänker inte på samma sätt. Man har ju mer ansvar när man är vuxen, men i mitt fall har jag lika mycket ansvar som en vuxen. Det är lite jobbigt för jag måste ta hand om min mamma som inte kan svenska och som är sjuk, samtidigt som jag har skolan och mitt eget liv att tänka på.

21- De vuxna tänker mer på att man till exempel inte ska skräpa ner, medan barn inte gör det på samma sätt. Vissa barn måste även ta mer ansvar än vissa vuxna, som min kompis.

6. Tycker du att det finns någon i samhället som tar mindre ansvar?

15- Jag kommer inte på någon. Alla tar ansvar för något.

21- Det finns många som tar ansvar, men det finns de som inte gör det. Det beror på deras förhållande och hur de mår som personer, kanske är någon sjuk eller handikappade. De kan inte ta lika mycket ansvar.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till Kommunen?

15- Svår fråga

21- Jag vet inte så mycket om det tyvärr.

15- Kommunen tar ansvar för skolorna och jag hjälper kommunen igenom att inte förstöra och slänga skärp.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till Staten?

15- Inget särskilt, de gör så att Sverige ska bli bra.

21- De tar ansvar, Sverige är ett bra land att leva i. Staten hjälper folk och särskilt de fattiga.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företagen?

15- Det är svåra frågor. Företagen har ansvar för att få in saker som jag ska köpa.

21- Man måste ju köpa saker ifrån företagen, för det finns ingen annanstans att köpa det ifrån. Då hoppas man ju att företagen tar sitt ansvar och är snälla mot en då man köper en produkt.

Intervju 4

Per 17

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Jag tänker på min mamma, hon tar ansvar över mig. Jag får inte alltid bestämma över mig själv, då är det mamma som bestämmer.

2. Är ansvar viktigt?

Ibland är det viktigt, man måste ta ansvar för vad som är rätt och fel. Det är viktigt att ta ansvar för sig själv.

3. Tar du ansvar?

Ja det gör ja oftast, gör man något som blir fel så måste man åtgärda det. Dagens samhälle fungerar så, man ansvarar för sig själv och för allmänheten. Innan tog man mer bara hand om sig själv, men nu hjälps man åt i samhället för att alla ska må bra.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

De flesta tar ansvar, men det finns vissa människor som har problem och är kriminella som kanske inte tar lika mycket ansvar. Jag tycker inte att mobbare tar ansvar heller, de kan förstöra en annan människas liv. Folk som förstör för andra tar inte ansvar.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Politiker, poliser och tjänstemän tar stort ansvar på grund av deras jobb. Staten tar också ett stort ansvar för landet.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

Det nämnde jag lite förut, kriminella och människor som förstör för andra.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

Kommunen har ansvar för mycket! De har ansvar för kommunens budget, att alla skall ha jobb och att samhället fungerar. Jag tycker att det funkar sådär, det borde kunna bli bättre.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

Staten har ännu mera ansvar än kommunen! Den har ansvar för kommunen. Staten borde bli bättre tror jag, det är kanske mitt ansvar att veta vad staten gör.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

Företagen har en massa ansvar, jag har jobbat på ganska många företag så det vet jag. De har till exempel ansvar för alla varor, tjänster som de utför, de anställda och att de trivs, säkerhet och företagets ekonomi. Sen kan det ju finnas anställda som ansvarar för just ekonomin, eller för varorna.

VÄNERSBORG MÅNDAG DEN 14 JULI

Intervju 1

Caroline 13, Emelie 13

10. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

C: Jag vet faktiskt inte riktigt vad jag kommer att tänka på, ingen aning! Vet inte riktigt hur jag skall förklara det.

E: Att man skall ta ansvar, fast jag vet inte riktigt vad man skall ta ansvar över.

11. Är ansvar viktigt?

C: Ja, det är viktigt! Men det går liksom inte att förklara!

E: Ja, man måste ta ansvar för skolan, alltså för sitt skolarbete så att man får bra betyg. Det är även viktigt att man tar ansvar hemma, för annars får jag inte min veckopeng.

C: Jag tar ansvar för samma saker, som skolan och att ansvara hemma. Jag har en kanin med som jag matar och städar hos, om jag inte gjorde det skulle den inte överleva.

12. Tar du ansvar?

E: Ja, som jag sade förut så ansvarar jag för skolan och för det jag gör hemma så att jag får min veckopeng. I skolan är det viktigt att man tar ansvar för att man skall få en bra utbildning och för att senare få ett bra jobb. Det är mitt ansvar att sköta skolan och att uppföra mig på lektionerna, för ens uppförande sätts också på betygen.

E: Jag ansvarar med för de sakerna, och för att min kanin skall må bra.

13. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

C: De flesta tar inte ansvar, det finns många som skräpar ner i samhället och det tycker jag är fel. Jag försöker tänka på att inte kasta skräp på gatan, men ibland kanske man råkar slänga ett papper.

E: En del människor tar ansvar i samhället, men inte alla. Jag tycker inte heller att de som slänger skräp på gatan tar ansvar, för det är dåligt för miljön.

14. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

C: Kommunen tar ansvar, men det är inget som man går och tänker på precis. De tar ansvar över att skolorna får pengar tillexempel.

E: Jag vet inte, men det finns väl alltid någon som tar mer ansvar än någon annan, men jag kommer inte på vem det skulle vara.

C: Reningsverket som renar vattnet tar ansvar tycker jag.

15. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

E: De som förstör och klottrar tar inte ansvar. Det ser inte fint ut när byggnader är nedklottrade.

C: Jag kan inte komma på något.

16. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

E: Kommunen håller upp hela samhället och ser till så att de allmänna platserna är fina och välskötta. De ser även till så att det inte finns en massa ogräs i rabatterna här i staden. Om inte kommunen tog ansvar skulle inget bli gjort.

C: En sak som jag tycker att kommunen borde göra något åt är att skolorna alltid har för lite pengar, det borde kommunen tänka på mera. Skolorna klagar alltid på att det inte finns några pengar.

17. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

C: Jag kommer att tänka på militären, fast jag vet inte varför. Men det är bra att de finns militärer ifall det skulle bli krig.

E: Det är inget som jag brukar tänka på, men jag tänker nog på att staten skall fixa fram jobb till oss som bor i Sverige. Staten sköter säkert mer än det men det är vad jag kommer på nu.

18. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

E: Att företagen skall skicka ut lön till alla som jobbar där.

C: Alla på företaget måste sköta sitt jobb för annars skulle det inte gå så bra för företaget, och då kan de inte sälja några saker och få in pengar. Det är även viktigt att de som jobbar där skall trivas, annars är det inte kul att leva.

E: Alla på företaget måste vara trevliga mot varandra, men det är företagets uppgift att se till att arbetsmiljön är bra för de anställda.

Intervju 2

Sandra 20, Maja 21

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

S: Det finns jättemycket inom ansvar, men det som jag kommer att tänka på nu direkt är att man skall ta ansvar för sig själv och för sitt jobb.

M: Man skall ta ansvar för miljön och för allmänheten. Man skall till exempel inte skräpa ner i naturen och självklart skall man även ta ansvar över sig själv och sitt jobb.

S: Man skall ta ansvar jämt, det blir man aldrig av med!

2. Är ansvar viktigt?

M: Jo men det är klart att det är viktigt, om det inte hade vart viktigt att man tog ansvar skulle ingen bry sig om att göra det heller.

S: Det är inte bra för någon om ingen skulle ta ansvar. Det skulle se dåligt ut i naturen.

M: Det är en väldigt intressant fråga, det är inget som man går och funderar över. Men samhället skulle ju inte fungera utan ansvar. Jag tycker att framförallt hela det vuxna samhället skall ta ansvar, men barn behöver inte ta lika mycket ansvar för de är inte mogna för så mycket ansvarstagande.

3. Tar du ansvar?

S: Ja det gör jag, jag tar till exempel egna initiativ när jag är på jobbet.

M: Ja, man skall ta ansvar för de yngre, det är viktigt att man är en bra förebild både för syskon och för andra yngre i samhället.

S: Jag tar även ansvar för miljön, jag cyklar till jobbet varje dag till exempel. Fast det är mest en ekonomisk fråga, hade jag haft råd att ha en bil hade jag kanske inte vart lika duktig och kört bilen istället för man blir lat av bil. Men det är bara fem kilometer till jobbet så det går bra att cykla den sträckan. Det hade varit värre och man hade tagit bilen till jobbet och det bara var en kilometer.

M: Oljan tar slut om vi åker så mycket bil som vi gör idag och framförallt släpps det ut mycket avgaser.

S: Jag tar ansvar när jag sorterar mina sopor. Jag bodde i Australien för ett tag sedan och där sorterade man bara burkar, man källsorterade inte som vi gör här i Sverige. Här sorterar man allt och är mycket bra på det man åker även iväg och slänger större saker och plast på återvinningsstationer.

M: Man tar även ansvar om någon blir utsatt, jag jobbar med utvecklingsstörda och om det händer något så måste man ta ansvar och anmäla det om det skulle behöva. Nu har det som tur var inte hänt något då jag jobbat, men det är ändå viktigt att man tar sitt ansvar om det skulle hända något.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

M: Det är nog lite både och ifall människor tar ansvar.

S: Många tar ansvar, men många gör det inte.

M: Jag tror inte att yngre ungdomar tänker lika mycket på att till exempel ta ansvar för miljön som vuxna gör.

S: Jag tycker att vi ungdomar kanske har lättare att ta ansvar för miljön, vi har blivit mer präglade på det här med miljön då det verkligen är i ropet just nu, och vi har verkligen blivit informerade om hur viktigt det är att ta ansvar över miljön. Mina föräldrar fick till exempel inte ens lära sig det här med källsortering när de var unga, och idag är det fullt naturligt att källsortera.

M: Man tar ansvar för det som man skall ta ansvar över tror jag.

S: Myndigheter borde ta större ansvar på något sätt, de lovar en massa att ungdomar skall få jobb. Nu är det ju finanskris, men de borde ändå försöka göra något åt det.

Jag tycker att många ungdomar inte tar ansvar då de går runt och klottrar och förstör, jag tror att det beror på att de tycker att det är tufft och beror mycket på gruppträck. Men jag tror att då de kommer upp i gymnasieåldern och blir äldre, så fattar de att kanske inte är så tufft och att det kostar pengar för samhället.

Föräldrar skall ta ansvar för deras barn och ungdomar och uppfostra dem. Men föräldrarna kan ju inte vara med överallt med barnen. Barn som är bråkiga och inte sköter sig i skolan och kanske behöver extra hjälp för att klara av den kanske inte blir sedda. Det kan mycket väl vara så att de mår psykiskt dåligt och behöver hjälp.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

S: Ja, myndigheterna tar ansvar, men samtidigt som de tar ett större ansvar än andra människor så borde de ta mera ansvar.

M: Vuxna och föräldrar tar ansvar för sina barn och ser till så att de inte gör något dumt.

S: Detta är svårt, man tar ansvar för olika saker beroende på vad man är intresserad av och bryr sig om. Vilket är bra för då tas det ansvar över mycket. Som någon kanske är intresserad av att stödja en välgörenhets organisation som rädda barnen, medans en annan jobbar för att vi skall få en bättre miljö, och en tredje kanske stödjer världsnaturfonden.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

S: Folk som förstör och vandaliserar samhället tar inte ansvar. Och som jag sa, myndigheterna borde ta mera ansvar.

Brottslingar och busar som gör som de vill tar inte heller ansvar. De bryr sig inte om att de rånar, de bryr sig bara om sig själva och sina personliga saker. De behöver antagligen pengarna och då tar dem pengar från någon annan. Man kan säga att de tar ansvar över sitt eget liv, fast på helt fel sätt.

M: Ja, jag tycker inte heller att brottslingar tar ansvar i samhället.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

M: Jag tänker på skolan, att de drar ner på skolornas resurser, vilket inte är bra.

S: Kommunen lägger pengar på fel saker, som nu till exempel så har vi fått en stor bandyarena av is, men den skall vara för andra ändamål också. Som uppträdanden och sådant, men jag tycker inte att kommunen hade behövt lägga så himla mycket pengar på denna arena som de har gjort.

M: Det har vart många som har ställt sig emot iden om denna arena, de har kostat på det väldigt mycket och jag tycker att kommunen prioriterar fel saker. De hade inte behövt lägga ner så mycket pengar på arenan. De har dragit ner på personal i skolorna, vilket inte är bra.

S: Det är samma med äldreboendena, där har det också dragits in pengar.

Jag kom att tänka på en sak till, på ridskolan där jag rider har de sökt bygglov för ett ridhus jätte länge. Ridläraren skulle finansiera bygget själv, men hon får inte bygglov trots att hon har en bra och mycket uppskattad verksamhet. Hennes verksamhet gynnar kommunen, det finns inget att göra här i Vänersborg och då är ridskolan en bra samlingsplats för ungdomar istället för att de skall dra runt på staden. Det behövs fritidsställen som ridskolan och ridskolan behöver ett ridhus. Jag tycker att det är konstigt att kommunen inte kan betala det, och ännu konstigare att hon inte får bygglov då hon säger att hon kan finansiera det själv.

När den nya bandyarenan skulle byggas gick allt jättesnabbt, och även en ny nettoaffär har byggts på kort tid. Helt plötsligt dyker pengar bara upp fast att de inte fanns.

Detta är en död stad, det finns inte ens några roliga uteställen. Vi åker till trollhättan om vi vill gå ut på krogen. Det skulle kunna bli en väldigt bra stad då den har potential och är väldigt fin.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

S: Oj, jag är inte nöjd med det blåa. De lägger ej upp skolan bra. Som det här med komvux, nu skall man ju inte få läsa upp sina betyg längre tydligen.

M: Jag tycker att det är jättedåligt att man inte skall få läsa upp sina betyg på komvux. Det blir ju allt högre intagningspoäng på högskolorna då många vill plugga när det är finanskris och ont om jobb, och för att komma in på utbildningarna kanske man måste läsa upp några ämnen. Man måste få den chansen så att man kan komma in på en utbildning. Det är för mycket att kräva toppbetyg av en gymnasieelev då det är så mycket annat som händer under tiden som man är tonåring. Det krockar om man är arbetslös och inte kan läsa upp, hur skall man då kunna få jobb om det inte finns några jobb? Ett stört system!

S: Jag tycker också att man måste få chansen att läsa upp, och jag håller med om att det är så mycket annat som händer under gymnasietiden så alla kanske inte kan få de betyg som de önskar på grund av det. Alla borde få chansen att komma in på en utbildning, gymnasiebetygen skall inte behöva påverka hela ens framtid.

M: Hade det röda vart kvar hade det kanske inte blivit denna ändring.

S: De blåa tvingar folk som är arbetslösa till att söka jobb i hela Sverige, men det tycker jag är orättvist. Till exempel om en man söker jobb i en annan stad, så måste han flytta till den nya staden för att jobba. Men för att de skall vilja flytta så skall även frun ha jobb i den nya staden.

En annan sak som jag inte gillar är att politikerna får så himla hög lön, det är dåligt. Jag kan inte se att de gör så mycket mer än vad en vanlig Svensson gör. Vi får med jobba över och har det stressigt. Visst, politikerna gör säkert mycket, men det gör vi med!

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

S: Svår fråga, företag tar förhoppningsvis lika mycket ansvar som vem som helst.

M: Man tänker mest på småföretag.

S: Företaget ansvarar för kunderna världen över. De skall leverera och sälja sina produkter och tjänster. Det är viktigt att de är ärliga och inte fuskar med något, som att ljuga om sina varor, det är inte bra i längden.

M: Större företag framför allt skall tänka på miljön, det är de stora företagen som kanske har mest utsläpp. Affärer kanske kan spara energi genom att släcka lampor. Till exempel affären Gina Tricot har sjukt mycket lampor, man blir bländad när man går in där tycker jag.

S: Affärer har ju till och med lampor tända på natten!

M: Fast det att affärer har lampor tända på natten har nog något att göra med larmsystemet.

Intervju 3

Malin 20, Jenny 20, Therese 20

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

M: Jag tänker på att man bli vuxen, att man skall ta ansvar över sitt liv och bestämma över det själv.

J: Jag tänker på planering, allt från planering i vardagen till större beslut i livet.

T: Att man skall ta hand om saker i största allmänhet. Som hushåll, syskon, partner, och sig själv såklart. Det som rör mig och mitt liv helt enkelt.

2. Är ansvar viktigt?

M: Ja, annars skulle det inte kännas som att man gjorde något med sitt liv. Man måste ta ansvar för livet och för sin utbildning. Om jag inte tog ansvar hade jag varit arbetslös. Man måste ta ansvar och söka jobb.

J: Ja absolut, annars hade man inte kommit någon stans i livet. Man hade bara knallat runt och inte gjort någonting. Vuxna måste ta ansvar för sina barn, och man måste ta ansvar för sina djur. Även om någon person till exempel skulle ramla ihop på gatan så måste man gå fram och hjälpa den personen.

T: Ja det är klart, tar man inte ansvar kommer man ingen stans i livet. Det är även viktigt att man tar ansvar genom att stödja olika kampanjer och hjälporganisationer för människor världen över.

3. Tar du ansvar?

M: Ja, jag tar ansvar för min kanin. Och nu skall jag börja plugga och det är ett ansvar för studier, beslut och klasskompisar.

J: Jag har precis flyttat, och det är ett stort ansvar för nu måste jag själv betala räkningar, laga mat och städa. Jag tar även ansvar för mitt jobb, att jag sköter mina arbetsuppgifter så att inte företaget blir lidande.

T: Ja det gör jag, jag betalar räkningar, och ansvarar för mat och hushåll. Och för jobbet såklart. Jag jobbar med försöksdjur och har där ansvar för att forskarna sköter sig och så att djuren har det bra. Djuren skall inte behöva lida och forskarna skall sköta journaler och pappersarbete.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

J: De flesta tar ansvar tycker jag, men det finns undantag. Folk går till jobbet, handlar, städar och tar hand om sina barn. De flesta sköter sig.

T: "Det är en Svensson grej att sköta sig" Så har det alltid varit och så kommer det alltid att vara. Men det är klart att det finns undantag, vi är ju bara människor.

M: Jag tycker att de flesta sköter sig i samhället.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

T: Människor som har hand om välgörenhetsorganisationer, då tar man inte bara ansvar för sitt eget liv utan även för andras liv.

M: Politiker tycker jag tar ett stort ansvar, det är ett väldigt utsatt yrke. Om man vill bli politiker så krävs det nog att man är en ansvarsfull person. De har mycket ansvar, men de kanske tar på sig för mycket då de inte alltid håller vad de lovar.

J: Föräldrar tar väldigt mycket ansvar, de offrar hela sina liv för barnen. Som när de kommer hem och är jättetrötta efter jobbet, så ställer de ändå upp och kör sina barn till fotbollsträningen. De lever snålt för att barnen skall ha det bra, och köper nästan aldrig saker till sig själva för att kunna köpa fina saker till sina barn. Det är omtänksamt och ansvarsfullt.

T: Alla inom välgörenhetsarbeten. De som skänker pengar och jobbar med volontärarbeten. Alla som har anknytning till välgörenhetsarbeten tar ansvar tycker jag.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

J: Politiker, de tar mycket ansvar, men de kanske tar mindre än vad de lovar. De håller inte allt som de säger, som när det är val då säger de en massa saker för att det skall låta bra, men när de väl skall göra dessa utlovade sakerna så händer det inget. Det finns inga pengar och det uppstår krångel. Jag tror att politikerna tror att det är lättare att utföra vissa saker än vad det faktiskt är.

T: Mördare och kriminella tar inte ansvar för om man tar någon annans liv så är man inte ansvarsfull alls.

M: Folk som skräpar ner är inte ansvarsfulla. Jag såg några killar på bussen idag som höll plastpåsar utanför rutan, och sen slängde de bara iväg påsarna, fy vad arg jag var! Jag funderade på om jag skulle säga till dem men jag vågade inte. Om jag hade gjort det hade jag varit ansvarsfull. Sånt går an att göra med frukt som förmultnar men inte med plast. Jag tycker att miljöförstörare är oansvariga.

J: Det är ej ansvarsfullt att åka bil i onödan då det går lika snabbt att gå, då släpper man ut en massa onödiga avgaser. Det är viktigt att man försöker få jorden att må bättre. Alla kan göra något för miljön och det behöver inte vara någon stor grej.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

J: Svår fråga, men de tar ansvar för skolor, arbetslösa, alkoholberoende, gamla och hemlösa. Vissa kommuner är bra på att ta ansvar men vissa är det inte.

T: Där jag kommer ifrån så tar inte kommunen ansvar för äldreården. De gamla får inte ens toapapper, får äta fryst mat och får bara duscha en gång i veckan. Visst det är senila, men de borde få ha de bättre än så. De som arbetar på kontoret fick nya mobiler, och nytt fint kontorsmaterial, jag tycker att de använder pengarna på helt fel sätt.

M: "Där det behövs pengar, där skall pengarna hamna"

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

J: Hör inte det ihop lite med frågan innan?

T: Kommer inte sjukhusen in där? De flesta sjukhusen är bra, men det är väldigt lång väntetid. Men när man väl är inlagd är det väldigt bra men det är svårt att få tider på sjukhusen. Jag hade jätteont i halsen för ett tag sedan och ingen visste riktigt vad det berodde på, och när vi ringde till sjukhuset så fick vi tid om ett halvår fast de inte visste vad det berodde på. Sjukhus skall inte dra slutsatser genom telefon.

J: Jag tror att det är en personalfråga att man inte får sjukhus tider och att de drar slutsatser på telefon. Det finns inte tillräckligt med personal.

M: De tar in dem som de tror är mest akuta.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

J: Företagen har ansvar för personalen, alla skall trivas som jobbar där.

M: De har ansvar för varorna som skall ut till kunden, att de kommer i tid. Om varorna inte kommer i tid kan det påverka ett annat företag negativt.

J: De har ansvar för miljön. Som deras tillverkning, de har ansvar för att de använder sig av material som inte är skadligt för miljön. Och om man har en odling av något slag så kan den vara ekologisk. Utomlands tycker jag att man inte skall använda giftiga bekämpningsmedel på sina odlingar, som på banan och kaffeplantage. Det kan skada de anställda mycket hårt.

T: Företagen har även ansvar för ekonomin, så att företaget går runt och helst med vinst. De anställda skall få sin lön och företaget skall inte få skulder. Om ett företag som levererar varor till ett annat företag går i konkurs så kanske det andra företaget också går i konkurs. Som Saab, om företaget som levererar delar till Saab går i konkurs så gör Saab det också. Allt hänger ihop och det är så marknaden är uppbyggd. Det finns nog mycket som företagen har ansvar över.

LIDKÖPING MÅNDAG DEN 20 JULI

Intervju 1

Angelica 14, Josefin 14, Lina 14, Johan 14

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

A: Jag tänker på min mamma, jag vet inte varför men jag gör det bara. Hon tar väl ansvar för mig eller något.

Jos: Jag tänker på min pappa, jag bor hemma och han lär mig att ta ansvar. Han tar ansvar för mig och mina hundar.

L: Jag tänker också på min pappa, det blir bara så att jag tänker på honom. Han tar hand om saker hemma som att städa och laga mat. Pappa tar hand om våra saker helt enkelt.

Jo: Jag tänker på min bror, för han är väldigt ansvarsfull. Han tar ansvar för sig själv, sitt hus och sin bil och flickvän. Han har blivit vuxen och då får man ansvara för sådant. När man har bil måste man ta ansvar för att den har bensin och för att låsa den när man har kört klart.

2. Är ansvar viktigt?

A: Ja det är viktigt, för man måste kunna ta hand om sig själv när man är vuxen. Och man lär sig att ta ansvar nu när man är ung. Jag måste lära mig att ta ansvar för pengars värde säger mina föräldrar. Om man inte tar ansvar över sitt eget liv kan man bli knarkare.

Jos: Ja det är viktigt, man måste ta mer ansvar när man blir stor. Man måste kunna ta hand om sig själv för att komma någon vart i livet.

L: Ja, man måste veta hur man tar ansvar när man blir äldre, då blir det viktigare att ta ansvar. Nu har man föräldrar som tar ett stort ansvar för en. Men jag har ansvar över mitt skolarbete och att jag gör läxor.

Jo: Ja det är viktigt, det bara är så.

3. Tar du ansvar?

A: Ja jag tar ansvar för mina syskon när min mamma inte hinner det. Jag hjälper även till hemma ibland då jag plockar ut diskmaskinen. När mamma tjar på mig att jag skall städa

mitt rum gör jag det. Jag skall även ta ansvar över skolan, men jag brukar inte göra mina läxor. Men om man inte tar ansvar för skolan så går det inte bra i livet.

Jos: Japp, jag tar ansvar över min hund och ibland brukar jag tvätta. Jag brukar mata och fylla på vatten till hunden. Det är även mitt jobb att gå ut med den på morgonen och på eftermiddagen, så gör pappa det så kvällen. Ibland hjälper jag min syster med hennes dotter, jag brukar passa henne.

L: Ja jag tar ansvar över mitt marsvin. Och över huset ibland då jag är själv hemma. Emellanåt hjälper jag till att städa hemma fast då måste mina föräldrar tjata på mig. Ibland passar jag min lillebror med.

Jo: Ja, jag tar ansvar för skolan, läxor är viktigt om man vill lyckas med skolarbetet. Jag brukar även städa mitt rum och hålla rent där. Jag plockar upp efter mig.

A: "Man måste typ ha VG i alla ämnen om man ska komma någonstans"

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

A: En del tar inte ansvar och kastar skräp på gatan, folk är så lata och bortskämda. Tiderna har förändrats, förr åt man till exempel alltid hemma och nu äter man ute. Då blir det att det slängs mer papper på gatan, det är inte bra för miljön. Sen finns det folk som slänger saker i vattnet.

Jos: Fabriker släpper ut kemikalier i vattnet och det tycker jag är väldigt oansvarigt av dem, det borde förbjudas att släppa kemikalier där, det är synd om fiskarna som lever i vattnet.

Jo: Vissa fabriker är försiktiga med utsläppen men vissa är det inte.

L: Det är ansvarslost när man åker bil för mycket, man kan åka buss eller cykla tycker jag. De människor som spottar ut tuggummi på gatan är inte ansvarsfulla heller, jag slänger aldrig tuggummi på gatan.

Jo: I stort sett varenda människa tar inte ansvar, det är många som skiter i det här med miljön. Men jag har läst att vi här i Sverige har världens renaste huvudstad. Men i Sverige slänger vi otroligt mycket mera mat än vad de gör i Afrika, det kan jag tycka är oansvarigt.

Jos: "I Thailand luktar det skit från avloppen och där säljer de barn, det är ansvarslost att sälja barn"

A: De kanske vill ha pengar till knark och droger.

L: Fast om barnen som de säljer får det bättre hos den andra familjen så är det ansvarsfullt, barnet kanske kommer till en jättebra rik familj. Det kan vara ansvarsfullt att adoptera om man vet att barnet kommer att få det bättre. Men om man säljer sitt barn som slav för att få pengar är det väldigt dåligt.

Jo: Jag tror att vi här i Sverige är ganska bra på att ta ansvar jämfört med många andra länder.

Jos: I Thailand slänger man mycket mer skräp på gatan än vad vi gör här.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Jo: Partiledarna i miljöpartiet tar ett stort ansvar. De är insatta i att hålla Sverige rent.

A: Ambulanser och sjukhus tar ett stort ansvar då de hjälper sjuka människor och räddar liv.

L: Städerna tar ett större ansvar än vissa andra, de städar upp efter andra oansvariga människor.

Jo: Skolorna tar ansvar tycker jag, i alla fall de bra lärarna. De vill lära oss viktiga saker som vi behöver kunna för att klara oss i livet.

A: Man måste vara engagerad i skolan, det är mitt ansvar att jag skall sköta det.

Jo: Barac Obama tar ett stort ansvar, Bush tog inte ett lika stort ansvar. Obama verkar väldigt lovande och han flyttar hem soldaterna från Irak. Han kommer att få igång ekonomin igen efter finanskrisen, vilket kommer att vara bra för hela världen och för Sverige.

A: Varför har vi en kung om han inte får bestämma? Kungen borde få ta mera ansvar, han skall lyssna på vad folk vill och om regeringen bestämmer något dåligt så tycker jag att kungen skall kunna få ändra det.

Jo: Kungen är reklam för Sverige, han går på middagar och representerar landet.

A: Ja men varför är just kungafamiljen så viktig? Till exempel då Victorias Daniel fick en ny jure så skrevs det jättemycket om det i medier, men när min mormor fick en så blev det ingen speciell uppståndelse för det. Det är bara för att han är med i kungafamiljen, men är det så speciellt?

A: Det finns även en tant här som går runt och plockar fimpar från marken, hon tycker jag tar ansvar i samhället.

Jos: De som plockar upp skräp och pantar burkar tar ansvar för miljön och sig själva.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

A: Jag tycker inte att kändisarna tar ansvar, de bryr sig bara om mode, och inte alls om miljön. De skall bara ha en massa pengar. Jag tycker inte att så rika människor tar ansvar, och det är oansvarigt av kändisarna att köpa så mycket kläder. Om vi tar Paris Hilton till exempel, hon skulle aldrig få för sig att plocka upp lite skräp på gatan. Hon bara bryr sig om sitt utseende och märkesväskor. Jag tror att det beror på hur man föds om man tar ansvar eller

inte. Om Paris hade haft en fattig uppväxt så hade hon kanske förstått mer hur vi medelmänniskor har det och hjälpt de fattiga och då tagit mer ansvar.

L: Kändisar som är bra förebilder tar däremot ansvar. Som de som inte är pinnsnala och inte har sådant hysteri kring skönhetsidealet.

Jo: Bratz och rikemansbarn tar inte ansvar, de är bortskämda och låter deras föräldrar ta hand om allt. Men det är klart, vissa av dem tar ju ansvar. Det går inte att dela upp dem i någon speciell grupp.

L: Jag tror att det här med hur man har växt upp och framförallt gruppsyck påverkar en väldigt mycket hur ansvarstagande man är. Om vi tar filmen Mean Girls till exempel så undervisades huvudpersonen först av hennes föräldrar då dem bodde i Afrika. Men sedan då hon kom till en skola för första gången och skulle anpassa sig till allt där, med regler för hur man skall vara och då hon skulle försöka passa in i "plastgänget" på skolan, så blev hon helt förändrad och väldigt ytlig. Men sen kommer hon ändå på att hon var en bättre människa som hon var förut och blir sig själv igen. Det berodde på gruppsyck att hon blev så bitchig.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

A: Jag tänker på pengar, städerskor och gatusopare.

L: Kommunen har ansvar över oss, och de har ansvar för skolan. Vi får inte tillräckligt med pengar till skolorna, vi måste till och med ta med egna pennor hemifrån. Visst det är finanskris, men det är ändå kommunens fel att vi inte får pengar till skolorna.

Jo: Jag läste att man kunde köpa Island ett tag för att hjälpa det landet, det hade vart ansvarsfullt att köpa det.

A: Kommunen tar hand om pengarna, så jag tänker på pengar.

Jos: Jag tänker på att de skall ansvara för att vi som bor här i kommunen skall ha det bra.

L: Jag tycker att kommunen skall betala ut bättre löner till städerskor, för dem jobbar väldigt mycket och gör det fint, och gör det bättre för miljön. De borde få bättre lön.

Jo: Jag kommer att tänka på Fallens dag, det är en av Sveriges största folkfest med fyrverkerier och vattenfall. Kommunen ordnar det för att det skall hända något kul i kommunen, det tycker jag är jättebra.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

A: Vad är staten?

Jo: Staten styr Sverige.

A: Jag tänker på stadsministern och på att kungen skall bestämma för att han är kung. Man skall inte ha både stadsminister och kung, vi borde ha president istället. Varför var det så mycket snack om att just USA fick ny president?

Jo: Obama är den första svarta presidenten, jag tänker på honom.

L: Jag vet inte riktigt vad jag tänker på, men det är klart att staten tar ansvar. De hjälper till att styra Sverige, och det är ansvarsfullt. De gör så att Sverige klarar sig.

Jo: Staten måste ta mera ansvar för att vi skall få mer pengar till skolorna.

Jo: Jag tycker att vi har det väldigt bra här i Sverige, staten är bra!

A: Jag tycker med att vi har det väldigt bra här i Sverige, vi får ju gratis mat i skolorna. Det får man inte i alla länder som till exempel Afrika.

Jo: Staten ser till att kommunen får pengar så att vi får pengar, allt går runt.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

L: Inga företag tar ansvar, men städerskor tar ansvar.

A: Företagen har ansvar för att ge sina anställda lön.

Jo: Företagen tänker bara på pengar och att sälja sina varor. De tänker inte på att ta hand om deras avfall.

Intervju 2

Anton 14, Dennis 14

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

D: Ingen aning, att jag skall ta hand om min katt för att den skall leva. Jag tänker på att jag har ett ansvar över mina syskon med, att leka med dem och att ibland fixa mat åt dem.

A: Jag tänker på min hund, att ta hand om honom och gå ut och gå med den.

2. Är ansvar viktigt?

A: Ja, det är viktigt att ta ansvar för djuren, annars kan de inte leva. Jag bor på en gård och har många djur, fast det är mest mammas och pappas ansvar att ta hand om dem.

D: Om man inte tar ansvar får man skäll av föräldrarna.

3. Tar du ansvar?

A: Sällan, ibland tar jag ansvar för mina träningar. Jag tränar brasiliansk kampsport, och jag måste passa tider till träningar. Mina föräldrar brukar påminna mig om det.

D: När det behövs tar jag ansvar, som när mina föräldrar åker bort då får jag ansvara för hemmet. Jag tar även ansvar över min kross, det är en hel del ansvar. Jag behöver mecka med den efter varje gång jag kört.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

D: Inte alla, de som smutsar ner och slänger skräp på gatan tar inte ansvar. De som inte följer trafikregler tar inte heller ansvar.

A: De flesta tar nog ansvar, men de som inte sköter om sina djur bra tar inte ansvar. Det är kommunens ansvar att plocka upp skräp.

D: De som gör samhällstjänst har en gång inte tagit ansvar, men nu när de gör samhällstjänsten så tar de ansvar.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

D: Jag känner inte alla så jag vet inte, men min mamma tar mer ansvar för att hon är äldre och vuxen, och det är inte jag.

A: Desto mer saker som man har, desto mer ansvar har man. Typ som om man har mycket djur och en stor familj så har man mycket ansvar. Om man äger en massa hus har man mer ansvar än om man endast har ett hus.

A: Stadsministern tar mer ansvar än andra. "Han äger hela Sverige"

P: Kungen hjälper till att ta ansvar över Sverige.

A: Kungen äger Sverige, och politikerna äger samhället, de håller koll på allt.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

D: Jag vet inte riktigt, en del tar ansvar men alla gör det inte.

A: De som slänger skräp och som förstör för andra tar inte ansvar.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

A: "Jag tänker på Västergötland och på Lidköpings kommun" Lidköpings kommun bygger en meningslös ishall endast för bandyspelarna. Skolorna borde få de pengarna istället.

P: Jag tänker på sjukhus och på skolorna, vi borde få mera saker till skolorna. Det är kommunens ansvar att ta hand om oss som lever i den. Det är inte vårt ansvar att plocka skräp från andra människor, det skall kommunen göra. Men när man är 18 får man ta mera ansvar över sig själv.

A: När man är 18 måste man ansvara över att inte åka fast i fartkontroller.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

D: "Jag tänker på poliser, för staten låter som polis"

A: Staten är elak, den tar våra pengar. Vi borde inte ha skatt, och vi borde inte behöva gå i skolan. Man borde få bli hemlärd istället. Nej men det är klart att staten har ett stort ansvar över Sverige.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

A: Företagen skall inte skräpa ner och de skall inte släppa ut kemikalier i sjöar.

D: Företagen skall tänka på miljön, om ozonlagret förstörs så kommer vi att få mera farlig UV strålning på oss och det skulle bli mycket varmt.

A: Företagen har ansvar för miljön, det har alla människor för att vi inte skall dö, det vore sorgligt.

UDDEVALLA ONSDAG DEN 22 JULI

Intervju 1

Elin 15, Patrik 14, Therese 13, Amanda 15

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

E: Jag tänker på syskon och mognad. Jag måste kunna ta ansvar för mina syskon, det är svårt att förklara men eftersom att jag är äldre känner jag ansvar för dem. Jag känner ett stort ansvar fast jag kanske egentligen inte behöver det, jag menar, de blir ju äldre och klarar av att ta ansvar för sig själva nu. Jag tror att det beror mycket på mognad hur ansvarsfull man är.

P: Jag vet inte riktigt, jag tänker på en massa saker. Man skall ha ansvar för saker och ta hand om saker.

E: Det är en fråga hur stark man är i sig själv tror jag.

P: Man skall kunna ha ansvar för något och ta hand om saker som man skall göra.

A: Jag tänker på att man skall få något gjort. Om jag och mina småsyskon skall städa huset, så är det mitt ansvar att se till att det blir gjort, eftersom att jag förstår att det är viktigt att vi städar. Barn tycker att det är viktigare att leka.

T: Jag tänker på att man skall kunna ta hand om saker, och om man har något som man skall göra så skall man göra det. Om jag och mitt syskon är själva så skall jag se till att mitt syskon inte gör något dumt. Det finns massa saker som man kan ta ansvar över, men det är vad jag kommer att tänka på nu.

P: Sen finns det ju ansvar inom samhället också. Att man sköter sig i samhället och inte förstör saker eller skräpar ner. Om jag ser någon som skräpar ner så, så kanske jag vågar säga till att den personen skall sluta med det, men det beror ju på vem det är. Om det är en mycket äldre stor kille så skulle jag nog inte våga. Men är det någon som jag känner så skulle jag kunna säga till att han gör fel.

E: Att skänka pengar till olika organisationer är ansvarsfullt. De som har pengar, och har pengar nog så att de kan skänka skall göra det tycker jag. Annars blir andra lidande av det.

2. Är ansvar viktigt?

E: Det är grymt viktigt med ansvar. Om ingen tog ansvar skulle inget hända. Till exempel om det är en stor sak som måste göras, till exempel att köpa mat, om ingen gör det så får man ingen mat. Det händer helt enkelt inget om ingen tar ansvar.

P: Ja det är viktigt, om ingen tar ansvar för att folk förstör saker så skulle allt vara förstört. Till exempel i en affär, om ingen som jobbade där tog ansvar och brydde sig om ifall någon skulle sno saker, så skulle affären bli bestulen ofta. Självklart vet man ju att man inte skall sno saker, och det är både allmänhetens och affärens ansvar att det inte händer. Men om inte affären bryr sig om det så tar de inte heller ansvar.

T: Ja det är viktigt, jag vet inte men om alla skiter i allt så skulle alla kunna göra precis som de ville. Om man inte tog ansvar så skulle allt bli väldigt fel tror jag. Och det går ju inte.

A: Jag tycker att det är viktigt att man tar ansvar för att saker inte skall förstöras. Som här i samhället, alla skall hjälpas åt att ansvara för att vi har en fin och välskött stad.

3. Tar du ansvar?

E: Jadå, det gör jag. Mest för hemmet och att hjälpa till där. Och för mina syskon, om de är ledsna så tar jag mitt ansvar och tröstar dem de och hjälper dem om de har problem. Det tycker jag är viktigt, och jag känner ansvar för dem eftersom att jag är deras storsyster och äldst. Jag tar även ansvar för att städa mitt rum och att gå ut med vår hund. Och i skolan, om någon är utanför så försöker jag att ta in henne i gänget så att alla får vara med.

P: Ja det gör jag, jag tar ansvar hemma. Visst, det kan hända att jag inte orkar, jag kan vara lite lat. Men om jag har lovat att göra något så gör jag det. Till exempel om jag skall köpa energidryck till min mamma och har lovat att göra det, så går jag och köper det. Även om jag inte orkar hjälpa till hemma ibland så försöker jag att göra det bästa av det.

Sen tar jag ansvar för samhället också, jag har inte sönder saker och jag gör inte inbrott.

T: Ja, det är så, att om ens föräldrar säger åt en att göra något så skall man göra det fast man kanske inte orkar alltid. Man får sina föräldrars respekt om man hjälper till och tar ansvar. Till exempel om jag klipper gräset någon dag, då blir de glada och då kanske jag får pengar ibland med. Det finns mycket som man kan ta ansvar över men jag kommer inte på något mer nu.

A: Jag tar ansvar över mina djur. Jag har katter och en hund, och jag matar dem och allt det där som hör till då man har djur. Och jag brukar plocka ur diskmaskinen ibland.

E: Jag spelar fotboll och är lagkapten. Jag har ansvar att föra alla i laget samman så att vi kan spela bra, och att alla skall lyssna på mig.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

P: Nej, inte alla men många gör det. Vuxna tar ansvar, men inte en del ungdomar som skall vara coola och förstör saker. En del gillar bara att förstöra saker, det är dåligt för de har också ansvar att sköta sig.

E: Ungdomar som förstör tar inte ansvar. När man är ung tror man att man kan göra som man vill, och man tror att man klarar av saker som man egentligen inte karar av. De blir upproriska och vill ha spänning i sina liv när de förstör i samhället. Men man måste ju tänka på att ungdomar inte har samma livserfarenhet som vuxna. Om ungdomar klottrar så kan de behöva betala skadestånd, och det är ganska "accepterat" idag att det förekommer att ungdomar klottrar. Men om en vuxen människa skulle göra det så är det väldigt oansvarigt eftersom att de har mer livserfarenhet och borde veta bättre.

T: Nej, eller alla tar nog ansvar för något, men vuxna tar mer ansvar än ungdomar. Fast det är inte så konstigt om man tänker efter, vuxna är ju vuxna. Det är mer respektabelt att unga inte tar ansvar än om vuxna inte skulle ta ansvar.

P: Vuxna har mer erfarenhet och skall ta mer ansvar än ungdomar, det bara är så.

A: Ungdomar är som de är, och jag tror att alla oftast tar ansvar, men det är väldigt individuellt. Och jag tror att det är individuellt med vuxna också, det finns vuxna som inte tar ansvar. Men många föräldrar tar ansvar för sina barn.

E: Det är ett ansvar att bli förälder, de skall se till att deras barn blir en bra medborgare.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

P: Kungen, eller jag känner inte han, det verkar faktiskt mest som att han lатар sig och glider runt. Visst, han har säkert väldigt mycket ansvar men han har folk som gör saker åt honom.

A: Föräldrarna tar ansvar för sina barn. De tar ansvar för det som barnen gör och för att barnen inte skall förstöra saker.

E: Barac Obama tar ett väldigt stort ansvar. Han tar ansvar för hela världen kan man säga då han är USA:s president. Men det finns "vanliga" människor som är minst lika ansvarsfulla fast att det inte uppmärksammas lika mycket.

T: Kändisar tar ansvar, i alla fall de som är en bra förebild för unga. Alla kändisar är inte det men några.

A: Tokyo Hotel tar ansvar. De samlar in pengar till rädda barnen, det tycker jag är bra gjort av dem.

E: Mikael Persbrandt tar med ansvar, han samlar också in pengar till välgörenhetsorganisationer.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

T: Vissa ungdomar tar inte ansvar, de vill bara ha uppmärksamhet och bryr sig inte. De slår sönder saker och skräpar ner i samhället, vilket är oansvarigt.

E: Ja det finns det, jag har inga exakta exempel, men sådana som skräpar ner och förstör i samhället. Och människor som inte gör något, soffpotatisar som bara lever på socialbidrag och tar pengar från staten. Dessa människor fördärvar bara, de skall ta sitt ansvar och söka jobb.

P: Jag säger som dem sade, jag tycker inte att ungdomar som förstör och skräpar ner är ansvariga.

E: Brottslingar, nu menar jag inte sådana som "råkar" göra ett brott en gång i livet, utan sådana som gör brott om och om igen. Till exempel människor som mördar en massa människor eller någon som våldtar en massa småpojkar.

A: Knarkare tar inte ansvar, men jag tror inte att de riktigt kan hjälpa det.

E: Om inte knarkare tar ansvar så tycker inte jag att rökare gör det heller. Rökning är också skadligt, och det är även skadligt för omgivningen.

T: Jag kommer ej på något, det var en svår fråga. Men det finns nog. Jag tycker att om man är känd, så måste man ta ansvar för att saker inte överdrivs i tidningar och media. Till exempel Michael Jackson, jag såg en bild på honom i en tidning då han höll ett barn utanför räcket på en balkong, och det stod en massa människor och tittade på. Det tycker jag var väldigt oansvarigt, om man är så känd så skall man försöka vara en bra förebild.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

P: Jag har ingen aning, vet inte men de har hand om Uddevalla. De bygger nya saker i samhället så att det blir en trevlig stad att leva i. Och de tar bort vår badplats, men det är ju dem som bestämmer och jag tycker ändå att de sköter sitt jobb helt okej just nu.

E: Jag tänker på att de skall se till att alla får sina löner. Det är kommunens ansvar att dela ut skattepengarna till olika delar i samhället. De skall se till att skatten hamnar på rätt ställe och till rätt saker. Och att pengarna räcker till.

A: Jag tänker på kostymnissar. Jag har ansvar mot kommunen som jag lever i att inte skräpa ner, förstöra saker och att inte störa folk. Om man stör folk så kan de bli sura.

T: Jag kommer inte på något, eller de fixar ju Fjordfestivalen här i Uddevalla va? De fixar något speciellt och kul för invånarna i kommunen så att det händer något. Ibland fixar de även discon, och det är kul.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

E: Så fort någon säger staten så tänker jag på Amerika. Statens ansvar är att styra Sverige, det var längesen man läste om sådant i skolan, men det är väll att styra söver vårt land.

P: Jag har ingen aning alls, tyvärr.

E: De skall se till att alla följer lagar som vi har här i Sverige. Det är statens och polisens jobb.

A: Staten skall se till att alla betalar skatt.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

A: Företagen har ansvar att lönerna skall komma ut till de anställda. Allt skall även betalas på företaget och det kostar pengar, om en på företaget skall göra ett ärende så skall han betalas för att ärendet skall utföras, bilen som han kör i skall betalas och det skall finnas bensin i bilen som han kör med. Allt skall gå runt på företaget. Ingen på företaget skall bli skadad, men om någon skulle bli det så måste det finnas försäkringar som är betalda. Alla på företaget har någon uppgift att ansvara för.

E: Chefen på företaget har ansvar för att alla som jobbar där skall få betalt för det de jobbar för. Och de anställda skall få vara sjukskrivna om det skulle behövas, och man skall få sjukanmäla sig. Företaget har även ansvar för att deras produkter kommer fram, att de inte är försenade eller går sönder. Som många hudvårdsprodukter, man har hört om många som har fått en massa utslag och grejer från dem och inte är nöjda alls med produkten, det skall inte kunna hända. Sen har företagen självklart ansvar för miljön och naturen, att de inte släpper ut för mycket koldioxid och att de har koll på hur de dumpar sina avfall. Avfall skall inte dumpas i naturen.

P: Jag tänker på att löner skall ut, alla har ett ansvar på företaget. Och om ingen skulle ta sitt ansvar där och göra sina arbetsuppgifter så skulle företaget gå under.

T: Alla på företaget har olika ansvar som de måste sköta. En ser till att beställa in varor, och en annan har ansvar för att löner kommer ut. Alla har ansvar i företaget och det är viktigt att alla sköter sig.

Intervju 2

Oscar 14, Daniel 13, Mattias 14

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

M: Ansvar är jobbigt, jag orkar inte ta ansvar. Det är mest jobbigt.

D: Jag vet inte riktigt vad jag tänker på, kanske på tråkiga saker som att städa sitt rum.

O: Att vissa saker är jobbiga, som att städa sitt rum och att diska.

2. Är ansvar viktigt?

M: Ja, det är viktigt om någon annan gör det. Det kan vara viktigt att ta ansvar själv ibland. Till exempel så skall man inte bråka med någon som gillar ett annat fotbollslag som en själv. På fotbollsmatcher kan det bli mycket bråk mellan hejarklackarna och det är inte kul om man är ensam supporter av ett lag och alla andra hejar på ett annat.

D: Ja, eller... Jo men det är viktigt men jag vet inte riktigt varför.

O: Ja, vid vissa tillfällen är det viktigt. Det är viktigt att till exempel inte störa andra människor, som att jävlas med någon. Då kan den personen bli sur för det och då får man skit för det.

M: Fast annars är det väldigt kul att jävlas med folk.

3. Tar du ansvar?

M: Ja, något tar jag väl ansvar för. Jag tar ansvar för mina saker, som mitt tv spel. En gång skulle min farmor städa mitt rum och då råkade hon göra sönder tv spelet, då blev jag arg. Det vill jag aldrig att det ska hända igen! Fast jag fick pengar till att köpa ett bättre så något bra förde det väl med sig.

D: Ja, jag tar ansvar för sådana saker som att städa och att laga mat ibland. Att allmänt hjälpa till hemma, annars får jag ingen veckopeng och det vill jag ja.

O: Jag säger som Daniel, det är viktigt att man hjälper till hemma, men jag gör det mest för att jag skall få min veckopeng. Fast det är bra att föräldrarna blir glada såklart.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

M: Nej, de mest ansvarsfullaste grejerna går åt helvete. Som typ miljön, jag tycker att vi är dåliga på att ta hand om miljön. Vi borde göra något åt Östersjön till exempel, och vi borde inte avverka en massa skog i onödan. Och jag tycker att det är oansvarigt av tränaren till Sveriges landslag i fotboll sätter in fel spelare.

D: Några tar ansvar, och andra tar inte ansvar, många slänger skräp i naturen. Det är inte ansvarsfullt. Och det finns många som är oansvariga i trafiken. Många går inte över vägen där övergångställena är, utan mitt i vägen istället.

O: Vissa är ansvarsfulla och vissa är det inte. De gamla, typ de över 70 år är ansvarsfulla och slänger inte skräp i naturen. De har lärt sig att man inte skall göra det.

M: Alla skall tänka på att inte slänga skräp i naturen, på landet där jag bor finns det en massa som slänger skräp och ölburkar överallt, det är dålig stil tycker jag.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

M: Nej, ingen tar mer ansvar än någon annan generellt sett. De som skall ta mest ansvar är ledare av olika slag, som till exempel Obama. Han är mycket bättre än Bush, för Bush har inte gjort mer än att skada världen.

D: Jag vet inte riktigt, det finns nog ingen speciell. Alla tar lika mycket ansvar.

O: Alla tar lika mycket ansvar, man kan inte säga att någon tar mer ansvar än vad någon annan gör. Alla tar ansvar för olika saker.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

M: Ungdomarna, alla ungdomar! De skräpar ner och förstör och håller på. Alla skräpar nog ner någon gång, även jag. Men jag tycker att vi ungdomar borde skärpa oss med det. Men det finns egentligen många vuxna som också har förstört mycket. Till exempel Bush och republikanerna, det skall vara demokrati.

D: Jag tycker inte att någon tar mer ansvar än någon annan.

O: Ingen tar mer ansvar än någon annan person, eller det skulle väl vara ungdomar som förstör.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

M: Jag tänker på det som kommunen skall göra, men som de inte gör. De skall fixa bättre mat i skolorna, men det gör de aldrig. De skall hålla vad de lovar, ungdomarna borde få det bättre i samhället. En sak som kommunen skall göra är att hyra in komiker till Fjordfestivalen nästa

år för att göra den roligare, det hoppas jag verkligen att kommunen håller. I vår skola så har de avskedat många lärare, och det dåliga är att det avskedar de bra lärarna och behåller de dåliga, det tycker jag är fel gjort.

D: Jag tänker på skolorna, och att kommunen skall spara in så mycket pengar. Då tar de pengar från skolorna, de kan väl ta pengar från något annat?

M: De tar pengar från sjukvården och äldreården också. De tar pengar från gamla och barn för att spara pengar och för att skatten skall bli mindre. Jag gillar inte det blåa, det har jag aldrig gjort.

O: De kickar de bästa lärarna från vår skola, och behåller då dåliga. På låg och mellanstadierna så tar de in bra lärare, men vi får bara behålla de dåliga lärarna.

M: Man behöver ha lärare som man blir engagerad av, och som gör en intresserad av ämnet. Om man bara har tråkiga lärare som ger en samma uppgifter att jobba med hela tiden och som aldrig hittar på något nytt lär man sig inget.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

M: Jag tänker på att man skall sparka Lagerbäck. Svenska fotbollsförbundet vädjar till och med till Fredrik Reinfeldt att de skall kicka han. Men det är väl bara att ge han sparken.

D: Jag vet inte så mycket om staten, det var en lite svår fråga.

O: Det där är jag inte så insatt i.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

M: De skall göra bra varor och ha bra personal. Jag tycker att det är viktigt att företagen ger ut bra och miljövänliga grejer. Företagen har ansvar till kunderna.

D: Jag säger samma, de skall ha bra personal annars vill man inte handla där. Och så skall de tänka på miljön.

O: Företagen har ett ansvar för att ha bra personal. Det är roligare att handla där om de har bra varor och trevlig personal.

Intervju 3

Amanda 15, Lisen 15

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

L: Jag tänker på ungdomar, de borde ta mer ansvar för vissa saker än vad de gör. Till exempel för naturen och för miljöförstörningen.

A: Jag tänker på att man skall ta ansvar för sig själv, man skall inte röka, snusa eller dricka.

L: Samhället borde ha mer koll på ungdomarna tycker jag.

A: Det är föräldrarnas ansvar att hålla koll på sina barn, att se till att de sköter sig och inte dricker en massa alkohol. Jag tycker att samhället borde bli tryggare än vad det är idag. Man skall känna sig trygg när man är här.

2. Är ansvar viktigt?

L: Ja, det är jätteviktigt! Annars skulle ingen göra något.

A: Alla skulle göra precis vad de själva ville och ingen skulle bry sig om något. Man skulle till exempel inte bry sig om vad sina föräldrar säger och gå ut på staden och dricka.

L: Jag tycker att man borde ha större koll i affärer som man kan köpa tobak i. De som jobbar i kassan borde bli bättre på att kolla hur gammal den som handlar är. De borde kolla leg oftare och kolla upp så att det inte används falskleg. Det är ju väldigt lätt att få tag på falskleg om man skulle vilja det.

A: Ansvar är viktigt i samhället, för att vi skall ha ett bra samhälle så måste alla samarbeta.

3. Tar du ansvar?

L: Ja, jag tar ansvar för mig själv och för andra. Till exempel för mina kompisar, både väldigt nära kompisar och mindre nära. Om de är ledsna så tröstar man dem. Det finns en del som kommer in i depressioner, och kan dricka alkohol för att må bättre. Då försöker jag hjälpa dem så att de mår bättre.

A: Jag har ansvar för miljön! Jag återvinner och jag slänger inte skräp på gatan. Det ser inte fint ut om man gör det och det är inte bra för miljön.

L: Jag har ansvar för min själv, för att jag inte skall ta droger, dricker eller skada mig själv.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

A: Inte alltid, vissa struntar i saker som att ta ansvar för miljön.

L: De som skräpar ner tar inte ansvar, det är inte kommunens ansvar att behöva plocka upp skräp efter oss. Men jag tycker att kommunen kan anställa en grupp med människor som plockar upp skräp.

L: Det finns ju folk som tar ansvar och inte dricker alkohol, om man är under 18 tycker jag att det är oansvarigt att dricka. Det är många som gör det och ibland dricker de lite för mycket.

A: Jag tycker inte att man kan dela in människor i grupper som tar mer ansvar än andra. Men många slänger fimpar på gatorna, och det tycker inte jag är ansvarsfullt. Det kan vara barn som får tag på fimparna vilket inte är bra. Jag tycker att det borde sättas upp fler fimplatser så att fimparna hamnar på rätt ställe och kan plockas upp.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

A: Människor som tar upp skräp från marken tar ansvar.

L: Jag tycker att folk som har hand om ungdomsgårdar och fritidsrörelser tar stort ansvar, de ger ungdomarna en bra fritid. Nattvandrare är ansvarsfulla, det borde finnas mera nattvandrare. Det finns mest här inne i staden och i centrum, men det är mycket ungdomar som dricker på platser även utanför staden, och jag tycker att nattvandrarerna ska vara lite mer utspridda. Även på platser som inte är så mycket belysta.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

A: De som håller på och dricker alkohol tar inte ansvar.

L: De som jobbar i tobaksaffärer, pubar, piercare och tatuerare som inte kollar lägg tar inte ansvar. Det finns ju en del 16 åringar som kan köpa tobak och annat utan att de kollar hur gamla de är.

A: Man borde ha mer koll på langare i samhället, jag tycker inte att langarna tar ansvar. Det är lätt att få tag på alkohol och droger. Jag tycker också att det finns många vuxna som inte tar ansvar för sina barn, de borde kolla mer vad deras barn gör på kvällarna till exempel. Hur de kommer hem, vilka de är med och så att de verkligen är med de personer som de säger och att de är på den platsen de sagt att de ska vara på. Föräldrarna borde bli bättre på att sms:a och ringa för att de så inte deras barn ljuger. Eller så borde de inte låta sina ungdomar gå ut så mycket framförallt på kvällarna på helgerna.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

A: Jag vet inte riktigt, jag tänker på att kommunen skall göra det säkrare för oss som bor här att vistas i kommunen. De skall till exempel finnas mer poliser på platser där ungdomar är.

L: Kommunen skall ansvara för miljön, kommunen skall inte behöva ansvara för att ungdomarna sköter sig.

A: Kommunen borde sätta upp flera papperskorgar och fimpplatser, så att det inte slängs skräp och fimpas överallt.

L: Jag vet inte om det skulle göra så mycket skillnad om man satte upp fler papperskorgar, jag tror att det mest skulle vara de vuxna som skulle slänga skräpet där. Det är nästan som att man har blivit van att slänga skräp på gatan så jag tror att många kanske skulle fortsätta med det tyvärr.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

L: Svår fråga, jag vet inte så mycket om staten. De har väl samma ansvar som kommunen.

A: Jag vet inte riktigt.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

A: Företagen har ansvar för allt de gör och för vad de producerar. Det beror lite på vad man gör inom företaget vad man skall ansvara för. Till exempel en polis har ansvar för att hålla koll på att folket sköter sig och följer lagar.

L: De har ansvar för att leverera deras varor till kunden så fort varan är klar. Annars kan företaget förlora kunder, och om varorna går sönder skall de göra nya varor som de kan ersätta den skadade varan med.

ULRICEHAMN MÅNDAG DEN 27 JULI

Intervju 1

Alina 14, Kajsa 13, Jasmine 14, Polina 14

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

A: Jag vet inte riktigt. Kanske att vara barnvakt åt mina småsyskon, det brukar jag få vara ibland då mamma ber mig om det. Då måste jag passa dem och hålla kolla på dem.

K: Jag tänker på att man skall kunna ta hand om sina grejer och att man skall ta hand om kompisar, familjen och sig själv också så klart.

J: Ansvar för mig är att städa mitt rum och sådant, och att jag gör det jag ska innan jag drar ner på stan. Om jag till exempel inte har städat mitt rum då mina föräldrar bett mig om det så får jag inte gå ut sen på kvällen.

P: Det handlar om att man skall ta ansvar för det man gör, till exempel inte skicka för mycket sms som kostar en massa pengar. Det har jag gjort nu, och det har lett till att min mamma har tagit min mobiltelefon. Man ska också vara ärlig, ibland när min mamma har ringt och frågat vart jag är har jag ljugit och då har hon kommit på mig och det är inte kul för då blir hon arg. När man ljuger så får man bara igen det en annan gång. Föräldrarna genomskådar en.

2. Är ansvar viktigt?

A: Ja, det är viktigt! Annars kan man råka illa ut. Om man inte tar ansvar för sig själv till exempel, så kan det hända att man råkar illa ut när man är ute, som att man träffa någon äcklig gubbe eller nått. Man måste också sköta sina uppgifter och läxor som man får i skolan. Skolan är viktig då jag vill ha bra betyg och klara mig bra här i livet. En annan sak som jag tycker är viktigt är att man vårdar sitt språk, man skall inte svära och skrika fula ord till varandra.

K: Ja, det är viktigt att ta ansvar för sig själv så att man inte hamnar i fel gäng, man måste kunna säga nej när man inte vill vara med om något. Man ska inte heller falla för gruppträck andra måste ha en bra syn på en. Till exempel om man hamnar i ett gäng som dricker alkohol och röker, så skall man kunna stå upp för sig själv och inte gå med på något som man inte vill.

J: Ja, det är jätte viktigt tycker jag. Jag tänker framförallt på att det är viktigt att man kan hålla tider. Att man till exempel kommer hem den tiden som ens föräldrar vill att man kommer hem.

Annars vågar de inte lita på en. Sen är det viktigt att passa tider senare i livet när man skall jobba. Då går det inte bara att strunta i att hålla tiden.

P: Ja, annars blir min mamma sur som vanligt. Föräldrar ska inte vara för överbeskyddade det är viktigt att man kan lita på varandra och har respekt, jag önskar att det var mer så mellan mig och min mamma.

3. Tar du ansvar?

P: Det beror på för vad, jag tar tydligen inte ansvar för min telefon då mamma tog den ifrån mig. Men jag brukar hjälpa mina kompisar ifall de mår dåligt, man ska inte vara för egoistisk.

K: Ja, jag säger nej till en cigarett ifall någon erbjuder mig, jag låter mig inte luras. Det är viktigt att man vågar säga ifrån om man inte vill testa något. Jag tar även ansvar för vår hund. Om min mamma vill att jag ska gå ut med vår hund och jag inte orkar brukar hon muta mig med pengar. När jag är ute på kvällen tar jag alltid med mobilen så att mina föräldrar kan få tag på mig ifall det skulle vara nått.

A: Ja, för mina kompisar och för mina småsyskon igenom att passa dem. Om mina kompisar mår dåligt för något försöker jag hjälpa dem.

J: ja, jag är inte olaglig. Det är många här som håller på och förstör i samhället, det tycker jag är oansvarigt gjort. Här på stationen där vi sitter nu är det en massa klotter på väggarna. Jag klottrar inte så jag skulle nog säga att jag tar ansvar.

Alla: vi hjälper till hemma, om vi inte gjorde det skulle vi inte få gå ut. Annars hade vi nog inte hjälpt till lika mycket.

K: Fast det är kul när ens föräldrar blir glada också.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

P : Ja det tycker jag att dom gör. Här i Sverige slänger folk skräp i papperskorgar och det ser ändå bra ut i samhället jämfört med många andra platser. Jag kommer från Ryssland och där ligger det skräp överallt och det finns en massa klotter på hus och sådant. Vi är ganska renliga av oss i Sverige.

A: De som klottrar på väggarna tar inget ansvar, jag tror de gör de för att det inte finns något annat att göra och för att väggarna är tomma och vita, det blir liksom mer frestande att klottra ner dem då. Kommunen borde fixa ett ställe där vi ungdomar kan hänga så att ungdomar inte roar sig med att förstöra.

K: Inte de som klottrar, en gång fick vi en jätte fin staty till vår skola som välgörenhets gåva för att det var en lärare som hade gått bort i cancer. Men tyvärr tog det inte lång tid innan den var nerklottrad, jag tycker att det är jätte tråkigt då det var en gåva till skolan.

J: de flesta bryr sig lite om vad de gör och så, men flera ungdomar tar dåligt ansvar. Jag tror att detta med att många förstör beror på att de faller för grupptricket.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

J: Skolorna tar mer ansvar, i alla fall mer än vad kommunen gör. Här i Ulricehamn finns det ett kallbadhus som kommunen lägger massa pengar på, jag tycker det är onödigt när man lika väl kan bada utan ett kallbadhus, bara att man inte har någon bastu. Jag tycker att man kan lägga de pengarna på något vettigare.

K: Skolorna tycker jag tar ett stort ansvar, i min skola brukar vi ha en internationell kväll där vi säljer saker som vi har gjort i skolan och sen så skickar vi pengarna till fattiga länder. Sen är det ju kyrkan som samlar in pengar till välgörande ändamål, jag spelar fotboll och i mitt lag finns det flera invandrare och andra som inte har så mycket pengar, så när vi ska åka på cup och brukar kyrkan bidra med lite pengar så att alla ska kunna åka med. Det tycker jag är jätte bra. Det skall inte spela någon roll om man är fattig eller rik, alla ska få ha roligt och åka med.

P: Ja, jag tycker också skolorna, de anordnar friluftsdagar för oss elever så att vi får komma ut och hitta på nått kul. Vi brukar åka skidor här i Ulricehamn och då får vi hyra utrustning för jättebra priser, det brukar vara ganska dyrt annars. Jag tycker att det är jättebra att skolan anordnar friluftsdagar.

A: Jag håller med de andra, skolorna tar ett stort ansvar. Även för att vi elever skall må bra och för att vi skall lära oss saker. Sedan finns det ju många välgörenhetsorganisationer och sådant som jag tycker är ansvarsfulla. De hjälper andra som har det svårare och som behöver hjälp och stöd.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

K: Statsministern och presidenten i USA, de lovar för mycket men håller det sällan. Sen de som röker och dricker för mycket och för tidigt, de tänker inte på att det inte är bra. Minderåriga borde inte röka och dricka alkohol.

: Kommunen, de fixar inget kul för oss att göra här.

J: Våra föräldrar och andra äldre när de får fel uppfattning om oss ungdomar, de tror att vi ska dricka och hålla på så fort vi vill gå ut på staden, men det gör vi faktiskt inte. Det är klart att det finns många oansvariga ungdomar som gör det men bara för det så behöver man inte dra alla över en kant. Man måste kunna lita på någon och ha respekt, jag tycker inte de är att ta ansvar.

A : Alkoholister och de som förstör och gör sönder rutor eller snor saker. Det finns till och med folk som har försökt bränna upp vår skola. De tände eld på hemkunskapssalen med flit och det tycker jag var jätteoansvarigt gjort då det drabbade alla på skolan väldigt hårt. Alla fick ju ta skiten för det som hände.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

K: Jag tänker på att de ska hålla staden ren och se till att skolorna har det bra. Jag tycker att det funkar ganska bra här men att skolorna borde få mer pengar, de på lågstadiet har knappt några pengar.

J: jag tänker på att de lägger pengar på fel saker som det här med kallbadhuset till exempel. De borde som vi nämnt tidigare lägga pengar andra saker, som ett ställe där vi ungdomar kan hålla till på under vår fritid. Vi har en fritidsgård här, men den är inte kul alls och det är bara konstigt folk som hänger där. Det enda man kan göra på den fritidsgården är att spela data eller tv spel och spela biljard. Det tycker inte jag är så kul, och oftast så har man ju dator och tv hemma. Det finns verkligen inte mycket för oss att göra här, kommunen borde göra något åt det och kanske ordna någon aktivitet för oss.

P: Jag tycker att det är väldigt tråkigt att det finns så lite att göra i denna stad, om vi vill shoppa så åker vi in till Borås istället, för alla roliga affärer som finns här läggs ner.

A: Kommunen borde ordna några discon eller fester för oss ungdomar så att det finns något kul att göra här. Om kommunen ordnade mer sådant, eller fixade ett ställe som vi kunde vara på under fritiden så tror jag att det inte skulle förstöras lika mycket i samhället heller. Nu finns det aldrig några discon att gå på, vilket är jättetråkigt. För de som är över 18 så finns det någon krog, men annars måste man åka in till Borås.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

A: Staten har ansvar att ge pengar till dem som har det svårt i samhället, de skall hjälpa till med saker. Som att till exempel att hjälpa invandrare att få komma in i landet och få bostad och skaffa jobb här.

De andra: Vet inte så mycket om staten och vad de gör.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

P: Jag tänker på företag som reningsverket, de tar hand om skit, och någon måste ju ta hand om det. Fast det luktar väldigt äckligt där.

K: Rädda barnen och cancerfonden, de företagen tar ansvar då de hjälper folk som har det svårt.

A: Bilföretag har ett ansvar mot miljön att ge ut så bensinsnåla bilar som möjligt.

J: Företagen har ett ansvar att se till att de har en bra ekonomi så att företaget går runt. Den har det ansvar att sälja varor och att deras produkter skall hålla vad de utlovar. De har ett ansvar gentemot oss kunder.

Intervju 2

Mikaela 17, Matilda17, Anna 17

1. Ansvar, kan du berätta lite kort om vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Ma: Jag tänker på att man ska bli vuxen och kunna ta hand om sig själv och andra i samhället och i sin närhet.

A: Att man ska ta hand om sig själv och lära sig att bli vuxen.

Mi: Att man ska lära sig att stå på egna ben och att man ska ta ansvar för sig själv och sina handlingar så att folk ska kunna lita på en. Man måste också kunna ta ansvar för saker som ett barn eller ett husdjur.

2. Är ansvar viktigt?

A: Ja verkligen! Man måste ju kunna ta hand om sig själv och vara en bra förebild för dem som är yngre. De är ju de som ska ta över samhället sen när vi blir gamla.

Mi: Ja, det är det ju! Det blir viktigare med åren och desto äldre man blir. Är man nyfödd kan man ju inte ta ansvar för nått men när man är vuxen måste man plötsligt ta ansvar för allt själv. Därför är det viktigt att man lär sig allt eftersom i sin uppväxt.

Ma: Ja, förutom det andra måste man ju ta hand om sina handlingar och se till att man sköter sig i samhället och betalar in sina räkningar och liknande, Annars går inte samhället runt.

3. Tar du ansvar?

Alla: Ja absolut! Vi tar ansvar för vår skola och våra studier, igenom att följa scheman, göra vårt bästa, göra våra läxor och visa gott uppförande mot kompisar och lärare. Sen spelar vi ju handboll också och då är det viktigt att komma i tid och göra sitt bästa, att vara disciplinerade och lyssna på vår tränare. Men hemma är det värre, där finns ju våra föräldrar och de gör det mest som behöver göras av hushållsarbetet. När de verkligen tjarar och vill att vi till exempel ska diska så gör vi det. Annars brukar mamma mest ta hand om det. Det är klart att det hade varit bra om vi hjälpte till mer men det är jobbigt och tråkigt. Vi har så mycket annat vi måste tänka på som skolan och handbollen.

4. Tycker du att människor i allmänhet tar ansvar?

Alla: Ja, de flesta gör väl det. Det beror på situationer, personligheter och samhällsklasser. De rika tänker generellt mer på sig själva. De bryr sig bara om pengar och att det själva ska få det så bra som möjligt. Vissa företag använder sig av barnarbete vilket vi tycker är väldigt ansvarslost.

Sen finns det vissa fattiga som inte tar ansvar heller. Till exempel de som skiter i skolan bara för att de tänker att de redan har det så dåligt och det spelar ingen roll vad de gör, de kommer ändå aldrig gå bra för dem.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

A: Min mamma! Hon måste hela tiden ha kontroll över allt och veta precis vad som händer och sådant. Det kan vara för vad som helst som att ringa hela tiden eller att ta hand om min kusins kompis hund till exempel.

Ma: Nelson Mandela, han tog tag i viktiga saker och brann för att få en förändring.

Mi: Organisationer som rädda barnen och cancerfonden och vissa politiker kanske, till exempel miljöpartiet som tänker på miljön vilket är något som gynnar alla.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

Mi: Föräldrar som skiter i sina barn, och fabriker som släpper ut miljöfarliga ämnen. Det är inte bra för miljön.

A: De som gör självmord och de politiker som styr ett land som lever i en diktatur, deras ledare tar inget ansvar.

Ma: Alkoholister, oljeföretag och terrorister.

7. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till kommunen?

A: De ska fixa så att allt är bra i kommunen, det kan vara allt från miljön till ekonomi och sådant.

Mi: De ska fixa saker som ungdomarna kan göra, till exempel fritidsgårdar och festivaler.

Ma: De ska fixa sommarjobb till oss ungdomar och liknande, antagligen tar de ansvar för fler andra saker men det är inget man tänker på.

8. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till staten?

Alla: Det är statens ansvar är att se till att pengarna fördelas rätt, och att samhället går runt, men vi människor har ju ansvar att söka jobb så att vi inte behöver leva på bidrag, man ska inte heller jobba svart.

9. Vad kommer du att tänka på när du tänker på ansvar i förhållande till företag?

Alla - Företagen har ansvar mot sina anställda att se till att personalen har det bra och jobbar i en bra miljö. Att det är bra medarbetare och "goda frukoststunder" företagen har också ansvar mot sina kunder och lagen att de inte går samman och bildar en kartell, Det är ansvarslost.

MARSTRAND ONSDAG DEN 5 AUGUSTI

Intervju 1

Louise 17, Frida 17, Paulina 17, Marlene 17

1. Kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör det ordet?

L: Ansvar, jag tänker på föräldrar och framförallt mina egna föräldrar. De har ansvar för mig så att jag mår bra och har det bra. Generellt tycker jag att föräldrar är dåliga på att ta ansvar. De som släpper iväg sina barn på språkresor utan att ha någon koll på dem, de kan råka jätte illa ut. Sen de föräldrar som håller på med droger och sånt är också väldigt ansvarslösa.

F: Jag tänker också på föräldrar, sen tänker jag också på att man ska klara av att ta hand om sig själv.

P: Man ska ta ansvar för sina grejer och för andras grejer om man lånar nått. Det är viktigt för att folk ska få ett förtroende för en.

M: Jag tänker på saker man måste göra, som att hjälpa till med disken.

2. Är ansvar viktigt?

L: Ja självklart! Ansvar är grunden till vad hela samhället är byggt på, nämligen tillit. Oavsett vad man gör så får man saker tillbaka. Sen tycker jag att det är viktigt att man ser till att äta nyttigt och träna. Så att man mår bra.

P: Ja, annars skulle inte samhället fungera med jobb och sånt. Till exempel: busschaufförer måste passa tider och sånt så att människor kan komma i tid till olika saker.

M: Ja verkligen, det är viktigt för ens egen skull men också för andras

3. Tar du ansvar?

F: Ja för en del i alla fall: för mina saker, syskon och kompisar. Det kan handla om småsaker i vardagen som är bra, som att påminna någon om något eller hjälpa till med något. Sen om någon är jättefull på någon fest försöker jag hjälpa till.

P: Ja för i princip allt i min omgivning som mitt jobb, det är viktigt att min chef har tillit till mig annars får jag kanske sparken.

M: Ja för mina handlingar mot mina kompisar och min pojkvän.

L: Ja det tycker jag att jag gör. Framförallt för min lilla syster, eftersom hon ser upp till mig måste jag se till att jag är en bra förebild. Sen så försöker jag ta ansvar för mina kompisar fast samtidigt så tar de ansvar för mig.

Alla: Skolan tar vi också självklart ansvar för. Det är ens framtid och ingen kommer att göra det åt en. Det är också något man har en chans att påverka.

4. Tycker ni folk i allmänhet tar ansvar?

F: Om inte folk hade gjort det hade nog inte samhället fungerat.

L: Majoriteten tror jag.

P: Folk ska/tar ansvar för att betala skatt.

M: De som går på bidrag och A-kassa och sånt tycker jag tar dåligt ansvar. De lever på andra människors skatter.

F: Jag tycker inte att vi är bra på att ta ansvar för miljön.

M: Fast om vi jämför med andra länder så är vi ändå duktiga.

F: Ja, fast vi hade kunnat vara bättre på det. Vi hade kunnat äta mer närproducerat och tillverka mer energisnålare saker.

M: Men allt måste få ta sin tid och saker måste ändras successivt.

L: Alla kan bli bättre på att ta hand om miljön, dock vet ju inte så många vad man kan göra. Till exempel tror jag inte att det är så många som vet att det mesta av Mc Donalds mat består av palmolja vilket är väldigt dåligt för miljön.

5. Tycker ni att det är någon i samhället som tar extra mycket ansvar?

M: Jag tycker inte att det är politiker i alla fall, men de som har barn och jobb tar mer ansvar.

F: Personer som gör saker utan att få nått för det. Sen tycker jag att kronprinsessan tar sitt stora ansvar väldigt bra, hon är en jättebra representant för Sverige.

M: De som har soppkök.

P: Jag tycker politikerna eftersom de bär ett så stort ansvar i sig.

M: Alla människor är egoister, för att kunna ta hand om sig själv måste man först kunna ta ansvar för sig själv.

L: Det finns många som ska ta extra mycket ansvar, till exempel statsministern eller läkare. Fast de har ju valt att bli det själva, så det är inget konstigt med det tycker jag.

M: Jag tycker att städerskor är väldigt underskattade, de städar överallt och är jätteviktiga för folks välmående.

6. Tycker du att det finns någon som tar mindre ansvar?

F: De som lever på bidrag och utnyttjar systemet. De som tar mest ansvar är de som ger utan att ta och de som tar minst ansvar är de som tar utan att ge.

M: Jag håller med. Nu när de blåa styr så har det blivit bättre tycker jag.

P: Brottslingar.

L: Egentligen kan alla bli bättre.

M: Barn tar inget ansvar, men det kan dem inte heller.

7. Vad kommer ni att tänka på när ni hör ansvar i förhållande till Kommunen?

F: Att man ska slänga saker i soptunnan och betala i kollektivtrafiken. Alla borde betala så blir det mycket billigare, men det är ju så lätt att planka därför är det knappt någon som betalar.

L: De har ju ansvar, om de sätter några regler eller gör en kampanj för något så måste de ju se till att de själva följer och gör som de själva säger.

M: Om det inte fanns regler hade alla gjort som de ville och då hade inget fungerat. Det är kommunens ansvar att sätta dessa regler.

P: Jag tänker på att vi har ett ansvar att rösta när det är val, "röstar man inte så kan man inte klaga på dem som styr".

M: Men det är svårt att komma på vad kommunen egentligen gör, jag tror att kommunens uppgifter och liknande blir mer synlig om man bor i en mindre by eller stad.

P: En gång hade jag ett feriejobb och det hade jag sökt igenom kommunen.

F: Jag tänker på kommunfullmäktige, Göran Johansson. Fast jag vet inte vad han gör bara vem han är.

8. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till Staten?

M: Bidrag, kommunen har ansvar för att hålla rent i staden men staten har ansvar för viktigare saker som pengar och bidrag.

L: De sätter lagar och regler. De är de som är grunden till att man ska ta ansvar kan man säga. Om lagar och regler inte funnits så hade man fått ta mer ansvar för sina handlingar, men eftersom det finns så måste vi ju ta ansvar för att vi sköter dem.

9. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till Företag?

L: De är också grunden till att man ska ta ansvar.

F: Företag ska vara ärliga och ta ansvar för att inte ha barnarbete.

M: De har skyldigheter att redovisa saker, fast de finns vissa som fifflar med sånt. Det tycker jag är ansvarslost av dem.

P: Vi har ansvar att köpa produkter som företagen tillverkar så att det kan gå runt.

L: Företagen har ett ansvar mot sina anställda att se till att de får sina löner och att de har sjukförsäkring. Ifall företaget är på väg mot konkurs måste de försöka tänka på sina anställda så att de får det bra. Många som jobbar klarar sig inte en dag utan sin lön. Det är tyvärr väldigt vanligt att de försöker skänka sig själva så mycket pengar som möjligt om företaget är på väg neråt och jag tycker varken det är schysst eller ansvarsfullt.

F: Hela företaget bygger på ansvar.

Intervju 2

Ebba 18, Sofie 17, Cecilia 18, Julia 18, Josefine 16

1. Kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

C: Jag kommer att tänka på föräldrar, de tar mycket ansvar. Och att man skall hålla det man lovar. Folk måste kunna lita på en!

S: Jag tänker framförallt på mognad.

E: Jag tänker på att man skall kunna ta konsekvenser på det man gör. Om man tar ansvar dåligt så måste man ta konsekvenserna av det.

Ju: Jag tänker på mognad, ju äldre man blir desto mer ansvar skall man kunna ta. Det förväntas mer av en när man blir äldre och man skall kunna klara saker själv.

Jo: Man skall kunna ta ansvar för sig själv. Man skall ej behöva vara beroende av andra.

C: Det är viktigt att man kan ta ansvar, men om man känner att någon annan är mer kapabel för att ta just det ansvaret så skall det hamna på den personen. Om man är bra på något speciellt, som till exempel någon sport, så blir det automatiskt att man tar ansvar mer ansvar över något som man kan och är bra på. Det blir även så att folk lyssnar mer på en om man är duktig på något tror jag.

2. Är ansvar viktigt?

E: Ja, det är jätteviktigt! Om man inte tar ansvar skulle saker inte bli gjorda.

Jo: Någon måste ju ta ansvar, för om ingen bryr sig så skulle inget hända.

Ju: Ansvar är jätteviktigt. Det är viktigt att man kan ta ansvar för att visa sig själv och andra att man klarar av att göra det. Till exempel att man kan passa en utetid, då föräldrarna vill att man skall komma hem. Man skall visa för sig själv och sina föräldrar att man faktiskt kan vara duktig och komma hem i tid. Då vet de att man är ansvarsfull, och då kanske de inte bryr sig när man kommer hem en annan gång.

C: Man vill ha förtroende, därför är det viktigt att ta ansvar. Man vill inte vara en dålig människa, och är viktigt att man passar tider då ens föräldrar vill att man skall komma hem, för föräldrarnas skull. Men sedan kanske man stannar ute ändå för sig egen skull.

S: Samhället skulle kollapsa om ingen tog ansvar, inget skulle funka. Om mina föräldrar inte tog sitt ansvar och jobbade hade vi inte ens haft ett hus att leva i.

E: Ansvar bygger upp hela samhället. Man skall ta ansvar själv, men man måste även kunna lite på att andra i sin omgivning tar ansvar. För man vill ju inte vara den enda som tar ansvar. Tillit till varandra är jätteviktigt, ansvar byggs upp av det.

Ju: Jag tror att det är viktigt att man har förebilder då det gäller ansvar, man ser att andra tar ansvar för olika saker, och då gör man det själv med.

3. Tar du ansvar?

Ju: Ja, jag tar ansvar. Eftersom att jag har vart och pluggat på collage i USA ett tag nu så har jag lärt mig att ta mycket ansvar över mig själv. Jag visste innan jag åkte att jag skulle lära mig mycket om mig själv, utvecklas och bli starkare som människa, och det har jag blivit. Jag fick sköta allt själv där nere, allt från att få pengarna att räcka till och att städa och tvätta. Jag tror att jag städade en toalett för första gången i mitt liv där nere.

E: Ja, jag tar ansvar för skolan. Det gör jag för att jag vill ha bra betyg, och det är mitt eget ansvar att jag pluggar ordentligt. Jag tycker att det är föräldrarnas ansvar att påverka deras barn så att de tycker att det är viktigt med skolarbete. Ibland kan det kännas som att föräldrarna tvingar en att plugga, men det är bara för ens egen skull.

C: Jag har också pluggat i USA, och då fick jag ta mycket ansvar. Jag gjorde det som en kul grej, och jag visste att jag skulle mogna mycket av upplevelsen. Det är bra att åka bort själv ett tag för man hamnar i så många nya situationer hela tiden, och varje gång man hamnar i en ny situation ensam så måste man ta ansvar. Det går inte att förlita sig på någon annan då, vilket kan vara bra för man måste kunna stå på egna ben.

Jo: Jag tar ansvar för mitt liv, jag väljer vad jag skall göra och inte göra.

S: Jag tar ansvar för mig själv och för mina nära och kära. Om man är ute och festar till exempel, så måste man ta hand om sin vän om den råkar bli för full. Man skall lita på varandra och veta att vännen skulle göra samma sak för en själv om det skall hända en. Man skall bry sig om varandra och hjälpa till om någon är ledsen eller inte mår bra.

4. Tycker du att folk i allmänhet är bra på att ta ansvar?

Ju: Herregud, det beror på vad! Om man ser politiskt sett så tycker jag att piratpartiet är dåligt på att ta ansvar. Och jag tycker att det är oansvarigt av Sverige att rösta fram ett sådant parti, då de bara driver en enda fråga som handlar om fildelning.

S: Om det är det är dåligt av svenska folket röstar på piratpartiet så tycker jag att det är mer upprörande att sverigedemokraterna har kommit in i riksdagen.

Ju: Jag tycker att det är pinsamt att man röstar på piratpartiet även om man tar sitt ansvar att gå och rösta.

S: Jag tycker inte att man kan klaga på att det är dåligt att ett parti har blivit framröstat om man inte själv har tagit sitt ansvar att gå och rösta. För man har chans att påverka genom att rösta, och den chansen skall man ta.

C: Jag tycker att om man verkligen är emot ett övervakningssamhälle och ipred-lagen, så skall man rösta på piratpartiet, för det finns ju inget annat parti som är emot det. Frågan är väldigt intressant.

E: Jag tycker att det finns mycket folk som tar ansvar, men det finns även mycket folk som inte tar ansvar, som de som skräpar ner och förstör i samhället tillexempel. Jag tror att denna nedskräpning beror på lathet, och jag tror att många tänker att de inte riktigt orkar bry sig om miljön även om det är viktigt. De tänker nog att det finns andra som bryr sig och att en liten grej som att just jag slänger mitt skräp i papperskorgen istället för på i naturen inte gör någon skillnad. Jag tror att det är framförallt ungdomar som skräpar ner.

S: De som inte pluggar tycker inte jag tar ansvar. Det är viktigt att plugga så att man får en utbildning och så att man klarar sig bra i livet. Det handlar om eget ansvar. Jag tror att det är olika i olika områden om man tar ansvar eller inte, och jag tror att det beror mycket på hur ens umgänge ser ut om man tar mycket ansvar eller inte. Man blir hur man umgås. Jag tror att det ofta är så att det brukar vara en person i ett kompisgäng som tar på sig rollen och tar extra mycket ansvar, och till exempel ser till att saker händer och ringer runt till alla om man skall göra något och så. Vissa har det i blodet och gillar att ta mer ansvar än andra, men jag tror att det kan vara jobbigt om man alltid är den som skall ringa runt till alla och skall fixa saker.

5. Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Jo: Fredrik Reinfeldt tar ett stort ansvar då han är statsminister.

E: Obama tar väldigt mycket ansvar för hela världen kan man säga.

Ju: Jag tycker att det finns många som tar mer ansvar än andra i samhället. Vissa företag tar ett stort ansvar tillexempel, och vuxna människor tar mer ansvar än ungdomar i många fall. Men jag tror att det är en mognadsgrej, så det är ganska självklart att vuxna tar mycket ansvar.

E: Vissa kändisar tar ett stort ansvar då de är förebilder för yngre och fans. Det är förebilder som får oss att sträva efter något i livet, och det är viktigt att man har något att sträva mot.

S: Jag tycker att det finns många kändisar som inte är bra förebilder, som vissa artister. Men jag kan tycka att det är acceptabelt, för det beror lite på vilken målgrupp man riktar sig till om man måste tänka på att vara en bra förebild eller inte. En popp eller rockstjärna kan förlåtas ifall han inte är en jättebra förebild, men jag tycker att kändisar som riktar sig mycket till barn måste tänka på vad de gör. Som Marcolio, han är en idol för många barn, men han har lagt in en sexistisk bild på latjo lajbans hemsida, vilket jag tycker är väldigt dåligt gjort.

C: Det är lite samma som Magnus Hedman, han borde vara en bra förebild, och han sitter högt uppsatt i en organisation som arbetar mot att ungdomar skall hålla på med droger, men ändå så har han tagit det själv. I USA så är Disneyfigurer förebilder för många barn, och de som har någon koppling till Disney har väldigt stränga regler för vad de får göra och inte göra, och minsta grej de gör fel blir dåligt.

6. Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

S: De som lever på bidrag och de kändisar som jag gav exempel på förut.

E: Jag tycker inte heller att de som bara lever på bidrag tar ansvar i samhället. I alla fall de som inte ens försöker att komma ut i arbetslivet och försöker lyckas i livet. De tar varken ansvar för sig själva eller för samhället.

Jo: Jag tror de som inte orkar bry sig om sina liv och inte riktigt har engagemang tillräckligt, det kanske kan bero på att deras föräldrar inte peppade dem tillräckligt då de växte upp. Det finns tyvärr många föräldrar som inte riktigt bryr sig om sina barn.

C: Vissa föräldrar kanske får barn för tidigt och utan att de riktigt är redo för att få barn, det är ju ett helt liv man måste ta hand om förutom sitt eget. Och de kanske inte riktigt har ork för att få barn, det finns mycket som kan spela in, som en skilsmässa.

Ju: Jag tycker inte att unga föräldrar tar ansvar om de inte är redo att få barn. I USA var det jättemånga unga som var gravida, till och med många klasskompisar. Det kanske kan bero på att man intej får göra abort i USA.

S: Här i Sverige tänker man nog ändå ganska mycket före man skaffar barn.

7. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till kommunen?

E: Jag tänker på politiker, det är deras jobb att ta ansvar för kommunen så att den utvecklas.

C: Jag tänker på kommunalarbetare. Och att kommunen har ansvar för skolor, sjukhus och att det skall finnas poliser och brandmän i kommunen. Befolkningen har ansvar för kommunen lika mycket som kommunen har ansvar.

Ju: Jag tänker på att vi som bor i kommunen har ett ansvar för kommunen, och kommunen har ansvar för oss som bor i kommunen. Vi skall ansvara för hur det ser ut i kommunen, man skall inte förstöra och skräpa ner.

Jo: Jag tänker på kommunaltrafiken, de skall komma i rätt tid. Kommunen har ansvar för skolor och sådant, och vi har ansvar att inte klottra eller plankar in på uteställen.

S: På tal om kommunaltrafik, så hände det en lite kul grej innan idag. Jag kommer ju från Stockholm och är bara här i min stuga på Marsstrand. Och i Stockholm där jag bor är det jätteviktigt att man betalar då man åker kollektivt. Men då vi skulle åka från Ytterby hit idag så stod vi och väntade på att få gå på bussen, medan alla andra bara gick på den utan att betala. När busschauffören kom så frågade han bara varför vi inte gick på, och då vi ville visa våra biljetter sade han: Va, har ni biljett? Och så var han nästan motvillig och sade "jaja, okej då" när vi ville visa han biljetten. Jag tycker att det är dåligt ansvar att de inte kollar noggrannare så att alla verkligen betalar då de åker kollektivt.

Jo: Det är dyrt att åka kollektivt i Göteborg, men det blir ännu dyrare om man inte betalar och åker på böter för det. Det är bra att det är höga böter eftersom att det är fler som betalar då.

8. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till staten?

Ju: Jag tänker på samma sak som på kommunfrågan, bara att det är i större skala. Och så tänker jag på att man skall rösta när det är val. Då jag var i USA kunde jag inte rösta då europaparlamentsvalet inte var så mycket uppmärksammat där då.

S: Staten har ett ansvar för att vi som lever i Sverige har det bra och att de använder våra skattepengar rätt.

E: Jag tänker på att vi skall betala skatt.

Jo: Vi skall ta ett ansvar att ta vara på alla möjligheter som staten ger oss.

9. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till olika företag?

E: Jag tänker på alla olika positioner som finns i företaget, det är en massa olika typer av ansvarstagande. Alla har ansvar för någon del i företaget och för att framställa produkten.

Jo: Allt måste gå rätt till i företaget, och för att allt skall gå rätt till så måste alla hjälpas åt att ta ansvar.

S: Jag tänker på att företag som säljer produkter måste ta ansvar för hur produkten tillverkas. Jag tycker att det är extra viktigt då det är stora företag, som Nike till exempel, man skall inte ha barnarbete.

C: Företagen skall ej lockas av att ta det billigaste alternativet då de skall köpa in varor till försäljning. De skall tänka på hur de framställs.

Ju: Företagen skall ge kunden det som de utlovar och inte ha falsk marknadsföring.

KINNA DEN 3 OCH 4 AUGUSTI

Intervju 1

Carl 16 David 15 Hampus 15

1. Ansvar, kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör det?

C: Att man ska vara snäll mot sina medmänniskor, man trivs bättre då. Allt är ansvar det går inte att säga nått speciellt egentligen.

D: Man ska vara snäll mot människor i samhället, då är de förhoppningsvis snälla tillbaka och så trivs man bättre.

H: aah jag håller med de båda.

2. Är ansvar viktigt?

H: Ja, för inget funkar annars och man kanske inte får något jobb.

C: Ja, för om man inte gör det får man inget jobb eller så kanske man får sparken från det jobbet man har.

H: I andra situationer som när jag ska passa min lillasyster måste jag se till att hon till exempel inte bränner sig eller nått.

C: Så att man inte hoppar ner för en skyskrapa eller knarkar eller gör något annat dumt.

D: Ja, så att man inte slösar bort alla sina pengar och hamnar i jobbiga situationer som att man inte har pengar kvar till bussen hem. Man ska inte falla för gruppträck och man ska inte vara oschyst mot en kompis, då blir man dåligt behandlad tillbaka.

H: Man har också ansvar för sina saker så att inget går sönder.

3. Tar du ansvar?

D: Ja, för mina saker som till exempel min bräda. Ingen som jag inte känner får prova den och den får verkligen inte gå sönder. Sen så städar jag mitt rum och så också, jag har en TV så jag vill inte att det ska komma in damm i den.

H: Ja hela tiden. Mina medmänniskor som mina vänner och min familj. Sen tar jag ansvar för naturen

igenom att inte åka bil för mycket och så, de är viktigt för att jorden ska få vara en bra och fin planet.

C: Ja för naturen, man ska inte skräpa ner igenom att till exempel lämna engångsgrillar ute i naturen. Ibland cyklar jag till skolan med, istället för att ta spårvagn. Sen så tar jag ansvar för framtiden för mina studier och så att jag ser till att äta nyttig mat så att jag håller mig frisk.

Skulle du vilja ta mer ansvar?

H: Ja när jag blir vuxen så vill jag ta mer ansvar för saker som min ekonomi och sånt, men inte just nu. Det blir nog kul för då kan man spara ihop till saker och sånt.

C: Jag skulle vilja bli ännu bättre på att ta ansvar för mitt skolarbete så att jag kan komma in på den högskola jag vill sen.

D: Jag skulle också vilja bli bättre på att ta ansvar för mitt skolarbete.

4. Tycker ni att folk i allmänhet tar ansvar / 5. Tycker ni att det finns någon som tar mindre ansvar?

C: Inte i trafiken! jag har precis varit på roadtrip och jag kunde verkligen se att folk körde som idioter ute i trafiken, Alla som har körkort borde bli bättre på att ta ansvar i trafiken.

H: De fabriker som släpper ut miljöförstöriga avfall i vattendrag och sjöar.

D: De hemlösa tar ansvar då de går runt och samlar ihop burkar och pantar dem, på det sättet är det bra att de hemlösa finns. Sen tycker jag att polisen tar ansvar.

H: Alla har ju ansvar för något men ingen kan ju ta ansvar för allt

C: jag har fått intrycket att de flesta svenskar tar bra ansvar.

H: Poliser har ju ett jobb som innebär väldigt mycket ansvar, men de kanske inte tar så mycket ansvar när de inte är i tjänst.

D: De som sitter hemma och lanar CS och wow, de sitter bara hemma och bryr sig inte om något annat än sin dator.

C: Ja, men alla föds vi med olika egenskaper, vissa kanske har mer ansvars egenskaper och tycker om att anordna och ha koll på saker. På så sätt tar ju folk mer eller mindre ansvar.

D: Någon i varje familj tar ju oftast ansvar och för det mesta är det väl föräldrarna som gör det. Det ligger i naturen att de ska ha ansvar för sina barn.

H: Politiker tar oftast ansvar, men självklart inte alla. Det kanske är en femtedel som inte tar ansvar.

6. Tycker ni att det finns någon i samhället som tar mindre ansvar?

D: Brottslingar, banditer och olika motorcykelgäng.

C: De som inte slänger saker i papperskorgarna. Det är väl oftast ungdomarna som gör det, jag tror de gör det för att de är förvirrade.

H: Förr i tiden skräpade de inte ner så mycket och jag tror att de beror på att förr i tiden var föräldrarna och lärarna strängare.

C: Fast andra sidan så visste man inte hur det påverkade miljön i större omfattning mer än att det ser fult ut.

H: Ja tycker att de borde finnas fler papperskorgar.

D: Rika människor med stor ölmage tar inte så mycket ansvar heller. De tänker att de är så rika så att de kan köpa en stor luftballong och flyga iväg när jorden går under. De tänker inte på miljön.

C: Rika människor har oftast stora bilar som släpper ut mer avgaser, det är inte så ansvarsfullt.

H: Fast andra sidan så ger ofta de rika pengar till välgörenhet. Till exempel jätterika kändisar.

7. Vem har ansvar att det finns jobb i samhället?

D: Vet inte.

C: politikerna både i EU, Sverige och kommunerna. Folket har inte så mycket att säga till om.

H: Det är de arbetslösas ansvar att skaffa ett jobb.

D: De jätterika arbetsgivarna och de som äger stora företag ska skaffa jobb till unga. Men det skall vara svårt för dem som inte sköter sig på arbetsplatser. Man måste anstränga sig och sköta sig.

8. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till Kommunen?

H: Att de måste måla kommunhuset.

D: Kommunen hyr folk som klipper fotbollsplanerna och fixar linjerna.

C: De har ansvar så att skolorna och ålderdomshemmen funkar. Kvinnor och män ska tjäna samma och de ska till att alla som jobbar kommunalt trivs på sina arbetsplatser och att de får sina löner.

H: Maten i skolan är jätte äcklig vi har knappt råd att köpa in skolmaterial som böcker och sånt. De som jobbar på kommunen borde sänka sina höga löner och ge mer till oss i skolan som behöver det.

9. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till staten?

D: Att de ska bygga skatebordparker till oss ungdomar som åker skatebord, jag tycker att de ska ta bort grusplanen på skolan (sahara) och bygga en skatebordspark där.

H: Staten är de som tar besluten om vad som skall göras i landet.

C: De har pengarna till att förändra nått.

D: Jag tänker också på att om de är snälla och bygger fotbollsplaner och skatebordsparken till oss måste vi visa hänsyn tillbaka igenom att inte skräpa ner och förstöra.

C: Fast egentligen vet jag knappt vad staten är, men de är väl dem som tar de stora besluten som vad skatten ska gå till. Om man tänker på stort ansvar kommer staten in, jag tycker att det är bra i Sverige.

10. Har Sverige ett ansvar gentemot andra länder?

C: Ja, så att vi inte bombar andra länder. Vi måste hålla oss goda vänner så att vi kan fortsätta handla med andra länder. Både importera och exportera.

H: Jag tycker inte heller att vi ska bomba andra länder, vi måste hålla fred med andra länder så att vi kan resa och jobba i andra länder.

C: Sverige tar ansvar då de är med i EU och följer de lagar som är där.

D: Vi ska inte kriga och så har vi ett visst ansvar att det ska gå bra ekonomiskt i andra länder.

H: Sverige ska skänka resurser som träd som vi har så mycket av här i Sverige till andra länder. Så att de kan få det bättre.

11. Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till Företag?

C: Bra ansvar är om chefen är dum så att inga anställda gillar chefen att den blir sparkad av ledningen. Sen är arbetsmiljön viktig det är ett stort ansvar som arbetsgivaren måste ta. Sen måste personalen ta ansvar för att göra sitt arbete bra, och ordentligt.

D: Jag tar ju inget ansvar för några företag. Men min pappa har ett eget företag och han ansvarar för att allt ska gå bra och så att det kommer in jobb åt honom. Han måste det så vi kan få mat på bordet och så att vi har tak över huvudet.

H - att man ska komma i tid till jobbet och sånt och att arbetsgivaren ger rätt betalt.

Intervju 2

Linnea 16, Evelina 15, Åse 17, Fredrika 16

Kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

Å: Jag tänker på barn, eftersom att jag jobbar som ungdomsledare och hjälper till mycket på ridlektioner på en ridskola så har jag ett stort ansvar för barnen som är här i stallet. Det är ett ansvar som vi som hjälper till här i stallet delar på tillsammans med ridlärarna. Jag tänker även på hästarna och stallet i övrigt. Att hålla på med hästar innebär mycket ansvar då de skall skötas på ett bra sätt varje dag.

L: Skolan och djuren tänker jag på. Jag hjälper också till mycket i stallet och är ungdomsledare vilket innebär att vi har ansvar för både barnen i stallet och hästarna. Det är viktigt att både föräldrarna och barnen skall kunna lita på oss. Det handlar också om att man skall kunna ta hand om saker i allmänhet, det kan vara vad som helst. Man skall till exempel göra saker som man lovat att göra.

E: Jag tänker också på barnen här i stallet, vi äldre skall vara bra förebilder för dem. Sedan har jag många småsyskon vilket innebär mycket ansvar. Jag tänker även på föräldrar, de är oftast väldigt ansvarsfulla av sig.

F: Att ta hand om barnen här i stallet, som de andra redan sagt. Det är vårt största ansvar då vi ofta hjälper till under knattelektioner. Det är viktigt att barnen inte skadar sig.

Å: Överlag så tror jag att det är så att de som är äldre skall ta hand om de som är yngre. Här i stallet är det vi äldre som tar ansvar för att visa hur barnen skall sköta om hästarna, vi lär barnen att ta ansvar. Sedan då de blir äldre och kunnigare får de ta mer och mer ansvar själva.

E: Man måste även ta ansvar för handikappade, och hjälpa dem med saker som de inte kan ansvara för själva.

Å: Jag har en kusin som har en del diagnoser, och för honom måste man ta ansvar för på ett annat sätt än andra barn. Det är viktigt att man kan klara av att ta ansvar på olika sätt.

F: Jag tänker på min vän Åse när jag hör ansvar, hon är väldigt ansvarsfull och en bra förebild. Henne kan man se upp till och det är hon som får saker gjorda i ungdomssektionen som vi sitter i då hon är ordförande.

Är ansvar viktigt?

Alla: Ja! Ansvar är jätteviktigt.

E: Om inte jag skulle ta ansvar för mig själv så skulle jag bara ruttna bort.

Å: Jag tror att för att man skall kunna ta ansvar för någon annan, så måste man först och främst kunna ta ansvar för sig själv.

L: Jag tycker att ansvar är jätteviktigt! Och jag tror att det kan vara bra att dela på ansvar. Till exempel som här när vi hjälper till i stallet, så är vi aldrig helt själva med att ha hand om hästarna, barnen eller lektionerna. Vi hjälps åt vilket är en trygghet.

F: Det är viktigt att kunna ta ansvar för att folk skall kunna lite på en. Om man inte tar sitt ansvar kan det hända att folk kan bli besvikna och arga på en, vilket man helst vill slippa.

E: Det är viktigt att man hjälps åt när det gäller ansvar. Som i en familj till exempel, så skall inte bara en sköta hushållet, utan man skall hjälpas åt. Och om man skulle ha någon släkting som behöver hjälp med något speciellt, så skall man ta sitt ansvar och ställa upp för den personen. Man skall bry sig om sina nära och kära.

Å: Ansvar är jätteviktigt då det gäller djur. Här i stallet måste vi se till att hästarna mår bra. Det är vi människor som har placerat hästarna i denna miljö, vilket inte alls är naturligt för dem. Då måste vi göra allt vi kan och ta vårt ansvar för att se till att hästarna har det så bra som möjligt och trivs.

F: Ansvar är även viktigt i skolan. Man måste ta tag i skolan och vara aktiv på lektioner, plugga och göra sina läxor så att man får bra betyg. Om man inte sköter skolan kommer det inte att gå bra i livet.

L: Det finns stora och små ansvar, men båda kan vara lika viktiga att man sköter. Till exempel så innebär det ju mycket mer ansvar att ha en hel ridskola än att bara ha en häst. Och att slänga ner hö är ett litet ansvar om man jämför med att ta hand om hästen.

Å: Jag håller mer om att det finns stora och små ansvar. Och det kan ju vara en sak att glömma en fotboll på fotbollsplanen då man tränat, men att glömma en häst ute i paddocken då man rider är inte lika lyckat då det är ett levande djur.

Tar du ansvar?

L: Ja, jag tar ansvar! Men man vill ju inte heller ta för mycket ansvar.

Å: Jag tror att jag har väldigt lätt för att ta på mig alldeles för mycket ansvar, vilket inte är så bra för jag har väldigt lätt för att sätta en stor press på mig att jag skall prestera bra. Lika viktigt som det är att ta ansvar är att man inte tar på sig för mycket ansvar så att man mår dåligt över det. Jag är ordförande i Marks Ridklubbs ungdomssektion och det innebär jättemycket ansvar. Vi ordnar aktiviteter för barn på ridklubben, och har möten för att få allt att gå ihop. Det är jag som delar ut arbetsuppgifter till de andra i styrelsen och det är viktigt att jag tänker på att inte lägga för mycket ansvar på någon person så att man inte sätter för stor press på någon. Jag tror att det är en åldersfråga hur mycket ansvar man är beredd att ta för olika saker, men egentligen borde det gå på personligheten istället. En 12-åring kan vara mer ansvarsfull än en 18-åring i vissa fall.

E: Jag tar ansvar över min familj och mina vänner. Och så tar jag ansvar här i stallet, för barnen och för hästarna. Det är viktigt att inte barnen skadar sig, så det är stora djur som vi håller på med.

Å: När man hanterar djur så tar man mycket ansvar. Vi har ibland ponnyridning på en vårmemarknad i Skene, vilket innebär ansvar. Vi måste se till att inget händer med baren som vill rida, och det är viktigt att föräldrarna till barnen skall kunna lita på oss.

E: Säkerheten är jätteviktig då man håller på med hästar. Och att man följer regler i stallet, reglerna är till för att hästarna skall ha en bra miljö i stallet och för att man skall kunna vistas säkert i stallet. Det är ju trots allt hästarnas hem som vi hälsar på i då vi är i stallet.

Skulle du vilja ta mer ansvar?

F: Nej, jag skulle inte vilja ta mer ansvar. Jag tycker att jag tar tillräckligt med ansvar över mig själv, skolan, stallet och kompisar. Det är mycket annat man skall hinna med.

E: Om jag verkligen var tvungen att ta mer ansvar så skulle jag göra det, men inte frivilligt. Jag tar redan mycket ansvar i mitt liv.

L: Om man skulle vilja ta mer ansvar så skulle man nog kunna göra det tror jag, det är upp till en själv. Men jag tycker att det räcker med det ansvaret jag tar nu.

Å: Stallet är ett bra ställe att få ta ansvar på. Om man vill ta mer ansvar så kan man visa det genom att fråga om det är något man kan hjälpa till med, som till exempel att mocka. Det är däremot viktigt att man inte blir utnyttjad bara för att man vill ta ansvar och vara i stallet. Ett bra sätt är att skaffa sig en sköthäst här på ridskolan, det innebär mycket ansvar, och om man inte skulle vilja ha det ansvaret längre så kan man sluta vara skötare. Det är ett bra sätt att testa på hur det är att ansvara för något och att ha en egen häst. Hästar är ett jättestort ansvar, och det blir tydligt om man inte sköter ansvaret.

E: Man måste få prova att ta ansvar när man är ung så att man kan ta ansvar då man blir äldre och får mer att ansvara för.

Tycker du att folk i allmänhet är bra på att ta ansvar?

E: Många tar ansvar, men det är olika. En del tar mycket ansvar och en del gör inte det.

L: Jag tycker att det finns en del som inte tar ansvar, de som längre skräp och smutsar ner i naturen tycker inte jag tar ansvar.

Å: Vissa tar ansvar och vissa gör det inte, det går inte att säga någon speciell. Men om man ser på ansvar i förhållande till miljön, så tycker jag att man skall försöka göra sin del och vara så miljövänlig som man kan.

E: Jag bor i en ekoby, och det tycker jag är ansvarsfullt av oss som bor i den. Vi har till exempel speciella toaletter och vi värmer huset genom att elda med ved. Vi får vissa förmåner, vi får till exempel bygga våra hus hur vi vill. De flesta husen i byn ser lite speciella ut.

F: Det är olika, de som inte skräpar ner i naturen eller kör för fort i trafiken tar ansvar. Men det finns ju tyvärr många som gör det.

L: De som inte betalar skatt tar inte ansvar, det är viktigt att man betalar skatt så att vi får pengar till skolor och sjukvård.

F: Att jobba svart tycker jag är ansvarslöst. Det förekommer ofta i stall att man jobbar svart, och det kan vara ett bra sätt att få chans att lära sig mycket om hästar, men det är bättre att jobba vitt.

E: Jag har jobbat, men jag kom inte upp i så stora mängder så att jag behövde betala skatt.

L: Det är olika personer och i olika grader hur ansvarsfull man är och hur mycket man bryr sig om miljön. Vissa kanske är noga med att hålla hastigheter medans andra är noga med att åka buss istället för bil.

Å: Personer tar ansvar på olika sätt och inom olika områden.

F: Det är bättre att man tar ansvar för en sak ordentligt än att man bara tar lite ansvar för många saker.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

E: Det finns de som tar mer ansvar än andra i samhället.

F: Frivilliga brandmän tycker jag tar väldigt mycket ansvar då de gör en insatts frivilligt.

Å: Volontärer tycker jag tar mer ansvar än någon annan då de gör något bra utan att vinna på det själva.

L: Äldre människor, jag tror att det är en mognadsprocess. De som är 60+ tar ansvar, vilket jag tror kan bero på att de har växt upp med mycket strängare regler och är mer ordentliga av sig än oss ungdomar. Men det vore väll konstigt om äldre människor inte var ansvarsfullare än ungdomar, de har mer livserfarenhet.

E: Min mormor tar ansvar, eftersom att hon inte förbrukar en massa saker. Hon lever snålt och det är bra för miljön. Hon använder lite el, och hon åker inte alls bil ofta. Jag tror att de äldre människorna kanske har mer tid till att tänka på att leva på ett sätt som är bra för miljön. Vi ungdomar skall hinna mer att göra så mycket på dagarna, och då måste man kanske ta bilen lite oftare istället för att gå eller cykla.

Å: De gamla kanske har mera tid, och vill göra något bra av den tiden som de har.

L: De gamla vill göra något vettigt! Vi ungdomar har växt upp på ett helt annat sätt än de äldre, vilket har lett till att vi är vana att ha vissa resurser som de gamla inte är i behov av. Och de gamla är inte vana att åka lika mycket bil, och de kanske inte klarar av att köra bil heller. Då blir det automatiskt att de är miljövänliga då de tar bussen istället.

Å: Vi ungdomar är bortskämda.

F: "Men det hade inte skadat att vara mer bortskämd"

Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

L: Handikappade, fast de klarar nog inte att ta lika mycket ansvar.

F: Alkoholister tar inte ansvar för sig själva och deras liv.

E: Min mamma jobbar på ett behandlingshem för att hjälpa alkoholister och missbrukare att komma ut i arbetslivet igen, och dit kommer det allt från 20 åringar till 60 åringar. Vad jag menar är att det aldrig är för sent att söka hjälp för att bli av med sitt missbruk, det är upp till dem själva. Man kan förstå att det är svårt för dem då de antagligen har det jättetufft, men om de verkligen försöker så kan de bli friska.

E: Till skillnad mot handikappade så har alkoholister ett val, och de kan bli friska om de försöker. Ett handikapp är inget som man har valt, och även om det är vissa som har hamnat i missbruk på grund av en tuff uppväxt så är det i ändå individens eget val i slutändan.

Å: Jag tycker att man skall försöka undvika att hamna i de situationerna om man vet att det finns missbruk i släkte, och om man vet att det finns en risk att man kan bli alkoholmissbrukare så kanske man skall undvika alkohol helt.

E: Det finns alltid en utväg, och man kan välja att inte gå den vägen. Men en del har det jobbigare än andra och har levt med missbrukande föräldrar under uppväxten.

Å: Det här med att vissa har det jobbigare än andra kan stämma in i flera områden. Som skolan till exempel. En del åker bara som på ett bananskal genom skolan, medans vissa får kämpa jättemycket för att få ett G. Det är viktigt att man tar tag i de jobbiga sakerna och försöker även om det är jobbigt. Alla har olika kvalitéer, och jag tror att man skall utnyttja det man är bra på och lägga tid på det man vill jobba med. Och vad jag tycker är viktigt är att man faktiskt får misslyckas ibland, det är helt okej. Och om man har svårt för något så är det inte farligt att be om hjälp, för det gör alla någon gång. Man skall ta tid att hjälpa varandra, för ensam är inte alltid starkast.

Vem har ansvar att det finns jobb i samhället?

Å: Staten och arbetsgivarna. Och företagen, de måste sätta in folk där det behövs.

E: Jag tycker att det har kommit så mycket maskiner nu som ersätter mänsklig arbetskraft. Visst tillverkningen av maskinerna kanske ger jobb åt ett annat håll, men eftersom att de tillverkas i andra länder så blir det bara färre jobb i Sverige, om man ser på jobb här inom vårt land.

Å: Ju längre utvecklingen går, så kommer det att komma mer maskiner. Samhället utvecklas hela tiden, och då samhället utvecklas så borde det ju komma upp nya jobb på arbetsmarknaden.

L: Jag tror att man måste ta ansvar själv att hitta ett jobb.

Å: Man kan starta ett eget företag, men det finns samtidigt en gräns på hur mycket produkter som kan säljas på marknaden.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till kommunen?

F: Jag tänker på skolor och sjukhus. Det är kommunens och befolkningens ansvar att de skall fungera på ett bra sätt. Och så tänker jag på att vi skall betala skatt.

Å: Kommunen har ansvar att skolor och sjukhus finns, sen är det vårt ansvar att se till att det fungerar.

E: Jag tänker på att sophämtningen i kommunen skall fungera och att det finns sopstationer där man kan slänga miljöfarligt avfall.

Å: Jag tycker att det är synd att det dras ner på jobb i kommunen, men man får väl förstå dem då de har en klen budget nu under finanskrisen. Jag tycker även att det är synd att vissa arbetsgivare inte anmäler jobben till arbetsförmedlingen, utan istället tar en närstående som säker jobb. Då kanske inte den som egentligen är mest kapabel för jobbet får det.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till staten?

Å: Jag tänker på skatten, att vi skall betala den så att samhället skall gå runt.

F: Staten har ansvar för att kommunen skall fungera.

Har Sverige ansvar mot andra länder?

E: Ja det har vi väl

F: Sverige skall se till att vi inte kommer i konflikt med andra länder, man skall hålla sig väl med andra länder och samarbeta för en bättre värld i fred istället för att kriga. Länderna skall hjälpa varandra.

L: Sverige har ansvar att skicka olika former av styrkor, som soldater till andra länder som behöver det.

Å: Att göra sin del i miljöfrågan. Om vi i Sverige gör något som är bra för miljön, och andra länder ser att det är lyckat, så kanske andra länder tar efter oss.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till olika företag?

F: Att företagen måste ta ansvar för att fungera och gå med vinst.

E: Att de som arbetar på företaget betalar skatt och att arbetsmiljön för de anställda är bra. Det är företagets ledning som skall se till att det är en bra arbetsmiljö.

L: Regler skall följas på företaget, de som äger företaget måste följa de regler som finns.

Å: Jag tänker på att arbetarna måste göra sitt jobb på företaget, annars kommer inte företaget att gå runt. Det är viktigt att man samarbetar och att alla tar ansvar för sin del i företaget.

F: Alla i företaget måste ta hand om sina egna arbetsuppgifter. Ingen annan gör det åt dem.

Fältdagbok

Borås

Idag startade vårt sommarjobb. Till en början av dagen var vi lite nervösa för hur ungdomarna skulle reagera när vi kom fram och ville intervjua dem. Men efter att vi pratat med några stycken så blev vi mer avslappnade och det blev faktiskt riktigt kul och vi blev mer på hugget. De flesta som vi pratade med hade inget emot att vi kom fram och ville ställa frågor till dem. Men självklart var de mer eller mindre pratglada.

Om vi ser på frågorna så verkade de flesta tycka att ämnet var väldigt brett och de visste inte riktigt vad de skulle svara, då vi tror att de började fundera över inom vilket sammanhang vi var ute efter. Men då vi sa att det kunde vara vad som helst inom ansvar så gav de oss flera alternativ. De yngre tjejerna vi pratade med verkade tycka att det viktigaste var att ta ansvar för sitt skolarbete så att deras föräldrar kunde lite på dem och slapp tjata på dem om läxor och liknande. Vi tror att det beror på att de inte har fått ta lika mycket ansvar som äldre ungdomar än. De äldre pratade om att man skulle ta ansvar för sig själv för sin egen skull. De äldre hade också mer insikt i samhället, vilket i för sig inte är så konstigt. De första som kom ut ur de flesta var ganska självklara saker som rörde de själva till exempel som skolan och vänner. Vi tror att det är en stor självklarhet för äldre ungdomar att ta ansvar för sig själva, och det kändes som att de svarade lite automatiskt på den frågan. En som vi intervjuade tog upp att det är viktigt att hjälpa de som har det svårt i samhället. Vi trodde att det kanske skulle komma mer saker som kanske handlade om att ta ansvar i samhället, om ansvar i någon förening eller kanske något om att ta ansvar för miljön. Vi tror att vi behöver ta lite mer tid till att verkligen försöka suga ut mer information ur ungdomarna då de i Borås hade relativt korta svar och hade lite svårt att komma på vad de skulle säga. Det tog gärna stopp för ungdomarna och de visste inte riktigt vad de skulle säga, men då vi ställde några följdfrågor så kunde de berätta lite mera. Nu vet vi lite hur det är att intervjua och jag tror att vi kommer att kunna få fram mer information från dem när det blir lite mer naturligt för oss att ställa frågorna.

I staden var det lite svårare att få tag på personer att intervjua då det var folk som var på väg någon stans och de flesta såg lite upptagna ut. Men när vi kom fram till dem kunde ändå ta sig tid till att prata med oss. På badstranden var det jättebra att intervjua då alla var där och tog det lugnt vilket ledde till att de hade gott om tid till att svara på våra frågor. Det verkade som att de bara tyckte att det var kul att vi kom fram så att det fick något att göra samtidigt som de låg och solade. Nästa gång skall vi försöka få ungdomarna att utveckla sina svar lite till, och det skall bli intressant att se vad de i Tranemo har att säga om ansvar.

Tranemo

Idag har vi varit i Tranemo. Vi anlände vid 10 tiden och gick raskt upp mot det lilla centrumet som fanns. Men vi kunde knappast se några ungdomar. Då vi känner en kille som bor i samhället gick vi hem till honom och frågade ifall vi kunde få intervjua honom och det gick bra. Vi hade god tid på oss och han hade många intressanta och bra åsikter som var väldigt spännande och kul att höra. Vi tror att han hade tänkt mycket på ämnet innan vilket gjorde att han kunde gå lite djupare in i frågan. Oftast om man får en sådan allmän fråga så svarar man bara på det som kommer upp i ens huvud för stunden, och då vi "övertaskar" ungdomarna med våra frågor så tror vi att de svarar på detta sätt. Vi fick tips om att de flesta ungdomarna kanske var bortresta nu på sommaren men de tyckte att vi skulle prova att ställa oss utanför de två affärerna som fanns och även gå bort till badstranden.

På badstranden fanns det inte heller så mycket folk men betydligt fler än i centrumet i alla fall. De flesta verkade känna varandra eller på något sätt ändå umgås och spela fotboll ihop. Hela stämningen blev lite distraherande och lite smått ironisk så när vi då ställde våra stora och omfattande frågor blev det ibland oseriösa svar och de föll lätt in i gruppsycket "att behålla sin roll" i gänget. Det kändes som att vissa inte tog våra frågor på fullaste allvar, och bara ville gå ifrån, men eftersom att det var få ungdomar ute så ville vi försöka suga ut så mycket information som möjligt från dem. Det kändes som att de inte riktigt orkade bry sig om frågorna på ett seriöst sätt, men de försökte ändå trots den varma sommardagen då de bara vill ligga och sola och inte tänka alltför mycket. Två av ungdomarna i trettonårsåldern försökte verkligen tänka över frågan för att komma på bra svar, och man såg att de verkligen försökte. Men då de kanske var lite väl unga för att kunna reflektera över ämnet så verkade det som att de inte riktigt visste vad de skulle svara. Och vi tror att de tänkte på vad vi ville ha för svar istället för att säga det de satt och funderade på. Vi tror att det finns både för och nackdelar med att vara vid en badplats och intervjua, då en del ungdomar kanske blir distraherade av vad som händer runtomkring, och det är en väldigt lättsam stämning på badstranden. Något positivt är att man kan sitta och prata om ämnet utan att behöva känna stress över att man stör och över att de skall hå bråttom någon stans, då de ändå bara sitter och tar det lugnt.

Sammanfattningsvis kan man säga att vi har fått väldigt seriösa svar från vissa och mindre seriösa från andra. Åldrarna har varierat mycket också eftersom vi har fått ta de ungdomar som vi hittade och inte vara för kräsna med åldrar.

Skövde

Idag har vi varit i Skövde, när vi kom dit följde vi skyltarna upp mot centrumet och kom ganska snart till ett mindre köpcenter beläget vid ett torg. Där inne verkade det vara ganska mycket folk beroende på vädret och vi bestämde oss för att hålla till där inne den största delen av tiden. Nackdelen med att vara i köpcentret var att det såg ut som att folk var på väg hela tiden, och man kunde märka att man kommit till kärnan av Skövde för, trots att det är en relativt liten stad, så fanns det ändå en puls. I stort sätt kan man säga att vi hade längre intervjuer idag och att vi fick ut fler åsikter idag än vad vi har fått på tidigare orter som till exempel Tranemo. Vi hade 4 nya frågor idag och vi kände att ungdomarna blev lite stressade på slutet och att koncentrationen sjönk. Intervjuerna tog uppåt en halv timma idag och det är ganska lång tid för någon att ställa upp lite spontant sådär på gatan, en intervju som vi gjorde kom deras mamma och hade bråttom iväg så vi kände att vi inte kunde hålla kvar dem så länge som vi velat. Den höga volymen och de opassande sittmöjligheterna gjorde att intervjuerna blev lite dryga, men vi tycker att det funkade bra ändå. Det finns alltså då både negativa och positiva sidor med att befinna sig i ett köpcenter, det finns mycket ungdomar men en del som vi ville intervjua kunde inte ställa upp och ta sig tid till det och några sneglade lite på klockan under intervjuerna. Trots att vi befann oss i en stad och vi hade en relativt lång arbetsdag så kunde vi inte till mer än 3 intervjuer och sammanlagt 8 personer. Men vi är nöjda ändå för vi fick ut mycket bra åsikter och relevant fakta.

Angered

Idag åkte vi till Göteborg för att intervjua, när vi kom fram tog vi spårvagnen mot Angered för att se hur ungdomarna levde och hade det där. Vi började med att cirkulera kring de torg som fanns men det tycktes mest vara lite äldre folk som höll till där vid de caféer och mataffärer som fanns. Vi gick en sväng runt hela gymnasiet, sportstadion och den biograf som fanns men det fanns knappt några ungdomar som var ute. Efter en stund såg vi 2 stycken killar på håll som satt på en sten och bestämde oss för att gå fram och prata med de men när vi kom fram upptäckte vi att de var äldre än vad vi trodde och de ville inte alls ställa upp på en intervju. Vi bestämde oss för att gå tillbaka till torget för att spana efter nya ungdomar och gjorde då en upptäckt som var ganska ny för oss om man jämför med andra platser vi vart på. I princip alla ungdomar gick med någon vuxen eller förälder. Vi tyckte därför inte att det var en bra ide att gå fram till dessa eftersom vi trodde att föräldrarna hade brist på tid och förmodligen inte skulle orka vänta, samt att det är lätt att ungdomen skulle bli påverkad av förälderns åsikter och närvaro. Efter detta bestämde vi oss för att gå in i det lilla shoppingcentret som fanns och efter att ha blivit avfärdade ännu en gång så fick äntligen napp på 2 yngre tjejer. Därefter rullade dagen på och vi fick ganska många napp. Bland de med utländsk bakgrund kunde man se en ganska genomgående linje av osäkerhet. De yngre tjejerna var väldigt noga med att poängtera hur viktig familjen var för dem, och hur viktigt det var att familjen höll ihop och stöttade varandra. Man behöver sin familj och familjen behöver en i livet. Vi tror att det kanske hänger ihop med kulturen att de ungdomar med utländsk bakgrund kanske tar ett större ansvar för sin familj än vad vi normalt sett gör i Sverige. En ganska svår dag för det var svårt att hitta ungdomar som gick på egen hand och som ville ställa upp.

Vänersborg

Idag åkte vi till Vänersborg, resan var lång och lite krånglig men till slut kom vi fram. Vi började gå upp mot staden och fann snart en gågata med diverse affärer som verkade vara kärnan i staden, det fanns också ett torg med ett populärt gatukök samt en park där det mest satt lite äldre människor. Vi höll mest till i de områdena eftersom det verkade vara här det över huvudtaget fanns något folk. Trots det var det svårt att hitta ungdomar. 4 personer av de vi frågade ville inte heller ställa upp då de hade bråttom iväg. Men till slut fick vi ändå ihop 8 stycken och var nöjda med det utefter omständigheterna.

Vi frågade 2 tjejer vart ungdomarna höll hus om somrarna då alla var lediga och borde hitta på något kul och de trodde att de flesta var hemma. De sa att Vänersborg var en allmänt död stad och att det knappt fanns nått för ungdomarna att göra. Vi intervjuade först två tjejer som verkade lite nervösa över att bli intervjuade, så vi fick ge dem gott om tid till att tänka ut sina svar och det mesta inom ansvar handlade för dem att man skulle sköta sig och ta ansvar både i hemmet och i skolan. Det är när man intervjuar lite äldre personer som man kan gå lite djupare in och diskutera begreppet ansvar lite mera. Vilket inte är så konstigt då de är äldre och har mer livserfarenhet. Det märkte vi av väl när vi intervjuade två tjejer i 20 årsåldern. De hade många åsikter och verkade veta vad de talade om. Som många andra som vi har intervjuat så tyckte de i Vänersborg också att det var viktigt att man tog ansvar och inte skräpade ner i naturen, och vi fick även in lite politiska aspekter bland de äldre tjejerna som vi intervjuade. Över lag tyckte vi att Vänersborgarna var trevliga och lunga, med många åsikter och verkade tycka att det var ganska kul att vara med.

Lidköping

Idag bar resan av mot Lidköping, det var ganska långt och det blev lite förseningar på vägen men vi kom ändå fram i ganska god och lagom tid. Vi började gå upp mot staden och fann snart ett antal mysiga små gator med affärer av olika slag, det verkade vara en hel del folk ute. De fanns flera gallerior i staden i ett av dessa hittade vi vår första intervju. Det var 4 stycken ungdomar som hade många bra åsikter. Trots att de var lite spralliga och inte riktigt kunde sluta intressera sig av att hålla på med varandra så verkade de tycka att intervjun var rolig och givande. De pratade bland annat om att det var viktigt att fabriker inte släpper ut avfall i miljön, och att det är dåligt av folk som skräpar ner på gatorna. De påpekade att de inte gillade när Fredrik Reinfeldt styr Sverige, och att de gillade USA:s nya president Obama, men inte Bush. Vad som var mycket intressant här i Lidköping var att det kom fram många olika åsikter om vad ansvar innebär. Några pratade om att det är viktigt att ansvara för miljön, en annan pratade om att man skall ha ansvar hemma och i skolan, och en tredje gled in på att det är oansvarigt att adoptera och sälja barn i andra länder. När man sitter ner och får intervjun mer som en diskussion kan den sväva ut i många olika riktningar, och man får olika åsikter, vilket är jätteintressant. Och vi tror att det är givande för ungdomarna som vi intervjuar också då de får en liten tankeställare. Vissa ungdomar var väldigt kaxiga och andra lite mildare. De var alltså ganska olika typer av personer som vi träffade på under dagen. De två yngre killarna som vi intervjuade verkade inte riktigt ta intervjun på allvar, och ville mest verka coola. Men trots detta så hade de bra saker att säga när vi väl fick ut det ur dem. Vad som inte har kommit upp så jättemycket i andra städer är att det är viktigt att man tar hand om sina djur. Det tycker även vi är väldigt viktigt, och för att citera Dennis, "De som inte tar hand om sina djur tar inte ansvar" Vi tyckte att staden var väldigt bra att hålla till i eftersom den var ganska lagom stor. Den var tillräckligt stor för att de skulle finnas folk ute men samtidigt fanns de inte någon jobbig storstadsplus som i exempelvis Göteborg, utan folk kunde ha tid att stanna upp och ta en 20-30 minuter till att bli intervjuade.

Uddevalla

Idag åkte vi till Uddevalla och intervjuade. Vi hade kollat upp innan att det skulle vara en Festival i staden vid namn Fjordfestivalen under den här veckan, och vi tänkte då att det rörde sig mycket ungdomar i staden. Vi ville passa på att åka när det hände något i staden eftersom att vi från tidigare erfarenheter märkt att det inte är så jättemycket ungdomar som rör sig ute på torgen, som i exempelvis Vänersborg där vi hade svårt att haffa folk som ville ställa upp. I dag i Uddevalla var det väldigt mycket ungdomar ute och det kändes som att atmosfären var väldigt lättsam och glad. Vi hamnade först vid ett gäng ungdomar som verkade tycka att det var roligt att bli intervjuade, och de hade olika åsikter om vad begreppet ansvar innebär. Vi tycker att det var intressant här att det var en tjej som lyfte fram ansvar i förhållande till en förening, och att hon tog ansvar över sitt fotbollslag. Vi trodde att när vi startade detta projekt att det skulle vara mycket mer ungdomar som faktiskt pratade om ansvar då det gällde deras fritidsintressen. Istället tycker många att det är viktigt att hjälpa till i hemmet. Det märktes att ungdomarna som vi intervjuade tyckte att det var ett viktigt ämne, för alla tog intervjun seriöst. De flesta frågade även vart vi kom ifrån och vad materialet skulle användas till, vilket visar att de är intresserade på riktigt. Det är lite förvånansvärt att inte alla undrar vart vi kommer ifrån och varför vi går runt på stan och intervjuar dem. Vad som utmärker sig lite då man intervjuar människor tillsammans, oavsett om det bara är två, eller fyra personer, så märker man att intervjun riktar sig lite åt ett håll. Om vi tar ett exempel med två tjejer som vi pratade med idag så innebar ansvar nästan enbart för dem att man inte skulle dricka alkohol och hålla på med droger. Man fick då uppfattningen att det kanske förekom mycket sådant i staden. Eller så kanske de har fått det inpräglad att det är oansvarigt att hålla på med sådant. Vi tror även att det här med att intervjuerna ofta får en inriktning beror lite på att om en kompis säger något speciellt så börjar den som sitter jämte spinna vidare på det som kompiserna sagt, istället för att kanske tänka själv. Detta var en liten tanke som slog oss, men vi har ändå fått höra många olika åsikter om vad ansvar innebär.

Som sagt så var det väldigt lätt att få tag i personer att intervjuas idag, men några som vi frågade verkade inte alls intresserade av våra frågor. De sa först att de ville bli intervjuade med då vi ställt den första frågan så visste de inte alls vad de skulle svara och sade att vi borde fråga några andra. De såg väldigt besvärade ut, och vi tror att de inte riktigt orkade bry sig, vilket är lite synd.

Ulricehamn

Idag var i vi Ulricehamn, när vi kom fram regnade och blåste det ganska mycket så vi anade ganska snart att vi inte skulle hitta så mycket folk. Vi gick upp mot centrumet och hittade en gå gata som verkade vara den enda gatan där det fanns lite affärer. På stan fanns det lite folk ute men de flesta var vuxna eller familjer som var ute för att uträtta sina ärenden. Det fanns inga gallerior eller liknande där man kunde stå under tak så ganska snart gav vi upp och gick ner mot stationen, vi satte oss inne i väntsalen och efter en stund kom det 4 tjejer och satte sig mitt i mot oss, vi tog tillfället i akt och började intervjua. Efter den första intervjun flöt dagen på och allt gick ganska bra. Vissa klagade en del på kommunen och andra inte. Hade vi åkte dit en dag då det inte var så regnigt kunde vi ju varit vid någon badplats där vi av erfarenhet vet att det brukar finnas folk, men idag regnade det allt för mycket för att folk skulle kunna stanna upp på stan och ta sig tid att stå och prata i regnet.

Marstrand

Vi tog bussen tidigt mot Göteborg och från Nils Ericson terminalen åkte vi vidare mot Kungälv och Marstrand. Vi var framme ca 10:00 på morgonen och folk började dyka upp från lite olika håll, vissa kom med färjan samtidigt som oss och en del (sommargäster) kom från husen med korgar och handdukar för att lägga sig på någon härlig klippvall, Det skulle bli en riktigt het dag. I början tog vi det ganska lugnt och kollade in lite vad som fanns, och hur folk verkade bete sig. Ingen av oss hade varit på Marstrand förut men att döma på hus och befolkning kunde man ana att de flesta hade gott om pengar och kunde betraktas som rikemansfolk. Vi gick längs klipporna på en led som gick runt hela ön och efter en stund tyckte vi att vi hade hittat en grupp med tjejer som kunde passa jättebra, vi tog oss ner för (många) klippor innan vi kom fram men väl framme ställde de gärna upp. Tjejerna var från Göteborg och var där över dagen, de hade många åsikter och en av de saker som fångade oss mest var frågan om kommunen. Där svarade de att de inte hade så bra koll på kommunen och de trodde att kommunens uppgift blev mer synlig om man bor i en mindre stad eller på landet. När vi var klara gick vi vidare och det dröjde inte så länge innan vi hittade nästa grupp med tjejer. De var från Stockholm och hade ett sommarställe på ön. Intervjun flöt på bra och vi fick även där ut fakta och åsikter från tjejerna.

Trots att de som var på Marstrand kanske kunde betraktas mer som rikemansfolk så kunde vi inte märka någon större skillnad på svaren mot vad ungdomar svarat på andra orter. Det enda som vi tänkte på var att om man kommer ifrån stan verkar man få en tidigare inblick i hur samhället fungerar och vad man behöver göra för att tjäna pengar och bli mer berömd. Kommer man från landet så är det större risk att man tänker på saker som att klippa gräset eller att priset på saltgurkan har gått upp i den lokala affären. Är man ifrån staden så kanske man tänker mer på karriär och vart man vill nå i livet. Det tyckte jag att man märkte tidigt på de flesta tjejerna. De kompis gäng som vi pratade med var i alla fall båda noga med att man hade ansvar mot sina kompisar, att man hjälpte de om de behövde hjälp och att man brydde sig om varandra. Det tycker vi är ett av det viktigaste ansvaret som vi har, att man skall bry sig om sina nära och kära. Och vi tror att just detta kanske kom upp just för att vi satt och pratade med personer som verkade vara väldigt bra vänner. Det är kul när man kan ha en diskussion med ungdomarna, och den ena intervjun kändes nästan mer som ett vanligt samtal än en intervju och vi tror att det är då man kan få fram de egentliga åsikterna hos ungdomarna.

Kinna

På måndagen intervjuade vi 3 killar. Två var från Kinna. En var från Göteborg. Hans åsikters skilde sig inte så mycket i från de andra mer än att han tänkte på saker som fanns i staden som att man kan ta spårvagn och liknande. Någoting jag anat hela tiden nästan och kunde konstatera nu var att det är ett väldigt tydligt status och gruppptrycksystem i de flesta kompis grupper. Någon "spelar den korkade" en annan "den smarta" den tredje "den tystlåtna" och den fjärde den rolige samt den sista den som har störst mun. Detta är ju något som finns över allt vare sig man tänker på det eller inte. Nu kunde vi se det tydligt eftersom det handlade om ett av våra syskon och dess kompisar och vi känner dessa människor ganska väl. Det är ganska synd att det blir så eftersom personen som då kanske har "rollen" som den korkade vågar inte svara allt för mycket för är rädd att det ska vara fel fast den personen egentligen kanske har en massa bra att komma med. Samtidigt kan man inte pressa någon hela tiden utan väljer den att hålla med någon annan så får man nöja sig med det. Men vet man vilka människorna är så är det lättare att försöka krama ut lite mer ur de människorna som inte säger så mycket och det tycker vi ändå att vi lyckades ganska bra med den här gången.

På tisdagen åkte vi till Marks Ridklubb där vi hade bestämt träff med några tjejer. Detta var en ungdomssektion som både höll i ridlektioner och aktiviteter för barn och sig själva. Ansvar för dem handlade mycket om hästar och djur samt ansvar för barnen under ridlektionerna, vilket man kan förstå eftersom djur och framförallt hästar är ett mycket stort ansvar. Sen att samtidigt ha ansvar för barn som inte kan rida men ändå rider blir ju ett dubbelt så stort ansvar. Men det var inte det enda de nämnde utan ansvar handlade ju också mycket om det vanliga som att städa, hjälpa till hemma ta ansvar för de man känner och så vidare. Här kunde vi också märka de som vi sa på tidigare att alla hade olika roller som blev mer eller mindre tydliga. Alla är också mer eller mindre intresserade av att bli intervjuad och brinner olika för den här typen av frågor. Annars tyckte vi att ungdomarna i Kinna svarade fint och de skiljde sig inte särskilt från de som kom ifrån andra ställen.

Diskussion

Egna tankar och åsikter kring intervjuer och svar

Kan du berätta lite kort vad du kommer att tänka på när du hör ordet ansvar?

På denna fråga svarade de flesta att det de tänkte på när det gäller ansvar var att man skulle ta eget ansvar för sig själv, familjen och vänner. Att man skulle bry sig om sina nära och kära var viktigt. Ansvar är ett väldigt brett ämne, och för att citera några "Ansvar kan ju vara vad som helst, man tar ju ansvar hela tiden" Många blev lite fundersamma då de inte visste riktigt på vilket sätt vi ville att de skulle svara, medan andra inte alls hade problem med att sätta ord på vad ansvar innebar och sade, "Jag tar ansvar över min hund, det är ett väldigt stort ansvar" Vissa svarade väldigt kort, medan andra gick in lite mer på djupet redan i denna inledande fråga och pratade om hur de själva tog ansvar och varför det var viktigt att de tog ansvar. Framförallt många yngre svarade att de tyckte att det var viktigt att man tog ansvar i hemmet och för sig själv. Vi tror att det beror på att när de är så unga så kretsar det mesta kring en själv och ens familj. De har kanske inte funderat så mycket på ansvar i förhållande till övriga världen. De lever i en värld där att städa sitt rum är det största ansvaret. Många lite äldre ungdomar gick även in på att det var viktigt att vi tog vårt ansvar gällande miljö och samhället vi lever i.

Är ansvar viktigt?

"Ja, absolut" Svarade de flesta i munnen på varandra då vi ställt frågan. Alla tycker att det är viktigt att man tar ansvar. Några vände på frågan och svarade på vad som kunde hända om ingen tog ansvar. De sade då att det skulle bli kaos och att inget skulle funka i samhället om ingen tog ansvar. Saker som även kom upp var att man skulle klara av att ta ansvar för att bli accepterad i samhället och för att folk skulle kunna lita på en. Vi tror att denna fråga var bland de lättaste att svara på, då det nästan är som en självklarhet att man skall svara att det är viktigt med ansvarstagande. Att folk svarade som de gjorde tror vi kan bero på att vi alltid har levt med att ansvar är något viktigt, vi har blivit präglade på att man skall kunna ta ansvar. Det är inte så att någon har tjatat på en konstant att man skall ta ansvar hela tiden, utan det har kommit automatiskt genom att man har fått ta mer och mer ansvar. Redan när man gick på dagis fick man höra att man skulle plocka upp leksaker efter sig, och i skolan skulle man göra sina läxor och prestera för att bli något i livet. Vi har helt enkelt lärt oss att om man skall komma någon stans i den här världen så måste man visa framfötterna och man kan inte visa framfötterna om man inte klarar av att ta ansvar för konsekvenser. Förr i tiden, när Adam och Eva levde, så gjorde man inte så mycket, man plockade frukten och åt den och gick mest runt i paradiset och chillade. Man funderade inte över vem som skulle plocka undan disken, eller hur höga betyg man behövde ha för att komma in på den eller den skolan. Man tog mer ansvar över att leva för dagen. Samhället har utvecklats.

Tar du ansvar?

I princip alla svarade ja på den frågan, men vissa svarade nej vilket vi tror beror på att de ville verka tuffa eller helt enkelt kände att svara ärligt från botten av sitt hjärta, vissa kanske önskade att de hade tid och ork att hjälpa till mer hemma. När det handlade om att hjälpa till i hemmet gjorde de flesta det bara för att kunna få något i utbyte, till exempel som att få lov att gå ut på stan eller att få sin veckopeng. Vissa förknippade ansvar med bara jobbiga saker som att städa sitt rum eller att prestera i skolan. Men när det handlade om fritidsintressen och djur var de flesta ganska så positiva vi tror att det beror på att det är ett ansvar som de själva har valt. Vi tror att det beror på att det är något som de själva har valt och tycker är kul att hålla på med. Det är skillnad på sådant man blir tillsagd att göra och sådant man gör självmant. Några yngre tjejer som jobbade på en ridskola nämnde att man själv kan välja lite hur mycket ansvar man är beredd att ta, och att det är viktigt att man inte tar på sig mer ansvar än vad man klarar av. Vi tror att många, framförallt tjejer har lätt för att straffa sig själva och få prestationsångest. Då är det viktigt att man sätter en gräns och inte tar på sig mer ansvar än vad man faktiskt orkar ta. Lika viktigt som att ta ansvar är att man inte tar för mycket ansvar när man är ung. Många nämnde att det var viktigt att man tar ansvar för miljön. Vi tror all den information i media om hur jorden håller på att gå under har lyckats bankas sig in i de flesta unga människors huvuden. Visst vem som helst kan komma på att det är bättre att cykla än att åka bil och att man ska källsortera men vi tycker ändå att det var positivt att det så ofta nämndes.

Tycker du att folk i allmänhet är bra på att ta ansvar?

”Vissa gör och vissa inte” många hade svårt att sätta fingret på speciella personer eller grupper av folk medens andra nämnde personer som ungdomar, knarkare och alkoholister, och att de inte tar ansvar. De var många som beskrev ungdomarna som oansvariga och stökiga då de inte brydde sig om att slänga skräp i papperskorgen eller om de klottrade ner en privat vägg eller rent av förstörde i samhället på ett eller annat sätt.

Vi uppfattade det som att många tyckte att vi här i Sverige är väldigt bra på att ta ansvar. En tjej menade att vi svenskar framstår som ansvarsfulla, och så har det alltid vart och ska alltid vara. Vi tror att ungdomarna tyckte det eftersom att man hör mycket i media och på nyheterna om krig och hemska saker som händer i andra länder, som vi svenskar håller oss borta ifrån. Visst är det mycket elände här i vårt land också, men inte i lika stor utsträckning. Som enskild person så är det nog väldigt individuellt hur mycket ansvar man tar. Som någon nämnde så tror vi också att det beror mycket på hur man är som person och hur man har växt upp. Vi tror att det spelar roll ifall man är med i någon förening. Det är ofta bra att vara med i något lag eller liknande för att utvecklas som människa och lära sig ta ansvar. Ett utmärkt exempel på detta är stalltjejerna som vi intervjuade, de har inte bara ansvar över barna i stallet, utan även för hästarna och framförallt säkerheten då man håller på med stora djur. Vi tror att detta även kan påverka en positivt senare i livet.

Finns det andra som tar ansvar i samhället?

Här svarade många att politiker, brandmän, sjukvårdare och poliser tar mycket ansvar i samhället. Många nämnde även föräldrar, vilket vi nästan hade förväntat oss att vi skulle få höra. Generellt sett så kan man säga att de tyckte att personer som inte bara tog ansvar för sitt eget liv, utan även för någon annans liv är väldigt ansvarsfulla. Man kan nästan säga att dessa personer är verklighetens hjältar, som annars bara finns på film. Att rädda någon annans liv har alltid varit heroiskt och ansvarsfullt. Men att ta ansvar är också ett ansvar, om man har ett sådant jobb som till exempel politiker så förväntas man ta ansvar för en mängd olika saker. Och då vill det till att man faktiskt gör det, det är ju trots allt deras jobb. Och om man då inte sköter det jobbet så blir man inte uppskattad och man förlorar sin tillit. En intressant grej är att man tar ansvar för olika saker beroende på vad man jobbar mer och vad man är intresserad av. Alltså, en städerska kan ta lika mycket ansvar som en brandman, bara att de tar ansvar för olika saker. Vi trodde att ungdomarna skulle nämna välgörenhetsorganisationer mycket mer än vad de faktiskt gjorde, det är en sak som vi tänkt mycket på och som vi tycker är väldigt ansvarsfullt. Det nämndes såklart, men inte i så jättestor utsträckning. Detta tror vi kan bero på att det kanske inte är en sak som man direkt tänker på när man hör frågan. "Samhället" tolkas nog ofta som det samhället som just vi lever i. Och poliser, brandmän, politiker och sjukvårdare är vardagsmat för oss. Man hör inte lika ofta om att en välgörenhetsorganisation gör något bra som att man hör att en politiker gjort något bra i samhället. Vi tror att välgörenhet borde uppmärksammas mera, och lika väl som att man uppmanar folket att rösta på en speciell person vid ett val, så kan man uppmana dem att skänka pengar till exempelvis Rädda barnen. En sak som vi tycker är väldigt viktigt är att inte bara uppmärksamma och hjälpa andra människor, utan att man även skänker pengar till Världsnaturfonden och föreningar som hjälper utsatta djur. Vi tror att dessa personer som nämns som ansvarsfulla har uppmärksammats och alltid framstått som ansvarsfulla personer, och det är nog lite därför just de blir svaret på denna fråga.

Finns det någon som inte tar ansvar i samhället?

Ungdomar, alkoholister, knarkare, brottslingar, mördare, folk som förstör, ja det finns många som inte tar sitt ansvar i samhället om man lyssnar till ungdomars åsikter. Vi tror att många menar att de är ansvarslösa genom att de ofta förstör för andra. Människor som förstör för andra kan i många fall ta ansvar för sig själva, men det räcker inte med att man tar ansvar för sig själv, man måste tänka på sina medmänniskor. Det kan vara bara en sådan sak som att en person förstör för de andra genom att störa på lektioner i skolan, även det är ansvarslost. Dessutom. Nästan alla vi ställt frågan till har tyckt att folk som slänger skräp i naturen och förstör inte tar ansvar i samhället. Vi har funderat på varför många tycker att just att slänga skräp är oansvarigast, eftersom att det är så mycket som görs som bidrar till miljöförstöring och inte bara att man slänger skräp i naturen. Men detta verkar vara bland de första ungdomarna kommer att tänka på.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till kommunen?

Denna fråga tycker vi har varit väldigt intressant, för många passade på att få sina åsikter hörda om vad de tyckte om kommunen där de bodde och det var väldigt blandade svar. Vissa visste mycket om kommunen där de bodde och vissa visste knappt något. Några tjejer som kom från Göteborg påstod att om man bodde i en mindre stad eller kommun så hade man mer koll på vad kommunen var och vad dess uppgifter i samhället var, men eftersom att de bodde i en så pass stor stad så märkte de inte av så mycket om kommunen, där var det mer staden i sig som det pratades om. Vissa tänkte på kommunalarbetare då de hörde ansvar i förhållande till kommunen, och sade då att det var viktigt att kommunen betalade ut löner till dessa. Andra tänkte på skolan, sjukhus och äldreomsorg, och att det var ett ansvar som kommunen hade att sköta dessa. Då skolan kom upp i samtalet började vissa klaga på att kommunen borde ge mer pengar till skolorna, att maten borde bli bättre och att de inte skall dra in på bra lärare som undervisade i skolan. Majoriteten påstod att skolorna borde få mer pengar, och att kommunen lade pengar på fel saker. Medan vissa tyckte att kommunen skötte sig bra och ordnade roliga aktiviteter för invånarna. Vi tror att många såg sin chans att få framföra sina åsikter om skolan i denna fråga, och passade då på att klaga på vissa saker som exempelvis skolmaten. Vi tror att detta med att skatten är hög och att skolmaten är dålig är något som kommer upp i många huvuden då man pratar om detta ämne, eftersom att det har varit på tal länge. Vi tycker att det var intressant att höra ungdomarnas åsikter om vad de tyckte om kommunen där de levde och vad de trodde att kommunen sysslade med. Några nämnde att vi som bodde i kommunen hade ett ansvar gentemot kommunen att inte förstöra och skräpa ner.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till staten?

På denna fråga så märkte man vilka personer som egentligen visste vad de pratade om, och vissa som inte riktigt visste vad staten var och vad den gjorde. Man kan generellt sett säga att de yngre ungdomarna som var runt 15 år inte visste så mycket, medan de som var mellan 17-20 år visste mera och hade åsikter om staten och även om Sveriges politik. Vi tror att detta beror på att man faktiskt inte är så insatt i staten och samhället då man är yngre. Då är man mer intresserad av skolan och saker som rör en själv inom en snar framtid. Vi tror att man blir mer och mer intresserad av staten, samhället och politik ju äldre man blir. Det kan hänga ihop med att man förstår att det är viktigt och att man själv kan vara med och tycka till och påverka saker som rör samhället och Sverige. Detta kan även grunda sig i att man har läst mer i skolan och media om staten då man blivit äldre. Saker som kom upp så man ställde frågan om staten var allt från att de tog våra skattepengar, att de hade hand om sjukhusen och om politiken i landet till att vi borde avskaffa kungen. De flesta var eniga om att staten hade mycket ansvar för samhället och för vårt land, men sedan var det olika beroende på personer och åldersgrupper hur insatta de var. Vi kunde inte märka att man var mer insatt på vissa orter än andra, utan vi tror att det hade mer med åldern att göra hur insatta de var. En del yngre frågade vad staten var och sade att de inte hade tänkt så mycket på den frågan.

Vad kommer du att tänka på när du hör ansvar i förhållande till olika företag?

Detta var den sista frågan, och vi tror att det kan ha påverkat till att det inte blev så jättelånga svar på denna fråga då intervjuerna tog relativt lång tid. Det första många kom att tänka på var att företaget hade ett ansvar gentemot kunderna och de anställda på företaget. Arbetsmiljön var viktig för de anställda, och det var både de anställda och chefens ansvar att se till att alla trivdes på sitt jobb och att arbetsmiljön var bra. Andra svar var att företagen hade ansvar för att inte använda sig av falsk marknadsföring, att de hade ansvar för att företaget skulle gå runt ekonomiskt och att vi kunder hade ett ansvar mot företagen att köpa deras varor. Vissa sade att företagen har jättemycket ansvar, och de som tänkte i lite bredare perspektiv lade till att företagen även hade ansvar för miljön och för hur varorna som säljs på företaget tillverkas och att de skulle vara noga med att de inte skulle lockas av de billigaste inköpspriserna och utnyttja barnarbetare vid tillverkningen. Då det gällde miljön tyckte många att företagen måste bli bättre på att hantera sina avfall och inte släppa ut det i sjöar och på andra ställen i naturen. Det enades om att alla på företaget hade ansvar för att det skulle gå bra på marknaden, och alla på företaget har olika ansvarsområden som de måste sköta. Vi ställde även frågan ifall det var skillnad på hur mycket ansvar större företag och små företag hade, och fick då svaret att båda hade lika mycket ansvar, fast större företag uppmärksammades mer. Det var väldigt många olika svar, samtidigt som svaren gick in lite i varandra. Vi tror att det finns hur mycket att säga som helst om de flesta av de frågor som vi har med i intervjun, och det kan vara svårt att bara nämna några saker eftersom att ansvar är ett väldigt brett ämne.

Under de sista intervjuerna lade vi även till dessa frågor för att få fram fler åsikter och försöka gå in mer på djupet inom begreppet ansvar.

Skulle du vilja ta mer ansvar? (Varför då? Vad begränsar isåfall?)

Har Sverige ansvar mot andra länder? (tar man ansvar, På vilket sätt, vad tycker ni är viktigast för Sverige att prioritera i världen)

Vem har ansvar att det finns jobb i samhället?

Dessa frågor lade vi till i de två sista intervjuerna som vi höll i Kinna. Vi lade inte in de tidigare då intervjuerna redan var väldigt långa och tog lång tid. Annars var det väldigt bra frågor som grundar sig lite på svar vi fått från de tidigare intervjuerna. De flesta sade att de inte ville ta mera ansvar, utan att de redan hade tillräckligt med ansvar på sig som det var nu. Vad som även kommer in i denna fråga är att det är viktigt att man inte tar på sig för mycket ansvar då man är ung. Lika viktigt som att man tar ansvar är att man inte pressar sig själv för hårt och ställer för stora krav på sig själv. Det tyckte vi var bra att många kunde tänka så eftersom att man idag har en ganska så stor press på sig allmänt eftersom allt hela tiden utvecklas. Utvecklingen av samhället ligger redan nu på en så hög nivå är det svårt att hela tiden försöka prestera bättre och nå högre vilket vi hela tiden blir påmind om.

De tyckte att Sverige har ett ansvar mot andra länder att se till att vi inte hamnar i konflikter så att det uppstår krig. Det kom även på tal att vi skall hjälpa länder som behöver hjälp, genom att bland annat skicka ner förstärkning av soldater till behövande länder. På denna fråga kan man sammanfatta att ungdomarna tyckte att länder i världen skall samarbeta med varandra istället för att kriga och hamna i konflikter, då det inte leder till något bra.

Nu efter finanskrisen så är det hög arbetslöshet, och framförallt bland ungdomarna som just ska komma ut i arbetslivet. Man kan ställa sig frågan vems ansvar det är att det finns jobb, är det de arbetslösa eget ansvar att fixa jobb, eller skall kommunen eller staten ansvara för det? Vi skulle säga att det är båda parternas ansvar, och det har även de som vi ställt frågan tyckt. Vi tycker att det skulle kännas väldigt konstigt om staten skulle fixa fram en massa jobb som egentligen inte fanns, och frågan är hur långt samhället kan gå med teknik och annat innan samhället slår revolt och vi har hamnat på ruta ett igen.

Våra synpunkter på frågorna

Vi tycker att intervjuerna har fungerat bra. I början var vi ganska så nervösa och ovana så vi vågade knappt ta tid att intervjua folk men det släppte efter ett tag och från första intervjun på 10 minuter hade vi nu i slutet intervjuer och diskussioner på ca 1 timme. Vi fick ut mer fakta men ganska ofta också orelevant information från vissa ungdomar. En del har nästan spårat ut totalt från både frågan och ämnet och berättat historier om sina hundar eller sagt ett svar som inte alls passar in på frågan. Visst man kan tycka att det har med både ansvar och frågan att göra men ibland har det i alla fall känts lite konstigt när man har fått ett såpass underligt svar. Men vi har ändå försökt skriva med det mesta. Frågorna har varit bra men det har eftersom det har ökat på eftersom har det kanske blivit lite väl många frågor för att stoppa folk på stan och be om en intervju eftersom den har tagit såpass lång tid. De senare frågorna har också varit svåra att både förstå och svara på för de flesta barn under 15 år. De har inte riktigt haft någon koll på vad frågorna innebar. Annars tycker vi att det har varit ypperliga frågor och intressanta svar.